

๑๐ N. 11122.

ร.ต.อ. พงศ์พันธ์ พงศ์สยาม
ผู้แทนราษฎรจังหวัดร้อยเอ็ด

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY

3961129651

พลอากาศเอก พลเรือโท พลตำรวจเอก
มอบให้ห้องสมุดรัฐสภา

อนุสรณ์

วันที่ 10 ค.ค. 137
เลขทะเบียน 0660
เลขหมู่ ๐๐
พ. 132 อ

งานพระราชทานเพลิงศพ

ร้อยตำรวจเอกพงศ์พันธ์ พงศ์สยาม ต.ม.
สมบัติห้องสมุดรัฐสภา

อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดร้อยเอ็ด

ณ ฌาปนสถานกรมตำรวจ วัดสุทัศน์เทพ กรุงเทพมหานคร

วันพฤหัสบดีที่ 5 มิถุนายน พุทธศักราช 2523

ห้องสมุดรัฐสภา

หมายรับสั่งที่ ๕๕๗

(แบบ ก.)
สำนักพระราชวัง

๒๗ พฤษภาคม ๒๕๒๓

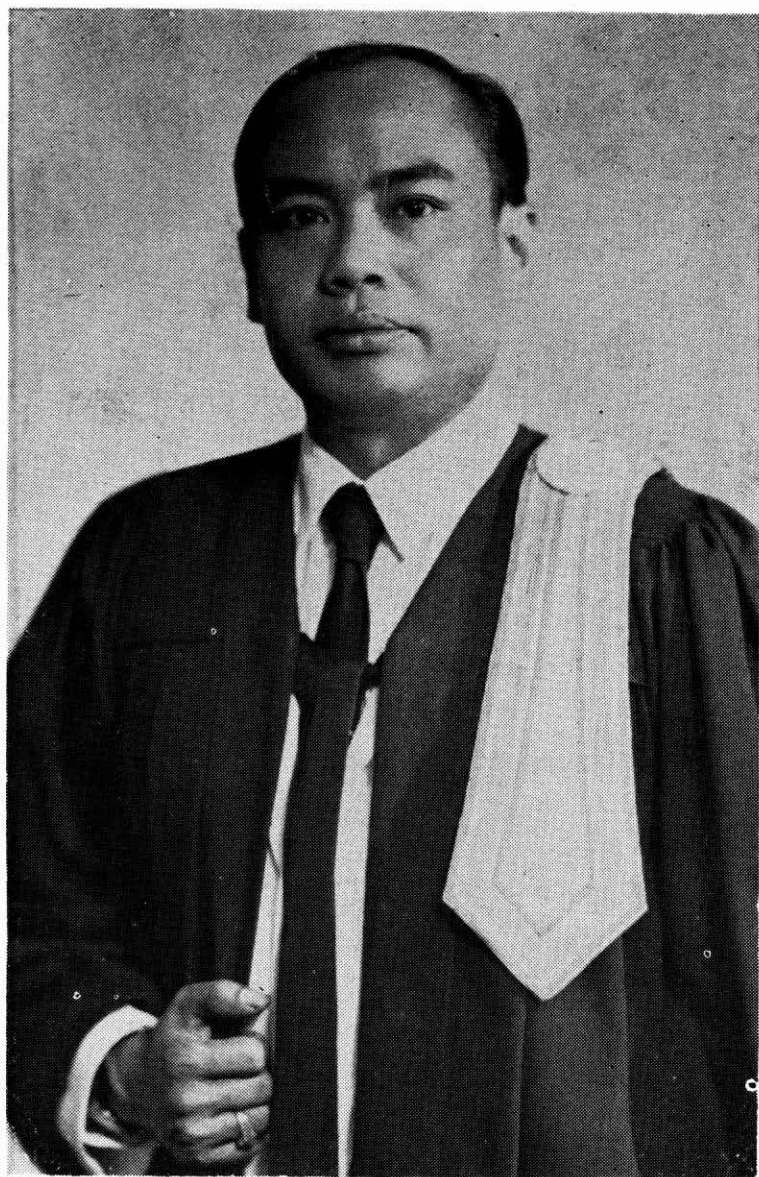
พระราชทานเพลิงศพ ร้อยตำรวจเอก พงศ์พันธ์ พงศ์สยาม คณะ
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดร้อยเอ็ด ณ เมรุวัดศรีเทพ กรุงเทพมหานคร

วันพฤหัสบดี ที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๒๓ เวลา ๑๕.๐๐ น. พระราชทานเพลิง

วิชัย/พิมพ์/นาง.

วัน	หน้าที่ พนักงานพระราชพิธี
	นำหมายเวียน เจ้าภาพศพ ร้อยตำรวจเอก พงศ์พันธ์ พงศ์สยาม
	เพื่อทราบ
	เครื่องพระราชทานเพลิง และเจ้าพนักงานผู้เชิญมา
	เจ้าภาพไม่คงเสียค่าใช้จ่ายอย่างใดทั้งสิ้น.

ทั้งนี้ ให้จัดการตามหน้าที่และกำหนดวันตามรับสั่งมอบให้ขาดเหลือ ถ้าสงสัยให้ถามผู้รับสั่ง
โดยหน้าที่ราชการ
ผู้รับรับสั่ง

ร.ต.อ. พงศ์พันธ์ พงศ์สยาม

ชาติ 28 พฤศจิกายน 2472

มรณะ 4 ตุลาคม 2522

ชีวประวัติสังเขป

ร.ท.อ. พงศ์พันธ์ พงศ์สยาม ชื่อเดิม พันธุ์ คำโนนม่วง เกิดเมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน 2472 ณ บ้านโนนม่วง ตำบลห้วยหินลาด อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นบุตรนายเหลา นางกิ่ง คำโนนม่วง มีพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน 8 คน คือ

1. นางสุวรรณ ทองดี
2. นางทองจันทร์ อุ่นน้ำเที่ยง
3. ร.ท.อ. พงศ์พันธ์ พงศ์สยาม (คำโนนม่วง)
(ถึงแก่กรรม)
4. นายผืน คำโนนม่วง
5. นายเผื่อ คำโนนม่วง (ถึงแก่กรรม)
6. นางเครือวัลย์ ยาจาทิ
7. นายประวัตติ คำโนนม่วง (ถึงแก่กรรม)
8. นางเลิศลักษณ์ เรืองสนาม

ได้สมรสกับ น.ส.ดวงจันทร์ เรืองสนาม เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2496 ณ อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด มีบุตรคนเดียวคือ น.ส.ดวงพงศ์ พงศ์สยาม

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2481-2484 ร.ร. ประชาบาล บ้านโนนม่วง ตำบลห้วยหินลาด
อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด 4 ปี

พ.ศ. 2484-2488 ร.ร. อำนวยวิทยา ร้อยเอ็ด สอบได้ได้ชั้นมัธยมปีที่ 6

- พ.ศ. 2490-2493 ร.ร. ฝึกหัดครูพระนคร สอบไล่ได้ประโยคครูประถมและ
เตรียมอุดมปีที่ 2
- พ.ศ. 2493-2496 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สอบไล่ได้ปริญญาตรี
นิติศาสตร์บัณฑิต
- พ.ศ. 2496 สอบไล่ได้ประโยคครูพิเศษมัธยม
- พ.ศ. 2498 ร.ร. นายร้อยตำรวจ สามพราน นครปฐม 1 ปี ได้
ประกาศนียบัตรวิชานายร้อยตำรวจ
- พ.ศ. 2505 สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งนิติบัณฑิตยสภา
ได้เนติบัณฑิต (น.บ.ท.)

ประวัติการทำงานและรับราชการ

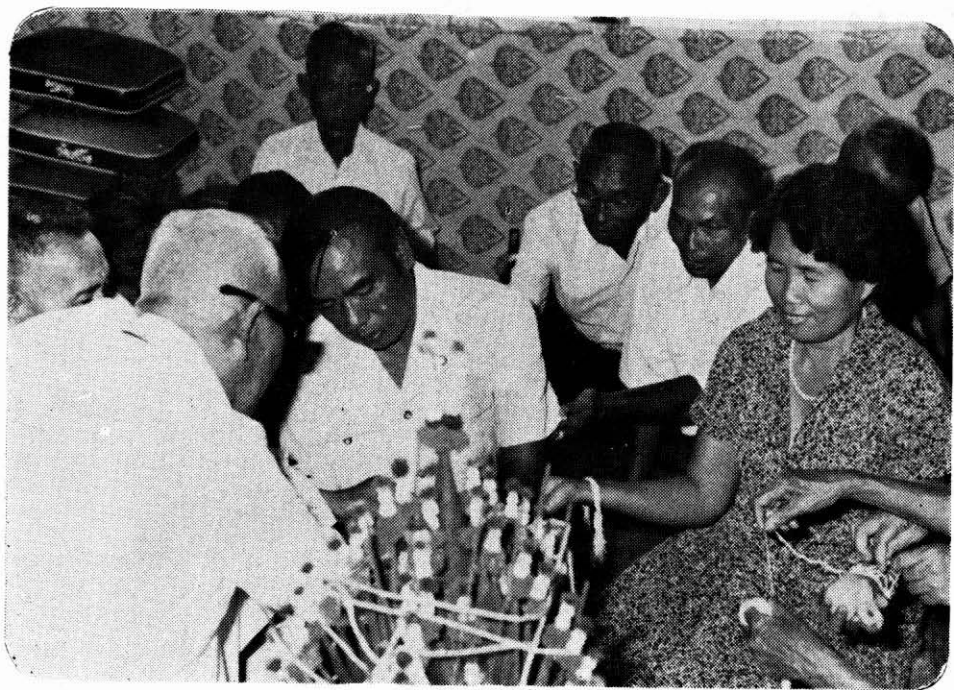
- พ.ศ. 2493-2497 เป็นครูโรงเรียนราชฎี โรงเรียน ช. ประดิษฐ์วิทยา
อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด
- 1 ธ.ค. 2497 ได้รับการแต่งตั้งเข้ารับราชการชั้นพลตำรวจพิเศษ ประจำ
กองกำกับการโรงเรียนนายร้อยตำรวจ กองการศึกษา
กองบัญชาการจเรตำรวจ ตามคำสั่ง จตร. ที่ 32/2497
ลง 16 ธ.ค. 97
- 1 ม.ค. 2499 บรรจุเป็นว่าที่ ร.ต.ต. รับเงินเดือนอัตรา ร.ต.ต. เดือนละ
90 บาท แล้วแต่งตั้งเป็น ร.ต.ต. ประจำกองบัญชาการ
ตำรวจนครบาล
- 6 ส.ค. 2499 เป็นรองสารวัตรสถานีตำรวจนครบาลมีนบุรี
- 29 พ.ย. 2499 ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้ว่าคดีศาลแขวง ในจังหวัดพระนคร และ
มีนบุรี

- 1 มี.ย. 2502 กระทรวงฯ บรรจุรับอัตรา ร.ค.ท. เงินเดือน 120 บาท
แต่งตั้งเป็นว่าที่ ร.ค.ท. โดยสำเร็จปริญญาตรีนิติศาสตร์
บัณฑิต จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- 1 ธ.ค. 2502 เป็นผู้บังคับหมวดสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ
- 16 ส.ค. 2504 ประจำกองบังคับการตำรวจภูธรเขต 8 นครศรีธรรมราช
- 13 ม.ค. 2508 เป็นผู้บังคับหมวดสถานีตำรวจภูธร อำเภอควนขนุน
จังหวัดพัทลุง
- 24 มี.ย. 2509 เป็นผู้บังคับหมวดสถานีตำรวจภูธร อำเภอรามันห์
จังหวัดยะลา
- 31 ต.ค. 2510 เป็นผู้บังคับกองสถานีตำรวจภูธร อำเภอกระเปือย
จังหวัดระนอง
- 25 ธ.ค. 2511 ลาออกจากราชการตำรวจ เพื่อสมัครรับเลือกตั้ง^๕เป็นสมาชิก
สภาผู้แทนราษฎร จังหวัดร้อยเอ็ด แต่ไม่ได้รับเลือก
- 1 พ.ค. 2513 เป็นอัยการผู้ช่วย กองคดี กรมอัยการ
- 14 ธ.ค. 2513 เป็นอัยการผู้ช่วยจังหวัดตาก
- 1 ก.ค. 2515 เป็นอัยการประจำกองคดี กรมอัยการ
- 6 ก.พ. 2518 ลาออกจากราชการกรมอัยการ เพื่อไปสมัครรับเลือกตั้ง^๕เป็น
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดร้อยเอ็ด แต่ไม่ได้รับเลือก
- 2519 ประกอบอาชีพส่วนตัว เป็นทนายความชั้นหนึ่งรับว่าความ
ทั่วราชอาณาจักร
- เม.ย. 2422 สมัครรับเลือกตั้ง^๕สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดร้อยเอ็ด
ประสบผลสำเร็จ เมื่อวันที่ 22 เมษายน 2522 ได้คะแนน
เป็นที่ 1 ของจังหวัด (สมัครเขต 3)

ร.ท.อ. พงศ์พันธ์ พงศ์สยาม ได้ถึงแก่กรรมด้วยโรคเส้นโลหิตแตก
ในสมอง เมื่อวันที่ 4 ตุลาคม 2522 เวลา 20.00 น. ณ โรงพยาบาล
ศิริราช สิริรวมอายุ 49 ปี 11 เดือน 44 วัน

ความชอบในราชการ

- 5 ธ.ค. 2509 เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย
- 5 ธ.ค. 2518 ทริตาภรณ์มงกุฎไทย

พิธิบายศรี สู่ขวัญ

ในโอกาสได้รับเลือกตั้งเป็นสุแทนราษฎร จังหวัดร้อยเอ็ด
9 กรกฎาคม 2522

ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช หัวหน้าพรรคกิจสังคม วางพวงหรีดศพ
 ร.ต.อ. พงศ์พันธ์ พงศ์สยาม และพวงหรีดของพรรคการเมืองต่างๆ

ดวงจันทร์ และ ดวงพงศ์ พงศ์สยาม ภรรยา และ ธิดา
ร.ต.อ. พงศ์พันธ์ พงศ์สยาม

๒๔ นรตทนามาเคารพศพ

1. นายกรัฐมนตรี พลเอกเกรียงศักดิ์ และคุณหญิงวิวิธน์ ชมะนันทน์
2. ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช
3. คุณเกษม-ถาวร ศิริสัมพันธ์
4. รัฐสภา
5. ส.ส.พรรคกิจสังคม
6. พรรคประชาธิปัตย์
7. พรรคประชากรไทย
8. พรรคชาติไทย
9. พรรคฝ่ายรัฐบาล
10. พรรคพลังใหม่
11. พรรคเกษตรสังคม
12. พรรคชาติประชาชน
13. คณะกรรมการเศรษฐกิจสภาผู้แทนราษฎร
14. อธิบดีกรมอัยการ
15. ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และภรรยา
16. คณะนายตำรวจ นรต. รุ่น 1/2497
17. พล.ต.ต. สนั่น-สมถวิล คุ้มจินดา
18. คุณมงคล สุคนธขจร (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร)
19. ดร. ยุกา อุดมศักดิ์
20. พล.ต.ท. ณรงค์ มหานนท์
21. ดร. ก่อ-ชูศรี สวัสดิ์พานิชย์

22. คณะ ส.ส. ร้อยเอ็ด
23. คณะอาจารย์ ร.ร. สิงหาราชพิทยาคม
24. คุณบรม คันเคียร (ส.ส. พังงา)
25. คุณโกศล ไกรฤกษ์ (ส.ส. พิษณุโลก)
26. คุณชัชวาลย์ ชมพูแดง (เลขาธิการพรรคพลังใหม่)
27. คุณสุรินทร์-วรารัตน์ เทพกาญจนา
28. พล ต.ต.แสง-อารีย์ ธีระสวัสดิ์
29. คุณตุลย์ ดวงเกตุ (ส.ส. ร้อยเอ็ด)
30. คุณชัยวัฒน์ เสงเวช
31. คุณหอม ทองประเสริฐ
32. คุณเจริญ-กรองทอง วิบูลชัย
33. คุณสุวิทย์ กิตติการ
34. พ.อ.วิชัย-ไพจิตร ชัยประภา
35. คุณบุญคุณ ไชติรสเศรษฐี และเพื่อน
36. น.ส.พ. เกล็นิวส์
37. คุณประสิทธิ์-เกษรี ณรงค์เดช
38. พล อ.อ.ทวี จุลทรัพย์ และคุณหญิง
39. พ.อ.อุดม ทวีวัฒน์ และภรรยา
40. นพ. กระแสร์ ชนะวงศ์
41. เพื่อนแห่งทุ่งกุลาร้องไห้
42. คุณสุภาพ ชินคำนนท์

43. คุณชูศักดิ์ ทาระคำ
44. คุณทวนทอง อิศระวงศ์ (ส.ส. มหาสารคาม)
45. คุณโกศล แวงวรรณ (ส.ส. ร้อยเอ็ด)
46. อำเภอไชยสน จังหวัดพัทลุง
47. พ.ต.อ.ณัฐพงศ์ ชามอำไพ (ผกก.ภจว. ขอนแก่น)
48. ร.ต.ท.บัณฑิต วรรณการบัญชา (ส.ส. จังหวัดพะเยา)
49. คุณพาดิช สัมภวคุปต์ (ส.ส. เพชรบุรี)
50. คุณสอน ผิวสะอาด พร้อมคณะญาติชาวสุพรรณภูมิ

คณะเจ้าภาพสวดพระอภิธรรม

- วันศุกร์ที่ 5 ตุลาคม 2522 พรรคกิจสังคม
- วันเสาร์ที่ 6 ตุลาคม 2522 ส.ส. ร้อยเอ็ด, ร.ร. สิงหราชพิทยาคม
- วันอาทิตย์ที่ 7 ตุลาคม 2522 พรรคเกษตรสังคม, พรรครวมไทย,
พรรคประชากรไทย
- วันจันทร์ที่ 8 ตุลาคม 2522 พรรคชาติไทย
- วันอังคารที่ 9 ตุลาคม 2522 พรรคประชาธิปไตย
- วันพุธที่ 10 ตุลาคม 2522 ส.ส. พรรครัฐบาล
- วันพฤหัสบดีที่ 11 ตุลาคม 2522 รัฐสภา และเพื่อนนายตำรวจ
นรต.พ. วัน 1/2497

อาลยานุสรณ์

แต่

ร.ต.อ. พงศ์พันธ์ พงศ์สยาม

อดีตผู้แทนราษฎรจังหวัดร้อยเอ็ด

ด้วยคุณดวงจันทร์ พงศ์สยาม ได้มาปรึกษากับข้าพเจ้าว่า จะพิมพ์หนังสือแจกในงานพระราชทานเพลิงศพสามี ขอร้องให้ข้าพเจ้าเขียนคำไว้อาลัย ในฐานะที่ ร.ต.อ. พงศ์พันธ์ เคยเป็นลูกศิษย์วัดหิรัญรูจี และเคยอยู่ด้วยกันกับข้าพเจ้ามา ข้าพเจ้าก็ยินดีที่จะเขียนให้ในฐานะที่เจ้าภาพงานได้บ่งบอกให้ข้าพเจ้าเขียนในแบบนั้น ๆ ใช้สรรพนามแบบกันเอง พูดถึงอุปนิสัยใจคอของผู้ตายเป็นส่วนมาก ข้าพเจ้าจึงรู้สึกเบาใจในการเขียน ดังนั้นข้าพเจ้าจึงจะเขียนในแบบเล่าชีวิตของผู้ตายซึ่งเคยอยู่ร่วมกันมาในวัดเดียวกันเบื้องต้น ชีวิตของคุณพงศ์พันธ์ มาอยู่ที่วัดหิรัญรูจี พ.ศ. 2489 มาศึกษาเล่าเรียนในทางครู แต่สำหรับตัวเขาเป็นผู้มีพรสวรรค์ มันสมองดีเด่น สอบได้ ม.8 พร้อมกับครู ป.ป. ในสมัยนั้น ซึ่งมีเขาคณเด็ยเท่านั้นในบรรดาลูกศิษย์วัดด้วยกันในสมัยนั้น ที่มีความสามารถสอบได้พร้อมกันทั้งสองอย่าง ต่อเท่านั้นก็สอบได้วุฒิครู พ.ม. แล้วเข้าเรียนกฎหมายต่อจนจบปริญญานิติศาสตร์บัณฑิต แล้วลาออกจากชีวิตครู สมัครสอบเข้าโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพรานรุ่นแรก โดยสอบได้ที่ 1 และสอบออกจากโรงเรียนดังกล่าวได้ที่ 1 อีก และแล้วก็มาเรียนปริญญาโทรัฐศาสตร์มหาบัณฑิต และสอบได้ปริญญาโทรัฐศาสตร์จากจุฬาฯ พูดถึงอุปนิสัยใจคอ

เท่าที่เขยอยู่และคบกับข้าพเจ้ามา คุณพงศ์พันธ์เป็นคนที่มีเชื่อมั่นในตัวเอง มีความตั้งใจอันแรงกล้าในการประกอบหน้าที่ทุกอย่าง ถ้าเขาพูดว่าจะเอาอะไรแล้ว จะต้องเอาให้ได้ตั้งใจทุกอย่าง และก็เป็นดังที่เขาตั้งใจไว้เป็นผลสำเร็จในชีวิตที่เขาดำเนินมา ใครจะห้ามปรามอย่างไร จะไม่ยอมเป็นอันขาด เป็นคนที่ไม่ยอมจำนนต่ออุปสรรคที่จะบั่นทอนความก้าวหน้าแห่งชีวิต ตัวอย่าง เช่น สมัยที่เขาจะเป็นผู้แทน ข้าพเจ้าก็ได้ห้ามปรามว่า ชีวิตผู้แทนฯ เป็นของไม่แน่นอนตั้งหลักไม่ได้ แต่เขาพูดขอร้องข้าพเจ้าว่า "ให้ผมเป็นผู้แทนฯ เสียเถิด จะอยู่ได้วันหนึ่ง หรือสองวันผมก็เอา" ข้าพเจ้าไม่รู้อะไรจะห้ามปรามอย่างไร และให้เขาลาออกจากอัยการ ซึ่งเป็นงานที่มีเกียรติ และฐานะดีไปสมัครผู้แทนฯ ในเขต 3 จังหวัดร้อยเอ็ด ในสมัยที่สอง และก็ได้เป็นผู้แทนฯ สมความตั้งใจ โดยได้คะแนนมาเป็นอันดับหนึ่งในจังหวัดร้อยเอ็ด เราจะเห็นชีวิตของบุคคลผู้^{นี้}ในหลาย ๆ รูปแบบ เริ่มชีวิตครั้งแรก เป็นครู, เป็นตำรวจ, เป็นอัยการ, เป็นทนายความ, และเป็นผู้แทนราษฎรจนถึงวาระสุดท้ายแห่งชีวิต เท่าที่คบกับข้าพเจ้ามากเป็นเวลา 30 กว่าปี เขาจะทำอะไรจะต้องมาปรึกษากับข้าพเจ้าเสมอ เพื่อขอทราบความคิดเห็นในบางสิ่งบางอย่างก่อนที่จะดำเนินชีวิต เป็นคนไม่ถือตัว คบคนได้ทุกชั้น เป็นคนประพฤติตัวง่าย ๆ วางตัวเข้ากับคนได้ทุกชั้น โดยเฉพาะกับคนยากจนที่มาขอความช่วยเหลือ เขาจะต้องให้ความช่วยเหลือจนสุดความสามารถ ทั้งในด้านการเงิน และข้อราชการ โดยไม่ใ้หวังผลตอบแทนใดๆ จากผู้^{ที่}มาขอความช่วยเหลือเลย ซึ่งเป็นนิสัยประจำตัวมาตั้งแต่สมัยที่ยังเป็นนักเรียน เป็นคนเสมอต้นเสมอปลาย ไม่ว่าจะอยู่ในตำแหน่งอันมีเกียรติเพียงใด ถ้ามีใครไปขอพบจะต้องออกมาพบทุกครั้ง รับปากที่จะช่วยเหลือใครจะช่วยเหลือจนสำเร็จ เขาเคยพูดเสมอว่า "ทุกสิ่ง

ทุกอย่าง ไม่ใช่ของเราจะต้องเสียสละช่วยเหลือกันตามความสามารถ" อย่าง
เช่นสมัยที่เขาเป็นอัยการ ข้าพเจ้าไม่ได้ขอร้องให้เขามาทำอะไรให้เลย แต่
ตัวเขาเองก็พิจารณาว่า ห้องสุขาของข้าพเจ้าไม่ดี ผมจะสร้างถวายใหม่ และ
ก็สร้างให้จริง ๆ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2517 จนได้เป็นอนุสรณ์ไว้กระทั่งถึงทุกวันนี้

ฉะนั้น เมื่อเขาจากไปในขณะที่ชีวิตกำลังมีเกียรติ และรุ่งเรือง ข้าพเจ้า
จึงรู้สึกเศร้าสลดใจ และได้ไปเยี่ยมอาการป่วยของเขาที่โรงพยาบาลศิริราช
จนกระทั่งถึงวาระสุดท้ายจึงทำให้ข้าพเจ้าขาดทั้งที่ปรึกษา และขาดลูกศิษย์
ที่ซื่อตรง ตั้งแต่คุณงามความดีที่เขาได้กระทำไว้ในโลกนี้ โดยเฉพาะครอบครัว
ของเขา และญาติพี่น้องจังหวัดร้อยเอ็ดทุกๆ คนคงจะอาลัยอาวรณ์ใน
คุณงามความดีของเขาที่เคยออกไปเยี่ยมเยียนเป็นประจำ จึงสมกับที่เขาได้
เป็นผู้แทน ฯ ของปวงชนชาวไทยแท้ๆ ไม่เคยที่จะเมินเฉยละเลยต่อหน้าที่
ของผู้แทน ฯ ที่เขาได้เป็นปากเสียงแทนพี่น้องชาวยร้อยเอ็ดทุกคน จนถึง
วาระสุดท้ายแห่งชีวิต ที่เข้าประชุมสภา ฯ แปรญัตติงบประมาณประจำปี
แล้วก็ฟูไปจนถึงแก่ชีวิต ข้าพเจ้าในฐานะที่เคยอยู่ร่วมกันมาตั้งแต่ชีวิตบน
ต้นจนถึงวาระสุดท้าย ขออธิษฐานด้วยกุศลจิตที่เคยได้ทำกรรมดีไว้ในชาตินี้
ขอจงได้เป็นผลบ้จจัยให้ดวงวิญญาณของเธอจงไปสู่สุคติวิสัย แคนสุขชาติ
เทอญ ฯ

พระมหาประคิษฐ์ สุทสุสี (ป.๑)
วัดหิรัญรุจี

คำไว้อาลัย

4 ตุลาคม 2522 คุณพี่ได้จากดิฉันไปด้วยอาการอันสงบ จากไปอย่างไม่มีวันกลับ แม้ว่าการเกิด แก่ เจ็บ ตาย เป็นเรื่องของวัฏสงสารก็จริง แต่เมื่อคุณพี่จากไปมันรวดเร็วจนเหลือเกิน ตามปกตินั้นคุณพี่เป็นคนที่มีสุขภาพแข็งแรง ไม่เคยเจ็บป่วยมาก เป็นคนที่มีจิตใจเข้มแข็ง ตลอดเวลาที่ร่วมทุกข์ร่วมสุขกันมา 27 ปีเต็ม คุณพี่อดทนและต่อสู้กับชีวิตมาด้วยความลำบาก ไม่เคยแสดงกริยาโกรธแค้น หรือทำให้เจ็บช้ำน้ำใจเลย คุณพี่เป็นทั้งสามีและเพื่อนเป็นคู่คิดตลอดมา บัดนี้ไม่มีคุณพี่อีกแล้วเปรียบเสมือนขาดหลักชัยในชีวิต ทำให้ดิฉันต้องอ้างว้างอยู่กับลูกเพียงสองคนเท่านั้น

ดิฉันไม่เคยคิดเลยว่า คนที่แสนดีอย่างคุณพี่ที่คอยช่วยเหลือเจือจาน แก่กันทั่วไปจนกระทั่งวินาทีสุดท้าย ต้องมารีบด่วนจากไปเช่นนี้

ฉะนั้น ขอให้คุณความดี บุญกุศลที่คุณพี่ประกอบไว้เองในขณะที่ยังมีชีวิตอยู่ จงส่งผลให้ดวงวิญญาณของคุณพี่ได้ประสบความสุขในสัมปรายภพ
๕
นันทอนุ

ดวงจันทร์ พงศ์สยาม

รมโพธิ์ของลูก

นับจากวันที่ 4 ตุลาคม 2522 เวลา 20.00 น. พ่อได้จากลูกไปอย่างไม่มีวันกลับ แม้จะคิดอยู่เสมอว่า ไต ๆ ในโลกล้วนอนิจจัง แต่ใครเล่าจะคิดว่า พ่อจะจากเราไปรวดเร็วถึงเพียงนี้ ไม่มีการสูญเสียครั้งใดจะใหญ่เท่าครั้งนี้

พ่อรักการเรียนเป็นชีวิตจิตใจ ไม่ว่าจะเป็นการสอบครั้งใด พ่อได้ที 1 เกือบทุกครั้ง ลูกภูมิใจในความสามารถของพ่อมาก ชีวิตของพ่อไม่เคยได้รู้จักความสุขสบายเลย ต้องต่อสู้ดิ้นรนด้วยตัวเองมาตลอด จากเด็กบ้านนอก จนได้ในสิ่งที่พ่อต้องการ นั่นคือ การได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตลอดการทำงานของพ่อ พ่อผ่านงานมาหลายอาชีพ นับจากครูโรงเรียนราษฎร นายตำรวจ อัยการ ทนายความ แต่ทุกอาชีพเป็นเพียงทางผ่านเท่านั้น เป็นทางผ่านให้พ่อก้าวสู่การเป็นผู้แทนของชาวย้อยแอ็ด หลังจากได้รับเลือกตั้ง พ่อเคยพูดเสมอว่า “พ่อได้ถึงที่สุดแล้ว” ลูกก็หวังไว้ว่าพ่อจะได้ชื่นชมกับความสำเร็จของพ่อ แต่อนิจจา พระเจ้าเท่านั้นที่จะรู้

จากวัยเด็กสู่ความเป็นผู้ใหญ่ ลูกได้รับความรักความอบอุ่นจากพ่อเป็นอย่างดี พ่อสอนให้รู้ผิดรู้ชอบ เวลาที่ลูกสงสัยไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเรียน การงาน ตลอดจนการเมือง พ่อจะเป็นผู้ให้ความกระจ่างเป็นอย่างดี ลูกคุยกับพ่อได้สนิทนัก จนใคร ๆ พากันพูดว่า พ่อลูกคู่กันไม่มีช่องว่างระหว่างพ่อลูกเลย คนทั่วไปได้เห็นพ่อจะพากันพูดเสียงเดียวว่าพ่อเป็นคนดี อาจจะ เป็นเพราะใบหน้าอันคมเข้มของพ่อก็เป็นได้ แต่สำหรับลูก พ่อไม่เคยคุยเลย นอกจากจะทำผิดจริง ๆ พ่อจะอธิบายให้เข้าใจถึงความถูกต้อง ครั้งต่อไป ลูกจะได้ไม่ทำผิดอีก จะหาใครรักเราเท่าพ่อไม่มีอีกแล้ว ไม่มีจริง ๆ

พ่อเป็นคนแข็งแรง ไม่เคยเจ็บป่วยด้วยโรคใด ๆ จนกระทั่งปี 2513
พ่อป่วยด้วยโรคความดันโลหิตสูง ถึงขั้นต้องรักษาตัวในโรงพยาบาลเป็นเดือน
ทำให้พ่อเลิกดื่มเหล้าอย่างเด็ดขาด แต่โรคความดันโลหิตสูงมิได้หายขาด
พ่อเองรู้จักรักษาตัวเองมาโดยตลอด ถ้าพ่อเริ่มปวดศีรษะพ่อจะพักทันที
ลูกเองรู้ว่าโรคความดันโลหิตสูงจะจบลงอย่างไรจึงได้อธิบายให้พ่อเข้าใจว่า
พ่อควรระวังพักผ่อนมาก ๆ ใช้ส้อมน้อย ๆ แต่ดูเหมือนว่าพ่อไม่ได้ใส่ใจเท่าใด
นัก นับจากพ่อได้เป็นผู้แทนราษฎรของชาวร้อยเอ็ด พ่อทำงานหนักขึ้น
ต้องใช้ความคิดมาก เพราะพ่อต้องการจะแก้ภาพพจน์ให้ผู้แทนเป็นที่พึงของ
ประชาชน มิโยที่แม่และลูกจะห้ามสักเท่าใด พ่อก็ไม่เชื่อ จนกระทั่งพ่อ
ป่วยครั้งแรก ที่โรงพยาบาลร้อยเอ็ด เมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม 2522 หมอ
ให้พ่อพักผ่อนมาก ๆ จึงห้ามเยี่ยม แต่พ่อไม่ได้เป็นนาน ยังลุกเดินได้เป็น
ปกติ ings ที่แพทย์ยังมีได้อนุญาตให้ออกจากโรงพยาบาล แต่พ่อก็ได้ห้วง
ตัวเองเลยยังหนีออกจากโรงพยาบาลไปพบประชาชนตามงานต่าง ๆ ที่ได้นัดไว้

พ่อบุป่วยครั้งที่สอง ขณะที่ยกปราชัยร่วมกับคณะกรรมการธิการ ครั้งนี้
พ่อเป็นมากกว่าครั้งก่อนแขนขวาชา ปากเบี้ยว พูดไม่ชัด ใบหน้าหมองคล้ำ
นอนพักรักษาตัวอาทิตย์เดียวอาการดีขึ้นมาก ต่อมารักษาด้วยกายภาพบำบัด
ประมาณ 1 เดือน อาการต่าง ๆ เกือบเหมือนเดิม พ่อบุป่วยครั้งนพ่อบุพูด
อยู่เสมอว่าจะต้องเข้าไปอภิปรายเรื่องงบประมาณ.....ล้านให้ได้ คุณเดชะขณะ
พ่อบุยังเป็นห่วงประชาชนถึงเพียงนี้ จะคิดถึงตัวเองสักนิดไม่มีเลย

จนกระทั่งวันที่ 26 กันยายน 2522 เป็นวันที่ลูกลืมไม่ได้โดยชั่วชีวิต
พ่อบุป่วยอีกครั้งนับเป็นครั้งที่ 3 และครั้งสุดท้าย ครองอาการของพ่อเข้าชั้น
โคม่า ที่เดียว ลูกเห็นอาการของพ่อแล้ว ก็เข้าใจทุกอย่างได้ดีว่าจะจบลงเอย

รูปใด ลูกเฝ้าพยาบาลพ่ออย่างใกล้ชิดอย่างไม่เคยมีมาก่อน อาการของพ่อ
ไม่ดีขึ้นเลย จนกระทั่งวันที่ 4 ตุลาคม 2522 เวลา 20.00 น. พ่อได้จาก
โลกลงไปอย่างสงบ

ต่อไปไม่มีพ่ออีกแล้ว ลูกก็จะต้องยืนหยัดต่อสู้กับชีวิตโดยลำพังกับ
แม่เพียงสองคนเท่านั้น หากดวงวิญญาณของพ่อสิงสถิตย์อยู่ ณ เทพสถานใด
คงจะทราบได้ว่า ลูกของพ่อระลึกอยู่ตลอดเวลา ด้วยกุศลบุญที่ลูกได้กระทำ
ไว้ ขอให้เป็นผลานิสงส์ให้วิญญาณของพ่อได้ไปสู่สุคติเถิด หากชาติหน้ามี
จริง ก็ขอให้ลูกได้ไปเกิดเป็นลูกของพ่อทุกๆ ชาติ

ขอกราบคารวะแต่ดวงวิญญาณของพ่อด้วยความเคารพระลึกถึงตลอดกาล

จากลูก
ดวงพงษ์ พงษ์สยาม

คำไว้อาลัย

แด่ ร.ต.อ. พงศ์พันธ์ พงศ์สยาม

ร.ต.อ. พงศ์พันธ์ พงศ์สยาม ได้ถึงแก่กรรมอย่างกะทันหัน หลัง
จากเป็นลมหมดสติขณะที่กำลังอภิปรายในสภาผู้แทนราษฎร เนื่องจากร่างกาย
ทรากทร่างานหนัก และไม่ยอมพักฟื้นในโรงพยาบาลตามคำแนะนำของแพทย์
ถือได้ว่าเป็นผู้ที่อุทิศชีวิตให้กั่่งงานในหน้าที่อย่างแท้จริงผู้หนึ่ง หากยังมี
ชีวิตอยู่ก็จะเป็นผู้ที่สร้างคุณประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติได้อีกมาก

ร.ต.อ. พงศ์พันธ์ พงศ์สยาม เป็นผู้มีอิทธิยาศักดิ์ สุขุม รอบคอบ
และเท่าที่ทราบ เป็นที่รักใคร่และเคารพนับถือของบุคคลทั่วไป โดยเฉพาะ
ประชาชนในจังหวัดร้อยเอ็ด การที่มามีความเสียชีวิตในวัยที่ยังไม่สมควร เช่น
นี้ ย่อมนำความเศร้าสลดใจอาลัยมาสู่ครอบครัว ญาติ มิตรสหาย ตลอดจน
ผู้ร่วมงานเป็นอย่างยิ่ง

ในโอกาสนี้ ผมจึงขอตั้งจิตอธิษฐานให้คุณงามความดีและบุญกุศลที่
ร.ต.อ. พงศ์พันธ์ พงศ์สยาม ได้บำเพ็ญมา ได้เป็นปัจจัยส่งผลให้ประสบสุข
ในสัมปรายภพ

พลเอก

(เปรม ติณสูลานนท์)

นายกรัฐมนตรี

คำไว้อาลัย

ร้อยตำรวจเอกพงศ์พันธ์ พงศ์สยาม ได้เริ่มรู้จักและมาร่วมงานกับผม
หลังจากการเลือกตั้งทั่วไป เมื่อวันที่ 22 เมษายน 2522

หลังจากนั้น เราก้ได้วิสาสะกันอีกหลายครั้ง เพราะผมสนใจในตัว
คุณพงศ์พันธ์ ที่ฝึกไฟในวิชาการ มีวุฒิทั้งทางครู, ทางกฎหมาย, ทาง
รัฐศาสตร์ และทางตำรวจ จึงนับเป็นคนหนุ่มที่มีแนวโน้มจะก้าวหน้าไปได้
อีกไกล ไม่ว่าจะในทางการเมือง หรือทางอาชีพ

แต่คุณพงศ์พันธ์ จะสนใจผมเพราะอะไรก็ไม่ทราบ จึงได้ขอเข้ามา
พบ เข้ามาคุยด้วยบ่อย ๆ ผมได้สังเกตดูว่า นอกจากจะสนใจในทางวิชาการ
แล้ว คุณพงศ์พันธ์ยังเป็นคนเคร่งเครียดในการทำงานอยู่มาก

ผมนึกไม่ถึงว่าคุณพงศ์พันธ์จะจากพวกเราไปก่อนเวลาอันสมควรถึงแม้
สาเหตุของการจากไปจะเป็นประการใดก็ตาม หนึ่งในหลาย ๆ ประการก็
คือ ความเอาใจใส่ต่อหน้าที่ผู้แทนราษฎรและความสำนึกในความรับผิดชอบ

ผมขอแสดงความอาลัยและเสียดายร้อยตำรวจเอกพงศ์พันธ์ พงศ์สยาม
ทั้งในทางส่วนตัวและในนามของวุฒิสภา ขอให้วิญญาณของคุณพงศ์พันธ์
จงไปสู่สุคติโดยควรแก่วิสัยในสัมปรายภพเถิด

พลอากาศเอก

(हरिन हंगसकुल)

ประธานวุฒิสภาและประธานรัฐสภา

คำไว้อาลัย

ร.ต.อ. พงศ์พันธ์ พงศ์สยาม

อดีต ส.ส. ร้อยเอ็ด

คุณดวงจันทร์ พงศ์สยาม ภริยา ร.ต.อ. พงศ์พันธ์ พงศ์สยาม ได้ขอให้ผมเขียนคำไว้อาลัยเพื่อตีพิมพ์ในหนังสือที่จะแจกในงานพระราชทานเพลิงศพ ร.ต.อ. พงศ์พันธ์ พงศ์สยาม ผมจึงมีความยินดีที่จะเขียนให้ด้วยความเต็มใจ

ผมไม่เคยคิดมาก่อนเลยว่าจะต้องมาเขียนคำไว้อาลัยนี้ เพราะ ร.ต.อ. พงศ์พันธ์ มีอายุน้อยกว่าผมถึง 7 ปีเศษ เป็นรุ่นน้อง สุขภาพร่างกายก็แข็งแรงดี จิตใจก็เข้มแข็ง น่าจะเป็นคนเขียนคำไว้อาลัยให้ผมมากกว่า

ร.ต.อ. พงศ์พันธ์ กับผมรู้จักกันในฐานะที่เป็นคนบ้านเกิดเมืองนอนเดียวกัน คือจังหวัดร้อยเอ็ด ร.ต.อ. พงศ์พันธ์ มีฐานะความเป็นอยู่ในสมัยเด็ก ๆ คล้ายกับผม คือเราเป็นเด็กบ้านนอก พ่อแม่ยากจน แต่ความยากจนไม่ได้เป็นอุปสรรคในการดำเนินชีวิต ร.ต.อ. พงศ์พันธ์ เป็นคนเรียนหนังสือเก่งมาแต่เด็ก และขยันบากบั่นพยายามเรียนจนจบปริญญาออกไปประกอบอาชีพเป็นตำรวจ เป็นอัยการ นับว่ามีความสำเร็จในชีวิตได้แล้ว แต่ ร.ต.อ. พงศ์พันธ์ ไม่เคยหยุดยั้งในการศึกษาระหว่างรับราชการได้ใช้เวลาว่างฝึกฝนตนเองเรียน เรียนตลอดเวลาจนได้รับปริญญา ได้รับประกาศนียบัตรแทบจะจำไม่ได้ว่ากี่ใบ ชีวิตครอบครัวก็อบอุ่นมีบุตรที่น่ารัก มีอาชีพฐานะความเป็นอยู่ดีน่าจะพอใจแล้ว แต่ ร.ต.อ. พงศ์พันธ์ ไม่หยุดยั้งเพียงนั้น กลับหันมาสนใจการเมืองอย่างจริงจัง อยากจะทำให้ชาติบ้านเมืองไทยนี้มี

เกิดเป็นไทยต้องสร้างไทยให้ใหญ่ยิ่ง มุ่งทำจริงเพื่อให้ไทยใหญ่ไพศาล

เทว ส. ส. ส.

(เทียม ไชยน์นันท์)

รองประธานสภาผู้แทนราษฎรคนที่ 2 ส.ส. ดาก

คำไว้อาลัย

เมื่อผมได้ทราบข่าวว่าคุณพงศ์พันธ์ พงศ์สยาม ถึงแก่กรรม
ด้วยความเสียใจอาลัยเป็นอย่างยิ่ง

คุณพงศ์พันธ์เป็นผู้แทนราษฎรจังหวัดร้อยเอ็ดของพรรคกิจสังคม และ
ตลอดเวลาที่คุณพงศ์พันธ์ได้เป็นผู้แทนฯ อยู่นั้น คุณพงศ์พันธ์ได้ทำหน้าที่
ผู้แทนราษฎรด้วยความสามารถอย่างจริงจังที่สุดเท่าที่ผมได้เคยเห็นมา

สิ่งแรกนั่นคือ คุณพงศ์พันธ์มีความจริงใจต่อประชาชนที่สุด คอยดูแล
ทุกข์สุขของประชาชนผู้เลือกตั้งของคุณพงศ์พันธ์ แทบจะเรียกได้ว่าทุกขณะ
จิต เมื่อประชาชนมีเรื่องเดือดร้อนอย่างไร คุณพงศ์พันธ์ก็หาทางช่วยเหลือ
แก้ไขความเดือดร้อนนั้นโดยมิได้เห็นแก่เห็นแค่น้อย ทั้งที่คุณพงศ์พันธ์ก็มี
โรคประจำตัวอยู่ ทำให้ผมและเพื่อนฝูงของคุณพงศ์พันธ์พากันห่วงใยมาก

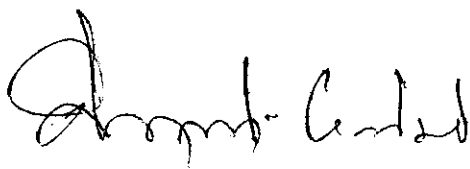
ผมได้พยายามขอร้องคุณพงศ์พันธ์ให้รักษาตัวด้วยการพักผ่อนให้มาก
การงานต่าง ๆ ถึงจะทำก็ขอให้มึเวลาพักผ่อนบ้าง อย่าให้เคร่งเครียดอย่างที่
เคยมา คุณพงศ์พันธ์ก็รับคำ แต่พออาการของโรคที่ป่วยครั้งแรกเริ่มคลាយลง
คุณพงศ์พันธ์ก็กลับทำการงานให้ประชาชนใหม่โดยมิได้หยุดยั้ง

ต่อมามีการเลือกตั้งซ่อมผู้แทนราษฎรที่จังหวัดมหาสารคาม แทน
คุณสำราญ วงษาจันทร์ ผู้ซึ่งถึงแก่กรรมลง ทำให้พรรคกิจสังคมต้องเสียที่นั่ง
ในสภาผู้แทนไปหนึ่งที่นั่ง คุณพงศ์พันธ์ก็มีความมุ่งมั่นที่จะกอบกู้ที่นั่งที่
จังหวัดมหาสารคามคืนมาให้แก่พรรคจนได้ ผมได้ขอร้องคุณพงศ์พันธ์ให้
อยู่เฉย ๆ อย่าให้ไปหาเสียงให้พรรค เพราะมีท่านผู้แทนพรรคกิจสังคม
อื่น ๆ เข้าช่วยกันอย่างเต็มที่อยู่แล้ว ทั้งนี้เพราะเกรงว่าอาการโรคของ

คุณพงศ์พันธ์จะกำเริบขึ้นอีก แต่คุณพงศ์พันธ์ก็ยังสู้สุดส่ำห์ไปช่วยหาเสียงในการเลือกตั้งจนได้ เพราะคุณพงศ์พันธ์เห็นแก่พรรคมากกว่าสุขภาพของตนเอง

ในที่สุดคุณพงศ์พันธ์ก็ต้องมาเสียชีวิตลงขณะที่ทำหน้าที่ในสภาผู้แทนราษฎร เพราะคุณพงศ์พันธ์ทำหน้าที่ผู้แทนราษฎรอย่างเข้มแข็งจนถึงวาระสุดท้ายแห่งชีวิต

มรดกกรรมของคุณพงศ์พันธ์ทำให้ชาวร้อยเอ็ดต้องเสียผู้แทนฯ ที่ดีไปคนหนึ่ง พรรคกิจสังคมต้องเสียสมาชิกที่ดีมีอุดมการณ์ไปคนหนึ่ง และส่วนตัวผมเองต้องเสียเพื่อนที่ไว้วางใจได้อย่างยิ่งไปคนหนึ่ง จึงขอแสดงความอาลัยคุณพงศ์พันธ์ในนามของพรรคกิจสังคม และในทางส่วนตัวมาไว้ ณ ที่นี้

หัวหน้าพรรคกิจสังคม

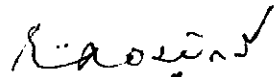
คำไว้อาลัย

ในฐานะหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
คนหนึ่ง รู้สึกเศร้าสลดใจและเสียใจเป็นอย่างยิ่งต่อการวายชนม์ของ
คุณพงศ์พันธ์ ซึ่งหมายถึงการสูญเสียผู้ที่มีความจริงใจต่อชาติบ้านเมืองไปอีก
คนหนึ่ง

ถึงแม้ว่าผมมิได้มีความสนิทสนมเป็นส่วนตัวกับคุณพงศ์พันธ์ แต่เนื่อง
จากคุณพงศ์พันธ์และผมต่างก็ดำรงฐานะของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรค
ฝ่ายค้านเช่นเดียวกัน ผมได้เห็นว่าตลอดระยะเวลาที่ทำหน้าที่ผู้แทนราษฎร
จังหวัดร้อยเอ็ด คุณพงศ์พันธ์ได้พยายามพิทักษ์ผลประโยชน์ของประชาชน
มาโดยตลอด และยึดมั่นในจรรยาบรรณ จรรยาบรรณของชีวิต

แม้ว่าคุณพงศ์พันธ์จะได้อวสานไปแล้ว ก็ยังฝากผลงานและชื่อ
ไว้ให้เพื่อนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและประชาชนทั่วไประลึกถึงอยู่เสมอว่า
“อยู่อย่างมีประโยชน์ จากไปก็มีความอาลัยถึง”

ในนามของพรรคประชาธิปัตย์ ขอตั้งจิตอธิษฐานให้ความดีต่างๆ ที่
คุณพงศ์พันธ์ได้ทำไว้ เป็นพลังบัจจยอำนาจให้ดวงวิญญาณของคุณพงศ์พันธ์
จงไปสู่สุขในสัมปรายภพตามควรแก่คติวิสัย

(พันเอกถนัด คอมันตร์)

หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์

คำไว้อาลัย

ร.ต.อ.พงศ์พันธ์ พงศ์สยาม ได้ล้มป่วยในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ผู้แทน
ราษฎรในที่ประชุมของสภาผู้แทนราษฎร และได้ถึงแก่กรรมในเวลาต่อมา
ไต่ยังความเสียใจและความอาลัยแก่เพื่อนสมาชิกผู้แทนราษฎรเป็นอันมาก

ชาวจังหวัดร้อยเอ็ดมีเลือดชาตินิยมและมีคุณธรรม การที่

ร.ต.อ.พงศ์พันธ์ฯ สามารถชนะใจชาวร้อยเอ็ด จนได้รับเลือกเป็นผู้แทน
ราษฎรจังหวัดร้อยเอ็ด จึงเป็นการยืนยันถึงคุณความดีที่ได้ประกอบไว้มาก
มายจนชาวร้อยเอ็ดลืมไม่ได้ ฉะนั้นการสูญเสียบุคคลที่ดีเช่นนี้ จึงเป็นที่น่า
เสียดายเป็นอย่างยิ่ง

ผมในนามของพรรคชาติไทย ขออาราธนาคุณพระรัตนไตรและกุศล
กรรมที่ ร.ต.อ.พงศ์พันธ์ พงศ์สยาม บำเพ็ญเพื่อประโยชน์แก่ประชาชน
ชาวร้อยเอ็ดและประเทศชาติ ขอจงส่งผลกตบรรดาลให้วิญญาณ ของ
ร.ต.อ.พงศ์พันธ์ พงศ์สยาม จงประสบสุขในสัมปรายภพทุกประการ

พลตรี **ปร.ทศ อติเรกสาร**

(ประมาณ อติเรกสาร)

หัวหน้าพรรคชาติไทย

ระลอกถึง

คุณพงศ์พันธ์ พงศ์สยาม

ผมเคยสอนคุณพงศ์พันธ์ที่โรงเรียนประจำจังหวัดร้อยเอ็ด “ร้อยเอ็ดวิทยาลัย” จำได้ว่าเมื่อเป็นนักเรียนมัธยมปีที่ 6 นั้น คุณพงศ์พันธ์เป็นนักเรียนที่ขยัน เอาการเอางานส่งการบ้านไม่เคยขาด

ได้ยินเพื่อนนักเรียนที่เรียนครูประถมรุ่นเดียวกันเล่าให้ฟังว่า คุณพงศ์พันธ์ขยันเรียนถึงขนาดท่องพจนานุกรมอังกฤษ-ไทยจบทั้งเล่ม ได้ฟังเล่าแล้วก็เชื่อด้วยความสนิทใจ เพราะเคยเห็นความขยันของเขามาแล้ว

จากนั้นก็ไปนานจึงได้พบคุณพงศ์พันธ์อีกครั้งหนึ่งที่จังหวัดระนอง ตอนนั้นเขาเป็นนายตำรวจอยู่ที่อำเภอกะเปอร์และกำลังจะโอนไปรับราชการในกรมอัยการ

เมื่อจะลาออกจากราชการ ไปสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จังหวัดร้อยเอ็ด คุณพงศ์พันธ์ได้ไปปรึกษาผมครั้งหนึ่ง ผมเคยห้ามไว้เพราะเห็นว่าเขาจากบ้านไปนาน คนคงจะจำไม่ได้กลัวว่าจะไม่ได้รับเลือกตั้ง ปรากฏว่าคุณพงศ์พันธ์แพ้ในการเลือกตั้งครั้งนั้นจริงๆ

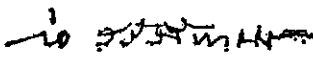
เมื่อพบกันอีกผมเคยแนะนำให้กลับเข้ารับราชการ และให้ลืมเรื่องการเมืองเสีย คุณพงศ์พันธ์บอกว่าสนใจการเมืองมาก ในชีวิตนี้ขอเป็นผู้แทนราษฎรอีกครั้ง ถ้าได้เป็นแล้วถึงแม้จะตายก็ไม่ว่า เมื่อมีการเลือกตั้งอีกครั้งหนึ่ง คุณพงศ์พันธ์ก็สมัครอีก คราวนี้ได้รับเลือกตั้ง และได้เป็นผู้แทนราษฎรจังหวัดร้อยเอ็ดตามความตั้งใจอันแน่วแน่

คุณพงศ์พันธ์ทำหน้าที่ผู้แทนราษฎรด้วยความขยัน แม้จะเจ็บป่วยยัง
ไปประชุม ความรักงานและความรับผิดชอบต่องานทำให้คุณพงศ์พันธ์
ล้มเจ็บในสภา ตั้งแต่นั้นมาก็เจ็บหนักลงเรื่อย ๆ จนกระทั่งสิ้นชีวิต

เกิดเป็นชายต้องหมายสูง ต้องต่อสู้เพื่อความสำเร็จ ต้องทำสิ่งที่ตน
เห็นว่าดีงามให้ได้ คุณพงศ์พันธ์เป็นคนหนึ่งที่ทำให้

ถึงแม้จะยังไม่มีผลงานในทางการเมือง คุณพงศ์พันธ์ก็ได้แสดงความ
เป็นนักการเมืองไว้สมบูรณ์แล้ว

ในฐานะที่เป็นครู และผู้ปราศนาดีต่อคุณพงศ์พันธ์ ผมขออาราธนา
คุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลโลก จงดลบันดาลให้
ประสบแต่สิ่งที่ดีงามในโลกหน้าทุกประการ

(นายก่อ สวัสดิพานิชย์)

คำไว้อาลัย

แต่ ร้อยตำรวจเอก พงศ์พันธ์ พงศ์สยาม

ผมได้รับทราบข่าวการเสียชีวิตของ ร.ต.อ. พงศ์พันธ์ พงศ์สยาม ด้วยความรู้สึกเศร้าสลดใจเป็นอย่างยิ่ง ในอดีต ร.ต.อ. พงศ์พันธ์ ฯ ได้โดยรับราชการร่วมกับผมในกรมตำรวจในฐานะผู้รักษากฎหมายและบังคับทุกข์บำรุงสุขให้กับประชาชน และแม้ว่า ร.ต.อ. พงศ์พันธ์ ฯ จะได้ลาออกจากราชการไปแล้วก็ตาม แต่ ร.ต.อ. พงศ์พันธ์ ฯ ก็ยังได้ทำหน้าที่ช่วยเหลือประชาชนโดยตลอดจนกระทั่งได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งนับว่าเป็นผู้ที่ได้รับการเชื่อถือยอมรับจากประชาชน ถือเป็นเกียรติยศแก่ตนเองครอบครัวและวงศ์ตระกูลเป็นอย่างยิ่ง

การสูญเสีย ร.ต.อ. พงศ์พันธ์ พงศ์สยาม ในวัยที่ยังสามารถทำประโยชน์ให้กับประเทศชาติเช่นนี้ ย่อมนำความเศร้าสลดใจมาสู่ครอบครัว ญาติมิตรและผู้รู้จักคุ้นเคย ขออำนาจคุณงามความดีที่ ร.ต.อ. พงศ์พันธ์ ฯ ได้เคยสร้างไว้และคุณพระศรีวิรัตนตรัยตลอดจนสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลโลก ได้โปรดลดนันทกาลดวงวิญญาณของ ร.ต.อ. พงศ์พันธ์ พงศ์สยาม ไปสู่สุคติในสัมปรายภพด้วยเทอญ.

พลตำรวจโท

(ณรงค์ มหานนท์)

รองอธิบดีกรมตำรวจ

ไว้อาลัย พงศ์พันธ์ พงศ์สยาม

แม้ว่าความตายจะเป็นเรื่องธรรมดาของมนุษย์ปุถุชน แต่การถึงแก่
มรณกรรมของพงศ์พันธ์ทำให้ผมเศร้าสลดใจอยู่มาก . อาจจะเป็นเพราะพันธ์
เป็นเพื่อนสนิทสนมยิ่งคนหนึ่งของผมเป็น ประการสำคัญทำให้สลดใจแทนตัว
พงศ์พันธ์เองและเศร้าใจไปกับครอบครัวของพงศ์พันธ์ที่จำต้องมาพลัดพราก
จากกันไม่มีวันกลับในภาวะที่พันธ์ได้เข้าทำหน้าที่ให้แก่ประเทศชาติในฐานะ
ที่เขาได้ผันมาตลอดชีวิตของเขาในภาวะที่เขาเพิ่งจะเริ่มบทบาทที่เขาถนัดอัน
อาจจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนและประเทศชาติอย่างมาก

พันธ์กับผมเป็นเพื่อนกันมาตั้งแต่เด็ก ชีวิตเราทั้งสองได้มีส่วนเกี่ยว
พันกันอยู่ไม่น้อย ผมจำได้เสมอว่าราวเดือนมิถุนายนในปี พ.ศ. 2490
ทางโรงเรียนช. ประดิษฐ์วิทยา (ชื่อในสมัยนั้น) ได้มีแผนรณรงค์ช่วยแถวนัก
เรียนเป็นร้อยแห่งแทนนักเรียนทุน 2 คน คือ พงศ์พันธ์(ชื่อเดิม "พันธ์") กับ
ผมโดยผมได้ทุนโรงเรียนช. ประดิษฐ์วิทยา และพันธ์ได้รับทุนเชื้อจรรยาวิทย์
(ที่อำเภออาจสามารถ) เพื่อไปเรียนที่โรงเรียนฝึกหัดครูพระนคร (ปัจจุบัน
เปลี่ยนเป็นวิทยาลัยครูจันทร์เกษมและย้ายจากวังจันทร์เกษมไปอยู่ลาดพร้าว)
ขบวนแห่ได้เดินเป็นแถวไปส่งเราถึงนอกเมือง และต่อจากนั้นพันธ์กับผมก็
เดินทางต่อไปร้อยเอ็ดค่ายเวียงและเท่า เราจ้บรถยนต์จากร้อยเอ็ดไปขึ้น
รถไฟที่บ้านไผ่ สมัยนั้นต้องค้างคืนที่นครราชสีมาหนึ่งคืนก่อนจะถึงกรุงเทพฯ
ในตอนเช้าอีกวัน เมื่อถึงกรุงเทพฯ เราทั้งสองไปพักที่วัดอัมพวัน โดย
พันธ์รู้จักกับพระที่วัดนั้น

ชีวิตในโรงเรียนกินนอนในวังจันทร์เกษม (ตอนนี้เป็นที่ตั้งคุรุสภาข้าง
กระทรวงศึกษาธิการ) เป็นเวลา 3 ปี เต็มทำให้เรารู้จักอุปนิสัยใจคอกัน
และมีความสนิทสนมกันยิ่งขึ้น ในฐานะเด็กบ้านนอกเข้ากรุงด้วยกันเราต้อง
เผชิญกับปัญหาและอุปสรรคร้อยแปดพันประการ เริ่มแรกในชั้นพื้นฐาน
การศึกษาของเราคือออกจะอ่อนกว่าเด็กภาคกลางโดยเฉพาะภาษาอังกฤษ จำ
ได้ว่าเมื่อมีการสอบประจำเทอมครั้งแรกผมได้ที่ 7 พันธุ์ได้ที่สิบกว่า ผมรู้สึก
ว่าต้องสนใจการเรียนให้หนักขึ้น เพราะจำได้ว่าตั้งแต่ประถม 2 เป็นต้นมา
เคยสอบได้ที่ 1 เป็นส่วนใหญ่ ที่ 2 ก็เพียงน้อยครั้ง ทั้งรวมทั้งได้เลื่อนชั้น
กลางปีจากมัธยม 1 ขึ้นมัธยม 2 ด้วย ผมไม่เชื่อว่าเด็กภาคอื่นจะพิเศษกว่า
เราไปได้ หลังจากมานะอยู่สักพักผมก็ชิงตำแหน่งที่ 1 ของชั้นได้ แต่บาง
ครั้งก็ถูกผลัดมาเป็นที่ 2 ที่ 3 เหมือนกัน เพราะมีคู่แข่งสำคัญๆ หลายคน
เช่น คุณสุรวุฒิ กองศาสน์ (ปัจจุบันเป็นอาจารย์หัวหน้าคณะอยู่จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย) และ ดร. ขจรศักดิ์ โพธิ์เมือง เป็นต้น ส่วนพันธันนั้นมานะ
เช่นกันและเขยิบขึ้นมาอยู่ภายในที่ 3-7 เสมอ การแข่งขันเรียนของพวกเขา
เราหาใช้ทำให้แตกสามัคคีกันไม่ บุคคลที่กล่าวถึงทั้งสองท่านนั้นเป็นเพื่อน
สนิทสนมกันยิ่งในระหว่างอยู่วังจันทร์เกษม

แม้เราจะมีเพื่อนรักมากมายในวังจันทร์เกษม และเพื่อนร่วมทุกข์สุข
ทุกข์กันแบบที่ว่า "รูตึงใส่ทุกข์" ก็มีเพียง 3 คนเรา คือ ผม พันธุ์ และ
ถวิล สังขศิลา (เป็นนักเรียนทุนโรงเรียนสายศิลป์กุล อำเภอกะชัง) ทั้ง
สามคนเรามากจะพบปะปรับทุกข์สุขกันทุกเย็น ไปไหนไปด้วยกัน เราทั้งสาม
ได้ร่วมทุกข์สุขกันสมเป็นเพื่อนยากโดยแท้

ระหว่างที่เรามีชีวิตอยู่ด้วยกันที่วังจันทร์เกษมนี้ ผมงกับพันธ์และเพื่อนรักบางคนมักรู้มากไปหน่อยและเรียนกฎหมายควบไปด้วยเลยร้อนวิชาเห็นอะไรไม่ถูกต้องทำนองคลองธรรมก็พาพรรคพวกวิพากษ์วิจารณ์อยู่เสมอจนเป็นที่รำคาญของอาจารย์บางท่าน แต่ผมก็จะไม่ขอล่าวถึง ขอยกให้เป็นพิเศษโดยถือว่าครูบาจารย์นั้นท่านย่อมหวังดีต่อลูกศิษย์กันทั้งนั้น อย่างอาจารย์เรื่องสวัสดิ์, พรหมสาขา ณ สกลนคร นั้น ท่านเป็นอาจารย์ปกครองผู้หนึ่ง แม้ท่านจะดุและเฮียบกับเราเหลือเกิน เราก็รักน้ำใจท่านต้องขอประทานอภัยที่นำชื่อท่านมากล่าวถึง(ตอนนั้นท่านเป็นผู้พิพากษาอาวุโสมากผู้หนึ่ง) เพราะเมื่อตอนผมกลับจากดำรงตำแหน่งอุปทูตฯ นิวซีแลนด์ พันธ์ เขาเป็นเจ้าภาพเลี้ยงอาหารกลางวันทีโลลิตัว (ราวปี 2516) นอกจากพบเพื่อนฝูงวังจันทร์เกษมหลายคนแล้ว อาจารย์ยังให้เกียรติมาร่วมงานด้วยและได้ย้อนรำลึกถึงเรื่องระหว่างที่มีชีวิตอยู่ที่วังจันทร์เกษมกันหลายเรื่อง ซึ่งผมแปลกใจที่ท่านจำได้แม่นยำกว่าเราเสียอีก ผมเองก็ระซิบตามพันธ์ในวันต่อมาว่าเมื่อเป็นผู้พิพากษาแล้วเช่นนี้และพันธ์เป็นนอัยการ (ตอนนั้น) ต้องเจอกันที่ศาลบ่อยๆ ผู้พิพากษาท่านนี้ยังดุหรือเปล่า พันธ์บอกผมว่า กับคนอื่นท่านวางตัวเฉยดีแท้ แต่กับพันธ์บางครั้งท่านผลอนึกว่าเป็นลูกศิษย์และดูเขาก็มึ แต่ท่านก็สำรวจของท่านได้เสมอ

พูดถึงความเห็นอกเห็นใจและร่วมทุกข์สุขแล้ว ผมจำเหตุการณ์เล็กๆ น้อยๆ ตอนหนึ่งได้ ที่สำคัญผมนั้นแม่พ่อ-แม่จะทิ้งมรดกไว้มากพอที่จะเรียนต่อในกรุงเทพฯ ได้อย่างสบาย แต่บังเอิญพี่ชายของผมซึ่งเป็นผู้ดูแลทรัพย์สินทางบ้าน ไม่เห็นด้วยที่ผมไปเรียนต่อกรุงเทพฯ ฉะนั้น การส่งเงินไปให้ใช้จ่ายจึงฝืดเคืองมาก เราสามคนจึงเห็นอกเห็นใจกันเป็นพิเศษ ทุกๆ บาททุกสตางค์ที่พ่อแม่ให้ก็แบ่งกันกินกันใช้เหมือนกระเป๋าเดียวกัน ถวิลดู

หน้าของระบบการปกครองของเราแล้ว ผมได้เลิกตั้งความคิดที่จะเข้าไป
นั่งในสภาผู้แทนราษฎรนานแล้วผมคิดว่าผมสามารถจะรับใช้บ้านเมืองในงาน
ด้านการทำงานต่างประเทศได้ดียิ่งกว่ามาก

ในฐานะที่ผมต้องออกมารับราชการต่างประเทศอยู่เสมอ จึงไม่ค่อยได้
พบปะเพื่อนฝูงนักตลอดเวลาระหว่าง 20 ปีนี้ แต่ละคราวที่ได้มาพบกันก็ได้
เห็นความเปลี่ยนแปลงของเพื่อนฝูง เป็นการเปลี่ยนแปลงทั้งในทางบุคลิก
ลักษณะและการงาน เพื่อนหลายคนแสดงให้เห็นชัดถึงนิสัยที่เปลี่ยนแปลง
ไปแต่สำหรับพันธันสิ่งเดียวที่ไม่เปลี่ยนแปลงก็คือมิตรภาพระหว่างเรา พันธัน
เป็นเพื่อนสนิทคนหนึ่งที่ไม่เคยแสดงความรู้สึกอะไรที่ทำให้ผมระคายเคืองเลย
เขาไม่เคยแสดงแม้แต่ถ้อยคำว่าเขาอิจฉาในความสำเร็จในหน้าที่การงานของ
ผม ตรงกันข้ามเขาแสดงความชื่นชมยินดีอย่างจริงจัง หลายครั้งที่เขา
อุตส่าห์เป็นเจ้ามือจัดเลี้ยงส่งให้ก่อนผมเดินทางไปประจำต่างประเทศ เขา
ได้รวบรวมบรรดาเพื่อนฝูงมิตรสหายโดยเฉพาะชาวสุวรรณภูมิที่สนิทกันยังให้
ได้มาร่วมกันบ่อย ๆ หลายต่อหลายครั้งที่เขาได้รวบรวมพวกเราให้อยู่เป็น
กลุ่มก้อนสามัคคีกันไว้ อย่างน้อยที่ขออนุญาตนำชื่อมากล่าวในที่นี้ก็ได้แก่
คุณศิริ ศรีสวัสดิ์ (ปัจจุบัน ผู้อำนวยการกองอาชีวศึกษา) คุณดำรง
สายเชื้อ (ปัจจุบัน ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์) พีเจริญ วิบูลไชย (นายด่าน
ศุลกากรสัตหีบ) เป็นต้น แต่หลังจากผมเดินทางไปรับตำแหน่ง เอกอัคร
ราชทูตประจำฟิลิปปินส์เมื่อต้นเดือน พฤษภาคม 2520 แล้ว ผมก็ไม่ได้พบ
กับพันธันอีก

ผมรู้ว่าสิ่งที่พันธันชื่นชมยินดีอย่างยิ่งก็คือการได้รับเลือกตั้งจากชาวร้อย
เอ็ดโคโยได้รับคะแนนเสียงเป็นที่ 1 ของเขตในการเลือกตั้งครั้งหลังสุดนี้ ผม

คุณเขจรศักดิ์ แต่พอต้องอ่านตำราเอง เพราะหลักสูตรไม่เหมือนกันกับทาง
ครู หลายคนก็เลิกล้มความคิด มีแต่ผมกับพันธ์เท่านั้นที่เข้าสอบ และเรา
ทั้งสองผ่านไปได้อย่างสบาย โดยผมได้คะแนนสูง และยังได้ “คะแนนยอดเยี่ยม
เยี่ยมในแขนงคณิตศาสตร์และแขนงวิทยาศาสตร์” ด้วย

เมื่อได้ประกาศนียบัตร เสร็จแล้วเราทั้งสองก็เดินเข้าสู่โคมแห่งธรรม
ศาสตร์ด้วยความพากพุมใจพอดีในตอนนั้นมีการเปิดคณะใหม่ 4 คณะใน
ธรรมศาสตร์ ผมเข้าเรียนในคณะรัฐศาสตร์ พันธ์เข้าเรียนในคณะนิติศาสตร์
ผมจึงจบรัฐศาสตร์เป็นรุ่นแรกสมัยแรกของธรรมศาสตร์ และพันธ์ก็จบรุ่นที่
2 หรือที่ 3 ทางนิติศาสตร์

ช่วงเวลาหลังจากออกจากวังจันทร์เกษมแล้วนี้ ผมกับพันธ์ก็ห่างเหิน
กันไปทั้ง ๆ ที่เรามีการติดต่อกันและพบปะกันอยู่บ้าง พันธ์ได้หันไปรับราชการ
ทางตำแหน่งตำรวจ จำได้ว่าเมื่อพบเขาตอนที่เขารับตำแหน่ง ร.ต.ต. ที่
พลับพลาไชย พันธ์มีนิสัยเปลี่ยนแปลงไปมาก พันธ์ที่มีแต่ความเรียบร้อย
มูมานะ ไม่ดื่มเหล้า ไม่สูบบุหรี่ กลายเป็นพันธ์ที่มีนิสัยที่เรียกว่า “เป็น
ได้ทุกอย่าง” ดื่มมาก เกี้ยวมาก และทำที่ยืมเยาะสังคมไปในตัว จากนั้น
นาน ๆ จะได้พบกันที่ เมื่อพบกันที่ไรกันก็พบรับประทานอาหารกันและคุย
กันถึงเรื่องต่าง ๆ สู้กันฟัง เมื่อผมกลับจากนิวซีแลนด์อยู่กรุงเทพ ฯ 2 ปีเศษ
คือ 2516-2518 ก่อนไปรับตำแหน่งที่ญี่ปุ่น ผมกับพันธ์ได้มีโอกาสพบกัน
บ่อยครั้งอีกวาระหนึ่ง เพราะตอนนั้นพันธ์เป็นอัยการอยู่กรมอัยการทำงาน
ใกล้ ๆ กัน จึงนัดพบกันบ่อย ได้ทราบชีวิตความเป็นไปทั้งความผิดหวังและ
สมหวัง สรุปได้ว่าชีวิตตำรวจของพันธ์ไม่สมหวังนัก แต่ความมุ่งมั่นทางชีวิต
ด้านการเมืองของพันธ์ยังไม่เสื่อมคลาย สำหรับผมนั้นได้บอกกับพันธ์ว่า พิ
จารณาสถานะภาพทางการเมืองทั่วไปของไทย ประบอบกับระดับความก้าว

เหมือนจะ "เสีย" กว่าเพื่อนหน่อย เพราะพ่อที่เป็นกำนันส่งธนาทิไปให้ บ่อย ผมแยกว่าใครๆ จนบางครั้งผมต้องนั่งซึมกระทือ ซึ่งหงษ์พันธ์และ ถวิลเท่านั้นที่เข้าใจว่าอะไรเป็นอะไร และเรื่องนั้นต่อมาฉันผมก็รักชอบคุณ โชคชะตาไม่น้อย เพราะด้วยภาวะแวดล้อมอย่างนั้นที่ทำให้ผมรักเพื่อนฝูง นั้นบางคนก็ดีและจริงใจต่อกันยิ่งกว่าญาติพี่น้องเสียอีก และเหตุการณ์ต่างๆ เหล่านี้ทำให้ผมเข้มแข็งและเป็นพลังให้ผมสามารถยืนบนขาของตนเองมากยิ่งขึ้นจนสามารถบรรลุถึงจุดสุดยอดปรารถนาของชีวิตในการทำงานในปัจจุบัน

เมื่อตอนอยู่ปี 2 ปี 3 ที่วังจันทร์เกษม ตอนเย็นวันเสาร์ที่ทางโรงเรียน ปล่อยให้ออกนอกบริเวณเรา 4-5 คนซึ่งมีผมกับพันธ์อยู่ด้วยเสมอ มักพากัน ออกมาเดินแถวพระบรมรูปทรงม้า หน้าพระที่นั่งอนันตสมาคม (ซึ่งสมัยนั้น เป็นสภาผู้แทนราษฎร) และแถวตึกสันติไมตรี อันเป็นที่นิยมรัฐบาล จากภาวะการณ์ที่เราเห็นว่าไม่ยุติธรรมต่างๆ ทำให้เกิดความรู้สึกอย่างรุนแรง ในระหว่างพวกเรว่าวันหนึ่งในอนาคต เราจะต้องเข้ามานั่งในสภาให้ได้ เพื่อช่วยกันแก้ไขสภาวะที่ไม่ถูกต้องต่างๆ โดยเฉพาะภาคอีสานของเราที่ถูก ทอดทิ้ง เราถึงกับมีการล้อกันในพวกเราว่าใครจะเป็น "ดาวดี" "ดาวร้าย" หรือ "ฝ่ายซ้าย" "ฝ่ายขวา" บ้าง

ก่อนออกเดินทางจากบ้านเกิดเมืองนอนเข้ากรุงเทพฯ ผมได้ตั้งใจและ บอกกับญาติพี่น้องแล้วว่าผมจะมุ่งเรียนกฎหมายเพื่อทำหน้าที่ได้อย่างกว้างขวาง แก่บ้านเมือง ปรากฏว่าเมื่อเรียนถึงปี 2 ก็ทราบว่าสิทธิของผู้จบ ป.ป. ที่โยอ เข้าเรียนธรรมศาสตร์ได้ถูกตัดไป ผู้จะเข้าเรียนได้ต้องจบเตรียมอุดมเท่านั้น ผมจึงชวนเพื่อน 4-5 คนที่สนิทกันดังกล่าวให้ไปสอบเตรียมอุดมฯ ที่โรงเรียนสวนกุหลาบ แรกๆ ทุกคนก็ตกลงใจทั้งนี้รวมทั้งพันธ์ คุณสุวิทย์ และ

ทราบข่าวจากพนักงานวิทยุประจำท่าเทียบเอกอัครราชทูต ณ กรุงมนิลา ด้วยความตื่นเต้นยินดีอย่างยิ่ง เพราะผมได้ติดตามข่าวของพันธ์อย่างใกล้ชิดเมื่อทราบว่าพันธ์ได้บรรลุผลสำเร็จในความมุ่งมาดปรารถนาของเขาแล้ว ผมก็พลอยโล่งใจ และสุขใจไปกับเขา และหวังใจว่าบุญเจ้ที่ชาวร้อยเอ็ดมอบให้เขาเปิดเข้าไปร่วมวงการสถานีวิทยุตั้งแห่งชาติครั้งหนึ่งจะอำนวยโอกาสให้พันธ์ได้มีบทบาทอย่างเต็มที่ตามอุดมการณ์ของเขา

แต่อนิจจา ฟ้าดินช่างกำหนดโอกาสแห่งการทำงานอันสำคัญยิ่งของพันธ์ไว้จำกัดเพียงระยะเวลาสั้นเหลือเกิน ข่าวการเจ็บป่วยกลางสภาและข่าวมรณกรรมนั้น ผมได้ทราบก็เพียงจากหนังสือพิมพ์ที่ส่งจากกรุงเทพฯ ไปยังสถานเอกอัครราชทูตสัปดาห์ละครั้ง

ผมใคร่ขอถือโอกาสนี้ร่วมเศร้าสลดใจกับครอบครัวของพันธ์อย่างยิ่ง โชคชะตาที่กระหน่ำต่อชีวิตของคุณดวงจันทร์ พงศ์สยาม ซึ่งผมรู้จักดีมาแต่ชีวิตเยาว์วัย ความโศรกเศร้าเสียใจที่เกิดแก่คุณดวงพงศ์ ธิดาสาวคนเดียวของคุณพงศ์พันธ์ และ คุณดวงจันทร์ครั้งนี้ ย่อมใหญ่หลวงกว่าสิ่งอื่นใด แต่เราก็ต้องยอมรับสภาพความเป็นจริงของโลกมนุษย์ พันธ์ได้กินรันท่อสู้ใช้ชีวิตอย่างดีที่สุดตามพหุผลิขิตของเขาแล้วแม้จะอดอันทนใจอย่างไร เราก็มีอาจจะเปลี่ยนแปลงสภาพต่างๆได้ นับแต่บัดนี้ไปทุกอย่างคงจะเป็นเพียงความหลัง เหลือไว้แต่ความทรงจำ เหมือนความแปรเปลี่ยนของสรรพสิ่งทั้งหลาย

ผมขอตั้งจิตอธิษฐานให้ดวงวิญญาณของพงศ์พันธ์เพื่อนรักจงไปสู่สุคติในสัมปรายภพ เทอญ.

เชาวน์ สายเชื้อ

เอกอัครราชทูต ณ กรุงมนิลา.

คำไว้อาลัย

คุณพงศ์พันธ์ พงศ์สยาม เป็นคนหนึ่งที่ประสบความสำเร็จในชีวิต
ด้านการทำงานอย่างน่าพอใจ เคยรับราชการเป็นนายตำรวจและพนักงานอัยการ
แล้วลาออกมาเป็นนายความและเช่าเล่นการเมือง ในที่สุดก็ได้รับเลือกตั้ง
เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากจังหวัดร้อยเอ็ดสมความปรารถนา แต่ปฏิบัติ
งานในหน้าที่ดังกล่าวไม่นานก็เสียชีวิต ผมรู้จักคุ้นเคยเพราะเป็นคนบ้านเดียวกัน
เข้ามาเรียนในกรุงเทพฯ ในระยะเวลาเดียวกัน และได้มีโอกาสพบปะ
พูดคุยกันอยู่เสมอ คุณพงศ์พันธ์เป็นผู้ที่มีความรู้ในทางกฎหมายดีมาก ทำงาน
เก่ง มีปฏิภาณและไหวพริบดี กุศลกุศล และมีน้ำใจกว้างขวางโอบอ้อมอารี
แก่มิตรสหายโดยทั่วไป ผู้มีโอกาสใกล้ชิดต้องยกย่องและมีความเคารพนับถือ
การจากไปของคุณพงศ์พันธ์ จึงทำให้มิตรสหายรู้สึกเสียตายและมีความอาลัย
ยิ่ง ขอให้คุณงามความดีที่คุณพงศ์พันธ์ได้ทำไว้ รวมทั้งกุศลผลบุญที่ญาติ-
มิตรบำเพ็ญอุทิศให้ เป็นปัจจัยส่งดวงวิญญาณของคุณพงศ์พันธ์ไปสู่สุคติใน
สัมปรายภพ เทอญ

ดำรง สายเชอ

ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์

คำไว้อาลัย

แด่เพื่อนรัก “ร้อยตำรวจเอก พงศ์พันธ์ พงศ์สยาม”

เมื่อได้ทราบข่าวการเสียชีวิตอย่างกะทันหันด้วยเส้นเลือดในสมองแตก และโรคหัวใจวายของร้อยตำรวจเอก พงศ์พันธ์ พงศ์สยาม เพื่อนรัก พวกเรารู้สึกใจหาย และเศร้าสลดใจอย่างสุดซึ้ง เพราะไม่เคยคิดมาก่อนเลยว่า เพื่อนจะด่วนจากไปอย่างไม่มีวันกลับ ไม่น่าเชื่อเลยที่พวกเราต้องสูญเสียเพื่อนที่ดีและมีความสามารถที่สุดคนหนึ่งไปในเวลาอันรวดเร็วถึงเพียงนี้

เมื่อรำลึกถึงความหลังประมาดยี่สิบกว่าปีก่อน ในสมัยที่พวกเราายังอยู่ในวัยหนุ่มฉกรรจ์ ยังจำได้ว่า พงศ์พันธ์ (ถ้าโนนม่วง) พงศ์สยาม เป็นเพื่อนที่ได้ร่วมเรียนกันมาตั้งแต่ครั้งอยู่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จนกระทั่งสำเร็จการศึกษาแล้วมาสมัครเป็นตำรวจ ได้เข้าอบรมหลักสูตรผู้สำเร็จปริญญานิติศาสตร์บัณฑิตและรัฐศาสตร์บัณฑิตของกรมตำรวจ เป็นรุ่นแรกเมื่อ พ.ศ. 2497 ที่โรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพรานนาน 1 ปีเต็ม ดังนั้น พวกเราทุกคนต่างรู้จัก พงศ์พันธ์ เป็นอย่างดีว่าเป็นคนพิเศษที่ไม่เหมือนใคร คือ นิสัยร่าเริงแจ่มใสอยู่เป็นนิจ ชอบสนุกโลกไฉน พูดเสียงดังฟังชัดไม่กลัวใคร มีความเชื่อมั่นในตัวเอง ชอบแสดงมุขตลกกะนองให้เพื่อนฝูงได้สนุกสนานกันอยู่เสมอ ไม่ว่าจะเรียนอะไร เพื่อนของเราผู้นี้ต้องสอบได้และมีผลการเรียนดีเด่น แสดงให้เห็นประกายถึงความมีมันสมองปราดเปรื่องและเฉลียวฉลาด อย่างเช่น เมื่อสำเร็จการอบรมออกมารับราชการเป็นนายตำรวจ ทำหน้าที่พนักงานสอบสวน ก็ยังสามารถสอบได้เนติบัณฑิต จึงได้ขอโอนไปรับราชการเป็นอัยการ ต่อมาก็ลาออกมาสมัครเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ในที่สุดก็ประสบความสำเร็จอันสูงสุดได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัด
ร้อยเอ็ด เป็นที่ชื่นชมยินดีในหมู่มิตรสหายและเพื่อนร่วมรุ่นอย่างยิ่ง ในช่วง
สุดท้ายแห่งชีวิต เพื่อนรักของเราได้ทุ่มเททั้งพลังกาย พลังใจ และพลัง
ความคิดสติปัญญาอย่างสุดความสามารถ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน
เป็นการสร้างสรรค์ความเจริญให้แก่ประเทศชาติ จนกระทั่งต้องมาจบชีวิต
ในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่กลางที่ประชุมรัฐสภาอันทรงเกียรติ นับว่า เพื่อนเป็น
ผู้ที่ใฝ่อุทิศชีวิตเพื่ออุดมการณ์โดยแท้ สมควรได้รับการยกย่องสรรเสริญ และ
จารึกคุณความดีที่ได้กระทำไว้ เป็นอนุสรณ์ให้ผู้อยู่ข้างหลังระลึกนึกถึงตลอด
ไป

ในที่สุดนี้ ขอตั้งจิตอธิษฐานขอให้ดวงวิญญาณอันบริสุทธิ์ของ
ร้อยตำรวจเอกพงศ์พันธ์ พงศ์สยาม เพื่อนที่รักของพวกเราจงไปสู่สุคติภพ
ประสบอิสรารมณในสรวงสวรรค์ตลอดชั่วกาลปาวสานเทอญ

พลตำรวจตรี

(สนั่น ตูจันดา)

เพื่อนร่วมรุ่น ธรรมศาสตร์ - สามพราน 2497

29 กุมภาพันธ์ 2523

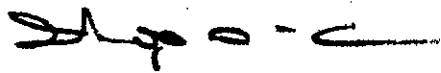
คำไว้อาลัย

แด่

ร.ต.อ. พงศ์พันธ์ พงศ์สยาม

คุณพงศ์พันธ์ พงศ์สยาม ได้รับความไว้วางใจจากพี่น้องประชาชน
เลือกให้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งนับว่าได้รับเกียรติ
อย่างสูงที่น้อยคนจะได้รับ คุณพงศ์พันธ์ฯ จากไปในขณะที่กำลังปฏิบัติ
หน้าที่อย่างสมเกียรติ นอกจากจะนำความเสียใจมาสู่ครอบครัวและผู้ใกล้ชิด
แล้ว ยังมีความเสียใจ ความอาลัย มาสู่พี่น้องประชาชนชาวจังหวัดร้อยเอ็ด
อีกด้วย ข้าพเจ้าและภริยาขอแสดงความเสียใจต่อครอบครัวของคุณพงศ์พันธ์ฯ
และพี่น้องชาวจังหวัดร้อยเอ็ด ที่ต้องสูญเสียผู้แทนราษฎรที่ดี มีความสามารถ
มีความเสียสละ ขอให้ดวงวิญญาณของคุณพงศ์พันธ์ฯ จงไปสู่สุคติใน
สัมปรายภพ.

(นายเชาว์วัศ สดลภา)

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

อาลัยพันธ์ คำโนนม่วง

เมื่อ พ.ศ. 2494 ณ สนามสอบวิชาชุดक्रमัธยมของจังหวัดร้อยเอ็ด ที่โรงเรียนร้อยเอ็ดวิทยาลัย เราสอบกันไม่กี่คน ไม่เป็นร้อยเป็นพันเหมือนอย่างกับทุกวันนี้ ในสนามสอบเราต่างรู้จักกันหมด โดยเฉพาะพันธ์ คำโนนม่วง ย่อมเป็นที่รักใคร่และชอบพอของทุกคนในสนามสอบ ทั้งนี้เพราะเขาเป็นคน พุคเสียงถึง ฟังชัด มีความโอบอ้อมอารี มีมนุษยสัมพันธ์ดีเยี่ยม และมี ลักษณะเป็นผู้นำ ด้วยความเอนของพันธ์ คำโนนม่วง พวกเราในสนามสอบ จึงยกย่องให้พันธ์ คำโนนม่วง เป็นหัวหน้าคณะไปโดยปริยาย เขาก็ทำหน้าที่ดังกล่าวได้อย่างดีเลิศสมศักดิ์ศรี ช่วยเหลือเพื่อนฝูงทุกอย่างที่ได้รับ การขอร้อง ข้าพเจ้าซึ่งไม่เคยรู้จักพันธ์ คำโนนม่วงมาก่อน ก็รู้จักเขา และรักเขาเพราะคุณงามความดีและลักษณะเอนของเขาดังกล่าว เมื่อเลิก สอบแต่ละวันข้าพเจ้าและพันธ์ คำโนนม่วง ก็เดินคุยกันตามถนนออกสู่ หน้าโรงเรียน แล้วเราก็จากกัน ณ หน้าโรงเรียนร้อยเอ็ดวิทยาลัยแห่งนี้ ข้าพเจ้ากลับรัวซบรี ส่วนพันธ์ คำโนนม่วงกลับสุวรรณภูมิ เราจากกันตรง นั้นแทบทุกครั้งที่เราพบกัน ณ สนามสอบชุดक्रमัธยม

ข้าพเจ้าพบพันธ์ คำโนนม่วง อีกครั้งที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และ การเมือง เมื่อพันธ์และข้าพเจ้าต่างสอบได้ชุดครู ป.ม. เราไปสมัครเข้า เรียนคณะนิติศาสตร์เลขที่ใกล้เคียงกัน ปีแรกเราสอบด้วยกันทุกวิชา หลัง จากการสอบเสร็จเรากุยกัยกันจากมหาวิทยาลัยสู่ท้องสนามหลวง และเราก็จาก กัน ณ ท้องสนามหลวงนั่นเอง ข้าพเจ้าไปสอบครั้งหลังๆ ไม่ค่อยพบพันธ์ คำโนนม่วง เพราะเขาสอบเก่งกว่าข้าพเจ้า เขาสอบได้แต่ข้าพเจ้าสอบตก โอกาสที่เราจะพบกันจึงไม่มีเลย

ข้าพเจ้าพบเขาอีกครั้งหนึ่งในนาม พงศ์พันธ์ พงศ์สยาม ส.ส.
ร้อยเอ็ด เขายังไม่ลืมข้าพเจ้า เขาวิ่งเข้ามาทักทายข้าพเจ้าเหมือนเมื่อเขา
เป็นพันธ์ คำโนนม่วง เขานำข้าพเจ้าไปคุยกันต่อที่ร้านอาหารด้วยความ
สนุกสนาน ริมบึงปลาช้วยร้อยเอ็ด ข้าพเจ้าจากเขา ณ ที่แห่งนั้นด้วยความ
อึดทั้งกายเพราะรสอาหารที่อร่อยจากความเอื้อเฟื้อของเขา และอึดทั้งใจที่
เขา พันธ์ คำโนนม่วง ที่ข้าพเจ้ารักใคร่ชอบพอบเป็นพิเศษ ประสบความสำเร็จ
ได้เป็น ส.ส. ร้อยเอ็ดอย่างเต็มภาคภูมิและสมเกียรติ

แต่แล้วฟ้าก็ไม่ปราณี ข้าพเจ้าในหน้าหนังสือพิมพ์แทบทุกฉบับต่างลงข่าว
พงศ์พันธ์ พงศ์สยาม เส้นเลือดในสมองแตกสลบกลางสภา ข้าพเจ้าอ่าน
ข่าวด้วยความตกใจ เป็นห่วงและกังวลเขา อ้อนวอนให้สังกัดสิทธิ์บันดาล
ให้เขาหายวันหายคืน แต่ก็ไม่เป็นผล เขา พงศ์พันธ์ พงศ์สยาม ก็ต้อง
จากเราไปด้วยอาการสงบและสมเกียรติยิ่ง

เราจากกันที่หน้าโรงเรียนร้อยเอ็ดวิทยาลัยก็ดี จากกันที่หน้ามหาวิทยาลัย-
ลัยธรรมศาสตร์ก็ดี และจากกันที่ริมบึงปลาช้วยร้อยเอ็ดก็ดี เราจากกันเพื่อ
จะพบกันใหม่ แต่พงศ์พันธ์ พงศ์สยาม จากข้าพเจ้าไปครั้งนี้จากไปอย่าง
ไม่มีวันจะกลับมาพบกันอีก ทำให้ข้าพเจ้าซาบเพื่อนอันเป็นที่รัก บุตร-ภริยา
ต้องขาดร่มโพธิ์ร่มไทรของครอบครัว ญาติพี่น้องต้องขาดที่พึ่งพิง และชาติ
ไทยต้องเสียผู้แทนราษฎรที่ดีคนหนึ่งไปอย่างน่าเสียดาย ถึงแม้พงศ์พันธ์
พงศ์สยาม จะจากพวกเราไป เขาคงไปแต่ร่างกาย วิญญาณนักรู้ของเขา
จะยังอยู่กับพวกเรา และเป็นกำลังใจให้พวกเราต่อสู้แทนเขาต่อไปในเวที
การเมือง และแม้เขาจะจากไป เกียรติยศ ชื่อเสียง คุณงามความดีที่เขา

กระทำไว้คงฝังลึกอยู่ในหัวใจของคนไทยนานเท่านาน ขอคงวิญญาณของ
พันธ์ คำโนนม่วง ที่ข้าพเจ้ารักและอาลัย จงไปสู่ที่ขอบที่ขอบเถิด

วสันต์ ฐลีจันทร์

ศึกษาราชการจังหวัดร้อยเอ็ด

ในวิถีการเมือง ในครั้งแรกของกรรม ซึ่งอยู่คนละพรรคการเมืองแม้ว่าเราจะเป็นผู้ศิษย์ผู้หากันมาก่อน แต่เพื่ออุดมการณ์และนโยบายของพรรคแตกต่างกัน เราต่างคนก็ต้องต่อสู้กันในเกมของการเมือง แต่อย่างไรก็ตาม การปราศรัยหาเสียงกรรมพுகเสนอถึงการแสดงออกถึงความเคารพนับถือเรียกร.ท.อ. พงศ์พันธ์ว่าเป็นอาจารย์ทุกคำพูดและทุกเวลา และเราก็ไม่เคยถือโทษโกรธกันเลยเป็นความสัจจริงตลอดเวลาในการต่อสู้กัน และเมื่อคราวเลือกตั้งครั้งสุดท้ายนี้ (22 เมษายน 2522) เราได้มาอยู่ในอุดมการณ์และนโยบายของพรรคการเมืองเดียวกัน คือ พรรคกิจสังคม กรรมกล้าพูดได้ว่า กรรมเป็นบุคคลหนึ่งที่มีความปรีชาญาณเป็นอย่างยิ่ง ที่ได้ครูอาจารย์พี่และเพื่อนมาเป็นคู่ศิกคู่ปริศึกษา จนเราทั้งสองได้รับเลือกตั้งพร้อมกันทั้งสองคน

ในการจากไปของ ร.ท.อ. พงศ์พันธ์ ในครั้งนี้ ทำให้ผมขาดคู่ศิกคู่ปริศึกษาที่ดีเป็นทั้งครูอาจารย์พี่และเพื่อนไปอย่างที่จะหาสิ่งอื่นมาทดแทนได้ กรรมยังไม่มีอะไรทดแทนคุณงามความดีที่ ร.ท.อ. พงศ์พันธ์ คนนี้ได้ทำไว้ให้กรรม กรรมจึงขอให้อาจารย์ได้ไปสู่ปภทิสฺขในภพที่อาจารย์อยู่ อย่าได้กังวลในงานที่อาจารย์สร้างไว้ กรรมจะเป็นผู้ตอบสนองแนวความคิดและอุดมการณ์ที่อาจารย์หวังและปรารถนาไว้ทุกประการ ตามความรู้ความสามารถของกรรม

นายคล้อย ดวงเกตู
ส.ส. ร้อยเอ็ด พรรคกิจสังคม

คำไว้อาลัย

แต่ ร.ต.อ. พงศ์พันธ์ พงศ์สยาม อดีต ส.ส. ร้อยเอ็ด

จากนายคุณย์ ดวงเกตุ ส.ส. ร้อยเอ็ด

พรรคกิจสังคม

ร.ต.อ. พงศ์พันธ์ พงศ์สยาม ผู้เป็นทั้งอาจารย์ ครู พี่และเพื่อน
ของกระผม นายคุณย์ ดวงเกตุ ส.ส. ร้อยเอ็ด ซึ่งกระผมรักเคารพและ
เทิดทูนอย่างยิ่งในน้ำใจของนักกีฬาและนักการเมืองที่รู้จักแพ้ชนะ และให้
อภัยทุกอย่างต่อคู่ต่อสู้

อาจารย์และครู ร.ต.อ. พงศ์พันธ์ และภริยาได้เป็นครูผู้ประสิทธิ์
ประสาทวิชาความรู้ให้กับกระผมตั้งแต่ชั้นมัธยมปีที่ 2 ที่โรงเรียน ช.ประดิษฐ
วิทยา ซึ่งทำให้กระผมได้รับความสำเร็จในชีวิตการศึกษาตลอดมาภายหลัง และ
เป็นอาจารย์เมื่อกระผมรับราชการแล้ว โดยให้คำปรึกษาหารือตลอดเวลาที่
กระผมติดขัดในทางราชการ มีครั้งหนึ่งที่กระผมไม่เคยลืมคำพูดของครู
พงศ์พันธ์คนนั้นก็คือ เมื่อกระผมเรียนหนังสืออยู่ชั้นมัธยมปีที่ 3 (ประถมปีที่ 7)
อาจารย์ได้กล่าวกับกระผมและเพื่อน ๆ ในชั้นว่า “เด็กคนนั้น (นายคุณย์)
จะเรียนอะไรก็จะต้องสำเร็จสมความมุ่งมาดปรารถนาทุกอย่าง” คำพูดนั้นทำให้
ให้กระผมสามารถฟันฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ ในการเรียนจนเป็นผลสำเร็จสูงสุดใน
ระดับเด็กบ้านนอกที่พ่อ-แม่ มีฐานะปากกตดินดียบ

พี่และเพื่อน เมื่อแนวทางในด้านการเมืองมาเผชิญหน้ากัน ร.ต.อ.
พงศ์พันธ์ ในฐานะผู้อาวุโส (เคยสมัครรับเลือกตั้งก่อนกระผม) ได้ต่อสู้กัน

คำไว้อาลัย

ข้าพเจ้ารู้จักคุณพงศ์พันธ์ พงศ์สยาม เมื่อประมาณปี พ.ศ. 2512 ซึ่งในขณะนั้นเป็นปีที่มีการเลือกตั้งทั่วไป และคุณพงศ์พันธ์ เป็นคนหนึ่งที่ลงสมัครรับเลือกตั้ง ข้าพเจ้ารู้จักในฐานะที่คุณพงศ์พันธ์ เป็นนักการเมือง นักกฎหมาย และในฐานะคุณพงศ์พันธ์เป็นครูประจำโรงเรียนมาก่อน เหมือนกับข้าพเจ้า แต่ยังไม่มีโอกาสพบปะพูดคุยกัน และข้าพเจ้าก็ได้ศึกษาชีวิตของคุณพงศ์พันธ์ พอสมควร ได้รู้ว่าท่านเป็นบุคคลที่น่านับถือและเลื่อมใสที่ท่านเป็นคนที่มีความซื่อสัตย์ วิริยะ ใต้อำนาจจากครูประจำโรงเรียน ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยลำแข้งของตนเอง จนสำเร็จการศึกษาวิชากฎหมายชั้นเนติบัณฑิต ข้าพเจ้าและคุณพงศ์พันธ์ มีโอกาสพบปะ พูดคุยกันเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เมื่อเรามีโอกาสทำงานร่วมกันในฐานะเป็นผู้แทนราษฎรของจังหวัดร้อยเอ็ดเหมือนกัน

คุณพงศ์พันธ์ เป็นคนที่มีความตั้งใจจริงในการต่อสู้เพื่อชาติบ้านเมือง มีความเป็นกันเองกับบุคคลทุก ๆ คน เป็นคนที่มีอัธยาศัยไมตรีอันดีต่อเพื่อนร่วมงาน ถึงแม้เราจะไม่มีโอกาสทำงานร่วมกันในเวลาอันน้อยนิดก็ตาม แต่ความเป็นนักการเมืองผู้มีอุดมการณ์ก็ฉายแววออกมาให้เราเห็นและเป็นที่น่านับถือเป็นอย่างยิ่ง เมื่อคุณพงศ์พันธ์จากเราไป จากไปในขณะที่กำลังทำหน้าที่เป็นตัวแทนราษฎร จากไปในขณะที่เพื่อนพ้องและน้อง ๆ กำลังรักเป็นที่ปรึกษาที่เราเชื่อถือ แต่แม้จรรยาที่ไม่วายที่จะปล่อยไว้ให้พวกเราได้มีโอกาสร่วมกันอีกต่อไป ถึงแม้ข้าพเจ้าเองก็ทราบดีว่า มนุษย์เรามีเกิดและมีตาย ใครจะยืนอยู่ข้ามฟ้ามิได้ก็ตาม แต่ข้าพเจ้าก็อาจจะเสียใจไม่ได้

รัฐสภา

ร้อยตำรวจเอกพงศ์พันธ์ พงศ์สยาม เป็นคนดีมาก เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งในต่างประเทศและโดยทั่วไปเขาถือว่าเป็นคนสำคัญระดับชาติ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 มาตรา 106 บัญญัติว่า สมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรย่อมเป็นผู้แทนของปวงชนชาวไทย

ร.ต.อ. พงศ์พันธ์ พงศ์สยาม เป็นผู้มีความรู้ วุฒิ พ.ม. กระทรวงศึกษาธิการ น.บ. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ แห่งเดียวกับผม และเป็นเนติบัณฑิตไทย ประกาศนียบัตรนายร้อยตำรวจ ร.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นทนายความ นับว่าเป็นผู้มีความรู้ดีและผ่านงานสำคัญมากผู้หนึ่ง | ในระยะหลังได้อุทิศตัวมารับใช้ประชาชนโดยเป็นนักการเมือง ใช้สติปัญญาความรู้ที่เรียนและประสบการณ์มาเพื่อช่วยเหลือ แก้ไข ภาวะการของประชาชน และชาติโดยสมัครและเป็นผู้แทนราษฎร และกำลังเสนอเรื่องเกี่ยวกับการแก้ไขภาวะการของประชาชนเข้าสู่สภา และกำลังเริ่มจะเป็นผู้แทนราษฎรที่มีการพุดตึกในสภา และจะเป็นผู้มีอนาคตดี กำลังจะทำประโยชน์ และเป็นกำลังสำคัญแก่ชาติ

ร.ต.อ. พงศ์พันธ์ พงศ์สยาม เป็นคนที่มีอธยาศัยดี เป็นที่รักใคร่ของเพื่อนสมาชิกสภาฯ และมีแนวโน้มว่าอนาคตจะเป็นนักการเมืองที่ดี และสำคัญ เมื่อมาถ่วงจากไปจึงเป็นที่อาลัยและเสียดายของเพื่อนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาก

ความเจริญรุ่งเรือง อยากให้ชนในชาติมีความสุข ถึงกับสละอาชีพราชการ
ที่กำลังจะก้าวหน้าสู่การเมือง แต่ก็ผิดหวังในครั้งแรกในการลงสมัครรับ
เลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎรจังหวัดร้อยเอ็ด แล้วหวนกลับเข้ารับราชการอีก
ก็มีนัยคงอีก กำลังจะก้าวหน้าอีก ก็ต้องลาออกมาสู่การเมืองอีกก็ผิดหวังถึง
2 ครั้ง

ในการมาสู่การเมืองครั้งที่ 2 ของ ร.ต.อ. พงศ์พันธ์ นี้แหละ จึงได้
ทำให้ผมกับ ร.ต.อ. พงศ์พันธ์ มีความสนิทสนมกันอย่างแน่นแฟ้น คือการ
สมัครรับเลือกตั้งปี 2519 ร.ต.อ. พงศ์พันธ์ อยากจะลงสมัครเหลือเกินคือ
ใจสู้ ผมจึงเสนอให้พรรคธรรมสังคมพิจารณา ผลที่สุดพรรคธรรมสังคมตัด
สินใจรับเป็นสมาชิกและส่งสมัครรับเลือกตั้งในเขต 3 คู่กับ คุณเจริญ
กลางการ ผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขต 3 ในครั้งนั้นถ้าเทียบกับมาแข่งก็แพ้เท่า
พอ ๆ กัน ถ้าชนะได้ก็แค่คอหรือดำยรูปตัดสิน พอเริ่มต้น ร.ต.อ. พงศ์พันธ์
เสียงดังมากเป็นที่หัวเกรงของคู่แข่งทุกคนเป็นมาฝีเท้าทันแรงจืด ผมเองก็
ได้ไปเต็มที่สุดกำลังด้วยทุนทรัพย์ส่วนตัวถึง 140,000 เข็ม (เข็มละบาท) แต่
มาที่ผมได้บั้ง 2 ตอนจะเข้าทางตรงเกิดทะเลาะกันไม่ควบคู่กันมา ผลสุดท้าย
ร.ต.อ. พงศ์พันธ์ ไม่เข้าป้าย คงเข้าป้ายได้เพียงคนเดียวคือ คุณเจริญ
กลางการ

นั่นเป็นการปูพื้นฐานอย่างจริงจังในชีวิตการเมืองของ ร.ต.อ. พงศ์พันธ์
บทเรียนบทนี้ค่อนข้างแพง และผมได้ให้ข้อเสนอแนะว่าการเลือกตั้งคราว
หน้า ร.ต.อ. พงศ์พันธ์ ไม่ต้องออกแรงก็ได้รับเลือกตั้งแน่จะอยู่พรรคใดก็ได้
ร.ต.อ. พงศ์พันธ์ ไม่ได้ประมาทไม่ขอลงกลับเข้ารับราชการอีกอย่างคราวก่อน
ประกอบอาชีพทนายความบักหลัดอยู่หาเสียงตลอดเวลา ผลที่สุดก็ได้รับผล
สำเร็จได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎรอย่างภาคภูมิใจด้วยคะแนนนิยมสูง เป็น

อันกับ 1 ในเขตนี้ เมื่อ 22 เมษายน 2522

นับได้ว่าเป็นยอดนักสู้ ใช้ความมานะบากบั่นจนสำเร็จ ผมยอมรับนับ
ถือว่าเป็นบุคคลที่น่ายกย่องผู้หนึ่ง และน่าจะเป็นตัวอย่างสำหรับอนุชนรุ่น
หลังที่เข้าไปสู่ชีวิตการเมือง

ผมขอนำคำสนทนาระหว่าง ร.ต.อ. พงศ์พันธ์ กับผม บางครั้งบาง
ตอนเท่าที่จำได้มาปรากฏไว้ ณ ที่นี้ว่า ร.ต.อ พงศ์พันธ์ มีความตั้งใจจริง
เพียงใดที่จะเป็นนักการเมือง

ร.ต.อ. พงศ์พันธ์ - หน้าที่ผู้แทนในทัศนะของผมอย่างไรบ้าง

ผม - ทำทุกอย่างเพื่อให้ชาติอยู่รอด ทำให้คนในชาติมีความสุข
สุขเป็นอันดับแรก รักษาผลประโยชน์ของประชาชนใน
จังหวัดที่เราเป็นผู้แทน คำนึงกฎหมายที่เป็นประโยชน์ชน
กลุ่มน้อย สนับสนุนกฎหมายที่จะเป็นประโยชน์ชนส่วนใหญ่
เป็นรัฐบาล เป็นรัฐมนตรี

ร.ต.อ. พงศ์พันธ์ - จะเป็นนักการเมืองที่ดีจะต้องมีคุณสมบัติอย่างไรบ้าง

ผม - คุณธรรม ความรู้ความสามารถ ประสพการณ์
ฐานะเศรษฐกิจส่วนตัว มีความตั้งใจจริง

ร.ต.อ. พงศ์พันธ์ - คุณลักษณะของผู้นำทางการเมืองที่ดีต้องเป็นอย่างไร

ผม - ต้องไม่โอหัง ต้องไม่หวั่นไหว ต้องไม่หวาดระแวง
ต้องมีลักษณะเป็นนักปราชญ์ และต้องเป็นอัจฉริยะ

นี่เป็นเพียงส่วนน้อยที่เราได้ร่วมกันถกแถลงและแลกเปลี่ยนความคิด
เห็นกัน แล้วเราก็มองว่าเราจะได้นักการเมืองที่จะนำประเทศชาติให้เจริญ
รุ่งเรือง

ร.ต.อ. พงศ์พันธ์ พงศ์สยาม น้องที่รักน้องได้ประสบผลสำเร็จแล้ว
จนถึงวันที่น้องจากโลกนี้ไป สิ่งนี้น้องฝันไว้ก็ขอให้ทั้งไว้ให้คนที่ยังมีชีวิตอยู่
ได้กระทำต่อไป อย่าห่วงใยเลยประเทศไทยไม่ใช่ของน้องคนเดียว

ด้วยกุศลผลบุญที่น้องสร้างสมไว้ จงตามสนองให้น้องไปสู่สุคติใน
สัมปรายภพเทอญ

พ.อ. อุดม ทวีวัฒน์

ความคิดถึงของพี่

ร.ต.อ. พงศ์พันธ์ พงศ์สยาม น้องรัก

พี่รับรู้ดีว่าพี่ไม่เป็นที่รักของนักพูด นักวิชาการ นักการเมืองและนักเขียน แต่พี่ต้องเขียนเพื่อบรรยายความในใจซึ่งเรามีอยู่ด้วยกัน ทุกถ้อยคำที่พี่แสดงออกเป็นตัวหนังสือ ล้วนแต่เป็นความจริงซึ่งเกิดจากความในใจของพี่

แม้เราจะไม่ได้เกิดร่วมท้องเดียวกัน แต่เรามีความรักความสัมพันธ์กัน ยิ่งพี่น้อง เราทั้งสองซัดซ้อง หรือ ซากเหลืออะไรเราเจอจนกันไม่เพียงของนอกกายแม้ชีวิตเราอาจพลีเพื่อกันได้

เราอยู่ร่วมกันเราเคยปรึกษาโต้แย้งแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ลัทธิการเมืองที่น้องรักเหมือนชีวิต เราเคยปรึกษากันพันธ์คงจำได้ พี่มีความเห็นว่าทุกลัทธิต้องการให้ประชาชนพลเมืองอยู่ดีกินดี มีกินมีใช้ไม่บังเบียดซึ่งกันและกัน แล้วทำไมจึงมีคนว่า ลัทธิโน้นดี ลัทธิโน้นไม่ดีพี่เคยว่าทุกลัทธิขอให้เราจงทำความเข้าใจกับประชาชน ในลัทธิที่เชื่อกันว่าเป็นสากลอยู่เสมอพี่เคยพูดว่าเป็นคนไทยขอให้เข้าใจแบบไทย ๆ อย่าเอาอย่างต่างประเทศเข้ามาปะปนให้ผืนผืน

ผู้รู้ควรเอาส่วนที่ดี ของแต่ละลัทธิมาปรับปรุงดัดแปลงแก้ไขเพื่อความเหมาะสมในการปกครองบ้านเมือง พี่นรับปากว่าเห็นด้วย จะพยายามแต่แล้วผีห้าซาดานโคเล่าที่เจาะจงมาพรากน้องไปจากพี่และชาวร้อยเอ็ด น้องพี่แม้มีญาณวิถิตโคพอจะส่งกระแสจิตจงใช้เด็กพี่อรบับฟัง

ความปรารถนาที่จะเป็นผู้แทนราษฎรของน้องเปล่งออกตั้งแต่วินาทีแรกของการเป็นผู้แทนราษฎร ยิ่งได้เห็นหนังสือที่น้องเรียนแต่พี่น้องชาวร้อยเอ็ด

ฉบับแรกลงวันที่ 24 มิถุนายน 2522 ทุกคนที่อ่านจะรู้ซึ่งของความตั้งใจ
จริงในการเป็นผู้แทนราษฎรของน้อง

พันธ์ไปอยู่ภพใดก็ขอให้น้องจงประสบแต่ความสุขความเจริญ หาก
ชาติหน้ามีจริงขอให้เราสองจงเป็นพี่น้องกันตลอดไป

จากพี่

ภาค สุขประเสริฐ

คิดถึงพี่พงศ์พันธ์

ในที่สุดพี่พงศ์พันธ์ที่เคารพรัก ก็จากไปอย่างไม่มีวันกลับ เมื่อได้ทราบข่าวมาพี่พงศ์พันธ์ป่วยเป็นโรคความดันโลหิตสูง เส้นเลือดตีบตันในสมองก็รู้สึกใจหาย พยายามคิดเข้าข้างตัวเองว่าพี่พงศ์พันธ์ต้องไม่เป็นอะไร พี่พงศ์พันธ์ต้องไม่ตาย

แต่ความตาย เป็นสิ่งที่มนุษย์ทุกคนหลีกเลี่ยงไม่พ้น ไม่ช้าก็เร็วเท่านั้น สำหรับพี่พงศ์พันธ์ เพียงไม่สมควรตาย ควรมีชีวิตอยู่นานกว่านี้ แม้จะได้เตรียมใจไว้แล้วตอนที่ป่วยมาก แต่เมื่อถึงคราวพี่จากไปจริง ๆ ก็ไม่อาจจะหักห้ามใจความสลดใจไว้ได้

พี่พงศ์พันธ์เป็นพี่ที่ให้ความรักความเอาใจใส่ห่วงใยน้องและครอบครัวเสมอมา ถึงแม้ว่าน้องไม่ใช่ร่วมท้องเดียวกันก็ตาม ดังนั้นเมื่อพี่จากไป ก็รู้สึกเสียใจอาลัยรักและคิดถึงเป็นที่สุด

พี่จากไปแล้วหากชาติหน้ามีจริง ขอให้เราได้พบและเป็นพี่น้องกันตลอดทุกชาติไปด้วยกุศลผลบุญที่ได้สร้างสม และปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบตลอดมาจงเป็นแรงอาณิสสงส์อันยิ่งใหญ่ นำดวงวิญญาณของพี่พงศ์พันธ์ ไปสู่สุคติในสัมปรียภพอันสูงส่ง มีแต่ความสุขสงบช้านิรันดร

เกรียววัลย์ สุขประเสริฐ

“อาลัย.....แค่พิงค์พันธ์ พงศ์สยาม”

ในช่วงแห่งความปลื้มปิติ ยินดีต่อความสำเร็จในชีวิตของพิงค์พันธ์ พงศ์สยาม ที่ได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ของชาวจังหวัดร้อยเอ็ด สมดังเจตนารมณ์ของพี่ท่าน และความมุ่งมั่น อุตสาหะ เพียรพยายามจนได้รับชัยชนะดังกล่าว ฉับพลันข้าพเจ้าก็ต้องสลดใจทันทีที่ได้รับทราบข่าวการป่วยอย่างกระทันหัน และการจากไปอย่างไม่มีวันกลับในเวลาต่อมา

ข้าพเจ้าอดที่จะคิดถึงอดีตไม่ได้ จริงอยู่ แม้จะเป็นช่วงระยะเวลาอันสั้นที่ข้าพเจ้าได้มีโอกาสเข้ามาสัมผัส เรียนรู้วิถียายุทธศิลป์การว่าความจากพี่ท่าน เมื่อครั้งท่านเป็นหัวหน้าสำนักงานนิติกรทนายความ ก่อนหน้าการสมัครเข้ารับเลือกตั้งดังกล่าว แต่เพียงระยะเวลาอันสั้น คุช่างยาวนานหลายเท่าตัวนักในความรู้สึกของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าได้รับการฝึกฝนเรียนรู้เทคนิคต่าง ๆ ในการว่าความ จนเป็นพื้นฐานให้ข้าพเจ้าได้ใช้ศิลปดังกล่าว ต่อสู้ ผดุงความเป็นธรรมของสังคม ในฐานะทนายความจวบจนทุกวันนี้ และสิ่งที่ข้าพเจ้ายึดถือปฏิบัติอยู่เป็นนิสัย ที่พี่ท่านถ่ายทอดไว้ให้ก็คือ ความสุขุม คัมภีรภาพ ความเพียร วิริยะ อุตสาหะ และคติอยู่เสมอว่า “เราทำได้” ดังคติพจน์ของพรพการเมืองที่พี่ท่านส่งก็อยู่นั่นเอง

ข้าพเจ้ารู้สึกอาลัยในการจากไปของพี่ท่านเป็นอย่างยิ่ง ขออำนาจแห่งคุณพระศรีรัตนตรัย และกุศลผลบุญ คุณงามความดีของพี่ท่านได้บำเพ็ญไว้จงเป็นปัจจัยให้ดวงวิญญาณอันบริสุทธิ์ของพี่ท่าน สู่สุขคติในสัมปรายภพเทอญ ฯ

นายบุญคุณ โชติรสเศรษฐี

สำนักงานอำนวยการทนายความและธุรกิจ

74 ถนนพระอาทิตย์ ชนระสงคราม กรุงเทพฯ ฯ

คดีที่สวรรคตองการ

เมื่อประมาณ พ.ศ. 2491 ผมเร่ร่อนทำงานทำอยู่ที่กรุงเทพฯ และได้พักอาศัยกับคุณทองพูน อาจารย์ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี สมัยนั้น ซึ่งพักอยู่ร่วมกับคุณสุวัฒน์ พูนลาภ ผู้แทนราษฎรจังหวัดร้อยเอ็ด ในสมัยนั้นเหมือนกัน ที่บ้านพักผู้แทนราษฎร ถนนสามเสน ใกล้สี่เสา เทเวศร์ จึงได้รู้จักกับคุณพงศ์พันธ์ ซึ่งเป็นนักศึกษาทางครูและมีภูมิลำเนาอยู่จังหวัดร้อยเอ็ด คุณพงศ์พันธ์ มีบางสิ่งบางอย่างที่ผมชอบ ต่อมาคุณพงศ์พันธ์ กลับไปเป็นครูอยู่ที่อำเภอสุวรรณภูมิ ผมก็ไปอยู่ที่อำเภอเกษตรวิสัย มีโอกาส พบกันบ่อยมีความสนิทสนมกันมาก ด้วยความมานะพยายามและสมองอันปราศ-
เปรื่อง พร้อมกับความหวังที่จะก้าวหน้าในชีวิต คุณพงศ์พันธ์จึงได้ศึกษา ต่อ ได้ปริญญานิติศาสตร์บัณฑิต และเนติบัณฑิต และปริญญาโททาง รัฐศาสตร์ ผมได้ทราบข่าวแล้วรู้สึกดีใจเป็นอย่างยิ่ง เพราะว่าเป็นบุคคลที่ผมรัก และนับถือเหมือนน้องชายได้สำเร็จการศึกษาชั้นสูงแล้ว จากนั้นคุณพงศ์พันธ์ ก็ได้เข้ารับราชการเป็นนายตำรวจ ประจำอยู่ในจังหวัดภาคกลางและภาคใต้ หลายจังหวัด ผมคอยฟังข่าวอยู่เสมอแต่ไม่ค่อยได้ไปมาหาสู่กันในระยะนั้น เพราะอยู่ห่างไกลกันมาก ครั้นต่อมาเมื่อ พ.ศ. 2512 คุณพงศ์พันธ์ได้พบกับผมอีกครั้งหนึ่งที่อำเภอเกษตรวิสัยบ้านของผม ความสนิทสนมกันที่มีอยู่ แต่ก่อนอย่างไรก็เหมือนเดิมไม่เปลี่ยนแปลง ตลอดญาติมิตรเพื่อนฝูงทุกคน ที่เคยรู้จักกันมาก่อนด้วย คุณพงศ์พันธ์ขณะนั้นมียศเป็นร้อยตำรวจเอก ได้ปรารภกับผมและพรรคพวกหลายคนว่าจะสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎร จังหวัดร้อยเอ็ดซึ่งเป็นบ้านเกิดเมืองนอน ผมและพรรคพวกหลายคนเห็นว่า คุณพงศ์พันธ์เป็นผู้มีความคิดก้าวหน้าและสนใจในทางการเมืองมาก เริ่มตั้ง

แต่เป็นนักศึกษาของโรงเรียนฝึกหัดครูแล้ว ได้รับการศึกษาสูงทั้งทางนิติ-
ศาสตร์และรัฐศาสตร์ ผ่านงานต่างๆ มีประสบการณ์มาก ขณะนั้นรัฐบาล
ประกาศให้มีการเลือกตั้งทั่วไป ผมกับพรรคพวกจึงให้การสนับสนุนเต็มที่แต่
การหาเสียงเป็นไปอย่างกระชั้นชิด ผู้คนส่วนมากยังไม่รู้จัก ซึ่งคุณพงศ์พันธ์
ก็รู้ตัวดี ผลการเลือกตั้งครั้งนั้นคุณพงศ์พันธ์จึงไม่ได้รับเลือกตั้ง แต่เมื่อได้
ตั้งใจไว้แต่แรกแล้วว่า จะเล่นการเมือง คุณพงศ์พันธ์จึงได้บอกกับพรรคพวก
ทุกคนว่าจะเข้าทำหน้าที่ผู้แทนราษฎรให้ได้ トラบโคที่ประเทศไทยยังมีรัฐบาล
ปกครองประเทศในระบอบประชาธิปไตยและมีการเลือกตั้งอยู่ จากนั้นคุณ
พงศ์พันธ์จึงกลับเข้ารับราชการอีกในหน้าที่พนักงานอัยการ ไปรับราชการ
อยู่จังหวัดตาก จังหวัดพิจิตรและกองคดี กรมอัยการ

เมื่อ พ.ศ. 2519 ได้มีการเลือกตั้งทั่วไปอีกครั้งหนึ่ง คุณพงศ์พันธ์
ก็ได้สมัครรับเลือกตั้งอีก ผมกับพรรคพวกก็ให้การสนับสนุนเหมือนครั้งก่อน
ได้ออกตระเวนหาเสียงอย่างกว้างขวาง แต่ก็แพ้การเลือกตั้ง ผมกับพรรค
พวกก็ให้การสนับสนุนรู้สึกผิดหวังและเสียใจมาก เหตุที่แพ้การเลือกตั้งเพราะ
อะไรก็รู้ตัวกันอยู่ได้แนะนำให้คุณพงศ์พันธ์เลิกเล่นการเมืองเสีย และให้กลับ
เข้ารับราชการตามเดิมเพราะวัยยังหนุ่มแน่นจะมีความก้าวหน้าในราชการโดย
ไม่ยากเลย แต่คุณพงศ์พันธ์ก็ยืนกรานอย่างเด็ดเดี่ยวว่าจะเล่นการเมืองต่อไป
เปลี่ยนแปลงไม่ได้ ดังนั้น ในระหว่างที่ยังไม่มีการเลือกตั้งคุณพงศ์พันธ์ จึง
บริการแก่ประชาชนด้วยการเป็นทนายความ ซึ่งก็ได้รับความไว้วางใจจากประ-
ชาชนอย่างกว้างขวางเพราะคุณพงศ์พันธ์มีความรู้ทางกฎหมายดีมาก

ในการเลือกตั้งเมื่อเดือนเมษายน 2522 คุณพงศ์พันธ์ก็ได้สมัครเข้ารับเลือก
ตั้งอีกในนามพรรคกิจสังคม ลงสมัครในเขต 3 ของจังหวัดร้อยเอ็ด มี 4
อำเภอคืออำเภอเกษตรวิสัย อำเภอปทุมรัตน์ อำเภอจตุรพักตรพิมาน

อำเภอสุวรรณภูมิ และ 2 กิ่งคือกิ่งอำเภอเมืองสรวงเวลานี้ยกฐานะเป็น
อำเภอแล้ว และกิ่งอำเภอโพธาราย ผลการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 22 เมษายน
2522 ปรากฏว่าคะแนนเสียงของคุณพงศ์พันธ์มาเป็นทีหนึ่งของทุกเขตเลือก
ทั้งในจังหวัดร้อยเอ็ด ความหวังที่จะเป็นผู้แทนราษฎรของคุณพงศ์พันธ์
สำเร็จตามความประสงค์ ผมงกับพรรคพวกตลอดจนผู้สนับสนุนอื่น ๆ ต่างก็
ดีใจหาที่เปรียบมิได้

เมื่อได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎรแล้วคุณพงศ์พันธ์ก็ได้ออกเยี่ยมเยียน
แสดงความขอบคุณประชาชนแทบทุกหมู่บ้าน เพื่อฟังความคิดเห็น ความ
ต้องการและแก้ปัญหาต่างๆ ที่ชาวบ้านกำลังเผชิญอยู่ ทำอย่างไร ประชา
ชนจึงจะมีความเป็นอยู่ดีขึ้น ความจริงแล้วแม้ว่าคุณพงศ์พันธ์จะไม่ออกไป
ตามหมู่บ้านต่าง ๆ ก็รู้อยู่แล้วว่าความเป็นอยู่ของประชาชนตามบ้านนอกเป็น
อย่างไรเพราะคุณพงศ์พันธ์ มีภูมิลำเนาเดิมอยู่บ้านนอก โดยแท้คลุกคลีอยู่กับ
บ้านนอกตลอดมา

นอกจากการเยี่ยมราษฎรแล้ว คุณพงศ์พันธ์ยังได้รับจัดตั้งสำนักงาน
ติดต่อไว้ที่อำเภอ และกิ่งอำเภอทุกแห่ง มอบหมายให้ผู้ใกล้ชิดคอยติดต่อสอบ
ถามประชาชน เมื่อว่างจากการประชุมสภาแล้วก็กลับไปเยี่ยมประชาชนมิได้
ขาด บางหมู่บ้านได้ร่วมกันทำพิธีบายศรีสู่ขวัญให้คุณพงศ์พันธ์ผู้แทนคนยาก
ด้วยความรักอันบริสุทธิ์ คุณพงศ์พันธ์ซาบซึ้งน้ำใจถึงกับน้ำตาไหลทีเดียว

แต่การเคร่งเครียดต่อการงานในหน้าที่ผู้แทนราษฎรมากนี้เองทำให้ สุข
ภาพของคุณพงศ์พันธ์เริ่มทรุดโทรมต้องเข้ารับรักษาตัวในโรงพยาบาล เมื่อหาย
จากเจ็บป่วยก็ปฏิบัติงานต่อไปอีก แม้แพทย์จะแนะนำให้พักผ่อนบ้าง นับตั้ง
แต่ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ 22 เมษายน 2522 มาจนถึงเดือน

ตุลาคม 2522 อายุการเป็นผู้แทนราษฎรของคุณพงศ์พันธ์ได้เพียง 5 เดือนเศษเท่านั้น ข่าวร้ายที่มีได้คาดฝันก็เกิดขึ้น คือข่าวคุณพงศ์พันธ์เกิดช็อคล้มทั้งยืนในขณะที่กำลังอภิปรายในรัฐสภา ถึงกับต้องนำเข้ารักษาพยาบาลที่โรงพยาบาลศิริราชเป็นการด่วน อาการน่าวิตก ข่าวนี้แพร่ออกไปอย่างรวดเร็ว มีประชาชนมาถามข่าวผมเป็นจำนวนมาก

ครั้นแล้วเหมือนกับฟ้าผ่าลงมาบนหัวใจของประชาชนผู้ที่มีความรักความศรัทธาในตัวคุณพงศ์พันธ์ พงศ์สยาม ผู้แทนคนยากของเรา ข่าวร้ายที่ได้รับแต่ก่อนกลับร้ายขึ้นไปอีก เมื่อได้รับข่าวความจริงจากการติดต่อโทรศัพท์ทางไกลว่าคุณพงศ์พันธ์ พงศ์สยามได้ถึงแก่กรรมเสียแล้ว ที่โรงพยาบาลศิริราชด้วยโรคความดันโลหิตสูง เส้นโลหิตในสมองแตก หมกแล้วความหวังของราษฎรผู้ยากจน ที่หวังจะพึ่งพาอาศัยความรู้ ความสามารถ ความซื่อสัตย์บริสุทธิ์ และความจริงใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ของผู้แทนราษฎร สมกับที่ประชาชนให้ความไว้วางใจ คงเหลือแต่ความเศร้าโศกอาลัยของผู้ที่อยู่เบื้องหลัง จริงอยู่ อันสังขารทั้งหลายนี้ มีความเกิดเป็นเบื้องต้น มีความผันแปรในตอนกลาง และมีความดับเป็นที่สุด แต่ก็ไม่สามารถจะออกถื่นความอาลัยอาวรณ์ไว้ได้ จึงไปสู่อสุคติเกิดพงศ์พันธ์ที่รัก ผู้แทนราษฎรที่มีความสามารถของชาวยุ้ยเอ็ด คนดีที่สวรรค์ต้องการ

เทียบ ภาพบุตร วิรัตน์ ภาคการ สุเทพ สระใหญ่

อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด

ระลึกถึงเพื่อน

ผมกับพงศ์พันธ์ เป็นเพื่อนรักกันมาตั้งแต่เรียนจบมัธยมจนกระทั่งเข้าเรียนที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พงศ์พันธ์เป็นคนฉลาดและเรียนหนังสือเก่งมาตั้งแต่เด็ก เป็นคนมีนิสัยร่าเริงสนุกสนาน พูดจาเสียงดัง โอบอ้อมอารี ช่วยเหลือเพื่อนและผู้อื่นอยู่เสมอต่อมาได้มาแต่งงานกับดวงจันทร์ น้องสาวผมเรายังสนิทกัน 2 ชั้น ไม่ว่าจะพงศ์พันธ์จะสมัครสอบเป็นนายตำรวจหรือสอบเป็นอัยการ เขาจะต้องได้คะแนนนำเสมอ เขาเป็นคนมุ่งมั่นในตัวเองอย่างเมื่อเขาตั้งใจเป้าหมายว่าจะต้องเป็นผู้แทนราษฎรจังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งเป็นบ้านเกิดเมืองนอนให้ได้ เขาก็มานะบากบั่นจนกระทั่งสำเร็จสมความมุ่งหมาย แต่เขาก็มียังมิได้ทำประโยชน์อะไรให้กับบ้านเกิดเมืองนอนตามที่เขาคิดใจไว้ เพราะระยะเวลาที่ยังสั้นนัก เขาก็มาควงล้มหมกตสตีไปในระหว่างการประชุมสภาฯ หนึ่งครั้ง ที่พงศ์พันธ์ป่วยเป็นโรคโลหิตจางในสมองแตกมาครั้งหนึ่งแล้ว หมอบอกให้พักผ่อนอย่าใช้สมองมาก แต่เขาก็มิได้เชื่อฟัง ยังคงไปประชุมที่สภาฯ เป็นปกติ และในระหว่างที่เขากำลังพูดแทนพี่น้องชาวร้อยเอ็ดอยู่นั้น เขาก็หมกตสตีไป

ผมอ่านข่าวหนังสือพิมพ์ ได้รับไปเยี่ยมที่โรงพยาบาลศิริราช แต่เข้าเยี่ยมไม่ได้เพราะเขาไม่รู้สีกตัวหมอห้ามเยี่ยม พบแต่ภรรยาและบุตรสาวซึ่งเป็นพยาบาลอยู่ที่ศิริราช หลังจากที่ผมไปเยี่ยมประมาณ 2 วัน ก็ทราบว่าพงศ์พันธ์ถึงแก่กรรมเสียแล้ว

ทั้งๆ ที่เตรียมใจไว้รับข่าวการสูญเสียของเพื่อนผู้เป็นที่น้อยเชยด้วยอยู่แล้วก็ตาม ผมยังอกใจหายไม่ได้ การสูญเสียพงศ์พันธ์ครั้งนี้ ทำให้ผมหมกเพื่อนที่รักและจริงใจต่อผมไปอีก 1 คน ผมขอตั้งจิตอธิษฐาน ขออ่า

นางคุณพระศรีรัตนตรัย และอำนาจคุณศลขมบุญที่ผลได้บำเพ็ญมา จงกลบนั้น
กาลให้ดวงวิญญาณของวงศ์พันธ์เพื่อนรักจงไปสู่สุคติในสัมปรายภาพเทอญ.

ศิริ ศรีสวัสดิ์

100/202 หมู่บ้านนักกีฬาแหลมทอง

ต. ประเวศน์ พระโขนง

กทม.

คำไว้อาลัย

แม้ว่าพี่กับพงศ์พันธ์ จะไม่ใช่ญาติที่เป็นสายโลหิตเดียวกันก็จริง แต่ความคุ้นเคยสนิทสนมของเราทั้งสองนั้นย่อมปฏิเสธไม่ได้ และตามคตินิยมทางพระพุทธศาสนาย่อมถือว่าเป็นญาติอันสนิท ดังนั้นเมื่อ พงศ์พันธ์ ซึ่งพี่น้องถือเสมือนหนึ่งว่าเป็นน้องร่วมท้องเดียวกันจากไปโดยไม่มีวันหวนกลับมาอีกเลย จึงทำให้พี่ไม่สามารถจะสะกดกลั้นน้ำตาอันเกิดจากความห่วงอาลัยไว้ได้ และไม่เคยมีมาก่อนในชีวิต แม้แต่พ่อแม่ผู้บังเกิดเกล้าของพี่เองจะจากพี่ไปอย่างพี่ พงศ์พันธ์ น้องของพี่ต้องจากไปนั้นก็ตาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิ่งที่พาให้พี่ต้องห่วงอาลัยน้องยากที่จะมีวันลืมเตือนได้นั้นก็คือ เราทั้งสองต่างมีแนวความคิดหรือสำนึกอันสำคัญร่วมกันคือ ความรู้สึกรักบิดชอบในทางการเมืองที่สอดคล้องต้องกัน ในการที่จะเสริมสร้างประชาธิปไตยที่แท้จริงให้เกิดมีขึ้นและคงอยู่ตลอดไปในผืนแผ่นดินไทยอันเป็นสุดที่รักของเรา นี้มิใช่สักแต่ว่าเป็นประชาธิปไตยเพียงคำพูดหรือตัวหนังสืออย่างในปัจจุบัน แม้ความหวังใจของเราจะมองไม่เห็นแม้เพียงดวงเดือนในชีวิตนั้นก็ตามที เราไม่เคยคิดทอดทิ้ง เรามีความคิดตรงกันในการที่จะให้การศึกษาระดับมัธยมแก่ประชาชน โดยทั่วไป โดยมุ่งให้ประชาชนราษฎรผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งตามกฎหมายรัฐธรรมนูญนั้นได้รู้ ได้เข้าใจและตระหนักในคุณค่าของสิทธิในการเลือกตั้งของตน โดยทั่วถึงกันเท่าที่ความรู้ความสามารถของเราจะอำนวยให้ ทั้งนี้เพื่อผลประโยชน์ตามวิถีทางประชาธิปไตยที่เรามีร่วมกัน เราจะไม่ร่วมสร้างค่านิยมผิด ๆ ให้กับประชาชนดังที่พวกเขาตกเป็นทาสของความละโมภโลกมากและความเห็นแก่ตัวทั้งหลายที่ชอบทำกันในปัจจุบัน เราจะพยายามจนสุดความสามารถเพื่อที่จะให้ประชาชนราษฎรได้เข้าใจอย่างถูกต้องว่า ผลประ

โยชน์ที่แท้จริงของการเลือกตั้งนั้นมิใช่เป็นของผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่เพียงฝ่ายเดียว แต่เป็นผลประโยชน์ที่เราทำงหลายมีส่วนร่วมกันทั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งและผู้มีสิทธิออกเสียงเราจะไม่ยอมเอาพระราชฐานะด้วยเงินตราหรืออามิสใดๆ เหมือนพวกผู้สมัครที่อ้างตัวว่าเป็นปัญญาชน แต่จิตใจอบทึบด้วยความละโมภโลภมากและความเห็นแก่ตัวทั้งหลายที่นิยมกระทำกันอยู่โดยทั่วไป ซึ่งบางรายได้รับเกียรติเป็นถึงบัณฑิตมหาวิทยาลัยก็มีเป็นที่น่าละอายอย่างยิ่ง และความผิดพลาดทั้งหลายในเรื่องนี้จนกลายเป็นระบบเงินตราธิปไตยไปอย่างช่วยไม่ได้นั้น ควรจะมอบให้เป็นความผิดของผู้สมัครที่อ้างตัวว่าเป็นปัญญาชน แต่ชอบประพฤติเยี่ยงนั้น เราร่วมมือกันสกัดกั้นและต่อต้านพวกทำลายประชาธิปไตยด้วยระบบเงินตราขึ้นอย่างเหนียวแน่น เรายึดถืออุดมคติในการเมืองที่ว่า "เราไม่กลัวตาย ไม่ขายตัว ไม่กลัวอิทธิพลใดๆ รักความจริง รักเหตุผล รักความยุติธรรม และผลประโยชน์ของประชาชนยิ่งกว่าชีวิต" นี้ด้วยชีวิตจิตใจ และพงศ์พันธุ์น้องของพี่ก็ได้ปฏิบัติตนตามอุดมคติโดยครบถ้วนแล้ว โดยไม่ตกเป็นทาสของความโลภ จนปกป้องผลประโยชน์ของประชาชนด้วยชีวิตในที่สุด แม้ว่าการร่วมมือของเราพี่และน้องจะได้สิ้นสุดลงโดยอัตโนมัติก็ตาม พี่ผู้ยังมีชีวิตอยู่เบื้องหลังก็ยังยึดมั่นในอุดมคตินี้ตลอดมา แต่ถ้าหากเป็นไปได้เมื่อควรวินิจฉัยของน้องยังวนเวียนหรือล่องลอยอยู่ในบรรยากาศเหนือแผ่นดินไทยนี้แล้ว พี่ขอกระซิบบให้ควรวินิจฉัยของน้องได้ทราบและพากพุ่มใจว่า มิใช่แต่เพียงญาติสนิทมิตรสหายของน้องเท่านั้นที่ห่วงหาอาลัยและโศรกเศร้าอาดูรในการจากไปอย่างไม่มีวันกลับของน้อง หากแต่เป็นชาวร้อยเอ็ดโดยทั่วไปพร้อมทั้งผู้มีความรู้สึกเป็นนักประชาธิปไตยล้วนห่วงอาลัยน้องทั้งนั้น ชาวร้อยเอ็ดมักจะพูดถึงเรื่องที่ได้สูญเสีย

คนคือนางนงพงศ์พันธ์เป็นภาษาอีสานว่า “ผู้ซึ่งมาอาศัย ผู้ชายซึ่งมา
ยังขอ” อยู่เสมอทุกวงการ และเนื่องจากเจตนาอันบริสุทธิ์ของน้องที่ทำหน้าที่
เพื่อพิทักษ์รักษาผลประโยชน์ของประชาชนคนไทยทั้งมวลที่มีร่วมกัน โดย
มิได้เกี่ยงงอนว่าจะอยู่ภูมิภาคส่วนไหนของแผ่นดินไทย น้องตระหนักและยึด
มั่นในคติที่ว่า ประชาชาติไทยเป็นพี่น้องร่วมท้องเดียวกันทุกถ้วนหน้า ดังคำ
กลอนอีสานที่ว่า “ชนเชื้อแสนสาขาน ชชาติเช่นชาวไทย ในด้านดินแดน
สยาม ทิวคนคามบ้าน บัวว่าแต่อีสานเชื้อ สายชุมแข่งญาติ ย่อมถือว่า
เป็นพี่น้อง สายไส้แท้เดียว”

และในการเลือกตั้งซ่อมแทนน้องที่สิ้นสมาชิกภาพไปนี้ ที่ทางราชการ
จัดให้มีขึ้นตามระเบียบกฎหมายในวันที่ 22 ธันวาคม 2522 ก่อนวันเลือก
ตั้งในช่วงระยะเวลาหาเสียงพี่ได้ไปช่วยพรรคพวกที่พี่ได้พิจารณาถึงคุณสมบัติ
ของตัวบุคคลแล้ว และเห็นว่าเป็นบุคคลที่มีแนวความคิดในทางการเมือง
ใกล้เคียงกับพงศ์พันธ์มากที่สุด โดยยึดหลักอีกว่า ต้องเป็นผู้มีความสุจริต
และจริงใจในการเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ในรัฐสภาเพื่อรักษาผลประโยชน์ของประ
ชาชนโดยทั่วไป ไม่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลใด ๆ และในการไปช่วยพรรคพวก
หาเสียงนี้พี่ก็ได้ให้การศึกษาประชาธิปไตยแก่ประชาชนไปในตัวด้วยตั้งที่เคย
ปฏิบัติมา พร้อมทั้งได้ประกาศให้พี่น้องชาวจังหวัดร้อยเอ็ดเขต 3 ได้ทราบ
ถึงเกียรติคุณของน้องที่เป็นผู้ยอมพลีชีวิตตนเองเพื่อปกป้องผลประโยชน์ของ
ประชาชนคนไทยทั้งมวลด้วย พร้อมทั้งได้ชี้แจงให้เขาทั้งหลายได้เข้าใจถึง
นิสัยใจคอที่แท้จริงของน้องตามที่พี่รู้และเข้าใจด้วยความบริสุทธิ์และจริงใจ
ต่อประชาชนที่มีโอกาสได้ไปพบ โดยอ้างเหตุผลว่าในสมัยที่น้องยังมีชีวิต
อยู่ช่วงที่ ได้รับเลือกตั้งเข้าไปทำหน้าที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในรัฐสภานั้น
พี่เป็นเสมือนหนึ่งเงาตัวของพงศ์พันธ์ พงศ์สยาม ยกเว้นเวลาที่น้องเข้าห้อง

นอกกรอบครวัและเข้าห้องนำเท่านั้น ซึ่งก็ไม่ใช่เป็นการที่ผูกเกินกว่าความเป็นจริงนัก เพราะแม้แต่การเข้าประชุมสภาทุกครั้ง น้องนั่งในที่ที่ผู้แทนฯ นั่งฟังในที่ที่ประชาชนผู้เข้าฟังการประชุมตามระเบียบทุกครั้งไป ผู้ที่จะรับรองเรื่องนั้นก็คือดวงวิญญาณของน้องเอง นอกนั้นก็เพียงกล่าวต่อหน้าพระราชาราชฎที่มาฟังคำปราศรัยว่า บุคคลที่จะเป็นทายาทในทางการเมืองของพงศ์พันธ์ พงศ์สยาม นั้นจะถือเพียงความเป็นสมาชิกของพรรคกิจสังคมอย่างเดียวย่อมไม่เป็นการเพียงพอหรือถูกต้องนัก บุคคลผู้นั้นต้องเป็นผู้ที่มีสามัญสำนึกมีความรู้สึกรับผิดชอบในทางการเมืองพอสมควร ทั้งต้องมีความบริสุทธิ์และจริงใจต่อหน้าที่ เป็นผู้มีความเลื่อมใสในระบอบการปกครองประชาธิปไตยของไทย โดยแท้ ไม่บังอาจมอมเมาประชาชนด้วยเงินตราอาภิสสินจ้างรางวัลใด ๆ และพร้อมที่จะให้การศึกษาประชาธิปไตยชี้แจงข้อเท็จจริงให้ประชาชนทราบโดยไม่มีเงื่อนไขด้วย เมื่อได้รับการเลือกตั้งแล้วต้องยึดหลักเอาผลประโยชน์ของประชาชนที่มีร่วมกันโดยทั่วไปเป็นที่ตั้งและเป็นชีวิตจิตใจด้วย

ในการไปช่วยพรรคพวกหาเสียงครั้งนี้ พี่ได้เอ่ยเป็นกลอนลำยาวอีสานว่า “ฟังเคื่อพวกพี่น้อง ผองเผ่าไทเฮา อย่าซิเหมายมัวหลับ ลั่นครองเหลือนั่น เขาเป็นคนไทแท้ อย่าผันแปร เป็นทาส อยู่ใต้เงินบาทเบีย ซิเสียฮู้หมู่กระสือ ให้ระวังพวกจอบซ้อ สิทธิของเขา อย่าใจเบาหลงลมพวกผู้แทน ลวงล้อ ลืมแล้วบื้อ เขาขึ้นเคยเลือกได้ ผู้แทนคั้นนั้นคนหนึ่ง คือ พงศ์พันธ์ พงศ์สยาม มีความดีลึกซึ้ง พอปานแก้วแย้วใส เขาเลือกเอา พงศ์พันธ์ ไปใช้ พอปานเขาเลือกได้แก้วประเสริฐมงคล ย้อนเป็นผู้ที่มีเจตนาเป็นบุญ ต่อประชาชนเขามีใจหวังประสงค์ช้วนประชาชน ด้วยใจซื่อ ผลก็คือ “หน้าที่” พาให้ต้องลุกขึ้นอภิปรายในสภา เพื่อฮักษาผลประ

โยชน์ของพวกเขาพี่น้อง เป็นลมล้มอยู่สกา จนว่ามรณาเมี้ยนตายไปสิ้นสภาพ
ไฟก็ทราบอยู่แล้วนอน้ำค้อมา จึงจัดเป็น ส.ส. ที่เก่งกล้าแบ่แทนห่วงชีวิต
หมอแพทยังก้าขับบ่ห่วงหาพอกี้ มีแต่จิตใจตั้งหวังอภิปรายเพื่อประโยชน์
เพื่อคักเงินงบประมาณที่รัฐบาลได้เชื่องชั้น จ่าสนหมู่ประชา (งบประมาณ
ใช้ในราชการลับ) จึงแม่นผู้เก่งกล้าสละเชิงชีวิต เพื่อปกป้องรักษาประโยชน์
ของฝ่ายประชาชนแท้ บ่หัวซาไฟชิด้านเตือนคนระวง์เหตุ โรคความกัน
โลหิตสูงแข็งฮ้ายบ่มีฮ้อนฮุ่มใจ ตั้งค้อแต่ฮับใช้ด้วยใจซื่อถือสัตย์ สมอยาก
ผู้แทนตั้งปณิธานที่ตนตั้ง เมื่อสมหวังก็เลยต้องสนองคุณน้องพี่ นั่นละคือ
ผู้แทนดีสมควร ได้ย้อยยอไว้ที่สูง ชาวร้อยเอ็ดเขต 3 เคยเลือกได้ผู้แทน
ดีสมมาตรด้วยใจชื่อของท่านผู้มีสิทธิ ลงคะแนนด้วยน้ำใจเป็นมิตร บ่ห่วงหา
ของต้อง บ่สะออนนำก้าเงินตราเบียดบาท ใจสะอาดเที่ยงแท้ประสงค์ใช้ตั้ง
แต่คน ผลจึงมีมากถันเป็นเกียรติแก่ไทเฮา ชาวร้อยเอ็ดเขต 3 จึงคู่ควรคำ
ย้อย เฮาบ่หมองศรีเสร้ายฮ้อนใจเฮาใสสะอาด สม่กับญาติพี่น้องเป็นชาวเชื้อ
เช่นไท เทื่อนัดลองเลือกคนดีไปใช้คือตั้ง พงศ์พันธ์ เบ็งดู อย่าพึ่งนำแต่เงิน
ตราอามิสพวกหมู่เขาลวงล้อ พวกซื่อคะแนเสียงน้มนันหวังไปฉ้อยมือ
ชวักไซ่ว จัดว่าได้ท้อโถเมื่อของชาวฟาดหน้าไซค์เป็นบ่ายิ่งกว่าฟาด ได้ยิน
บ่, ชาวหนังสือพิมพ์ฮ้อยก้านผู้แทนผู้ถ้วในสภา หวังเงินตราฮ้อนแสนก้า
โตเขาจั่ง ฮ้ายกว่านางระบ่าไปสามงามเมืองแม่จั่งถ้าว เหลือกตาเห็นของ
ชาวโลกกาเหลื่อมเม้า ๆ แมวโพงเข้ากั๊บบ่าน บาดพวกเฮาอยู่บ้านเขาบ่ล่า
พอกา ปวงประชาเหลือแฮงหิวผ้อคอยจ้อง เขาบ่มองเห็นข้าประชาชนจน
จ้อย ขึ้นภาษีน้ำมันจนกว่าของจำเป็นแนวเล็ก ๆ น้อย ๆ แพงขึ้นอยู่บ่เขา
บ่ว่าฮ้อยและเจ้าต้องโฮมฮับการะ เสียภาษีบำรุงรัฐทั่วคนคามบ้าน ออก
สาทนทานก้าของแพงเกือบทุกอย่าง ของเครื่องใช้ต่าง ๆ แพงขึ้นนำชื้อ

บ่เคยพ้อแม่นบ่อา พวกพ้อกำแม่กำเขบโง่เสียภาษี เขาโล่งในของเครื่อง
กินสินใช้ แล้วแม่นไผละคนกำเสวยกรรมเจ้าชู้บ่ มันตกมาตั้งคอกชาวซุมเข้า
ผู้ชอกกินใช้คู่ชู้คน เดื่อพ้อซันแม่ซันเจ้าอย่าล่ายลิมลง อย่าซิงนำของพวก
ผู้แทนเขาค้อน อย่าสะออนนำกำวิกรรมลงถ่าย บาคว่าได้ผู้แทนชู้ช้ายช
อายบ้านอื่นเขา ผลนำมาคือตั้งเว้าเคยว่าจาขาน พวกโลกาพาลเฮ็ดหมู่เฮา
คะนิงบ้อ เขาหวังโง่งหวังจ้อกินเขาบ่ชู้ม บาคได้เป็นผู้แทนแล้วก็เลยมิก
อมสม ๆ เขาได้ชิมเบ็งแล้วยังชิต้อบ่ห่อนคือ แต่ครั้นไผหากมาจอบชื้อสิทธิ
ของเขา ให้เจ้าเอาโลดเตือลงแต่อย่ามัวเมาเช้อ อย่าซิเผอเลอลันเสียกลหลง
เชือเขาเป็นคนแท้ ๆ เขาก็ให้เอาแต่เหยื่ออย่าตักเบือค้ออันต้ออันค้อบ่าบ่แม่น
ปลา เอาโลดเตือแม่บ่าไผมาจ่ายเงินตรา แต่อย่ากาเบอมันให้จ้อจำเอาไว้
ผู้สมักรคนโกมาชื้อเสียงเฮานันแสนโง่ แม่นชิมมีเงินกำกองใจโก้หรือมีปริญญา
หมากลันฟ้าโก้ ๆ อย่าหลงเชือเชือมัน เพราะความเป็นใหญ่ันไผปลันโต
เขา ในकुหาแม่นแต่เขาเป็นอั้ง เขาชิดลงเบอร์โตนันความสำคัญเขาเป็นใหญ่
เขาชีกาเบอร์โตอย่าคีนนำแต่กำจางเงินชื้อบ่แม่นครอง ขอข่าวเตือนพื้นอั้ง
เชือเช่นซุมเขา อย่าชีกาเบอร์เขาผู้เอาเงินชื้อ เฮานันคือคนแท้สมักรชิมมีกำ
บ่ควรมีราคาคือเข้าของเครื่องใช้จำไว้อีพ้อลง เขาชิตสมมาครมั้งครันเป็นใหญ่
ในकुหา คือเฮากาเบอร์มกตั้งใจเฮาตั้ง ประชาธิปไตยเป็นหวังได้ประชาชน
เขาเป็นใหญ่ แม่นไผ ๆ หุ่นฮอเขาบ่ได้ภายหน้าท่าลุน ระวงอย่าชิตให้ตัก
ปุ่นปลันแย่งชิงเอา สิทธิของเขาหวงแหนยิ่งกว่าชีวีช่า เดื่อลงดำเชียงหล้า
สาวสิดาแม่บ่าถ่ายเลือกผู้แทนชู้ช้ายชียายหน้าอ้อยสกา”

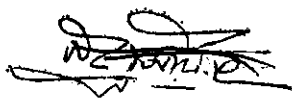
และในการเลือกชื้อทุกครั้ง พงศ์พันธ์กยอมทราบตีว่า เราไม่ควรและ
ไม่เคยวิตกว่าจะไม่ได้รับเลือกตั้งเราเคยพูดกันเสมอว่าเราวิตกแต่ประ ชา
ราษฎรซึ่งมีผลประโยชน์ร่วมกันกับเราจะเลือกได้ผู้แทนที่ไม่เหมาะสมในการ

ที่จะเข้าไปรักษาผลประโยชน์อันเป็นส่วนรวมในรัฐสภาเท่านั้น ^{ชั้น}เนื่อง
จากมีพวกกระตือรือร้นเมืองยังใช้ชีวิตในการมอมเมาประชากรราษฎรผู้มีสิทธิด้วย
เงินตราและอำมิสให้เห็นผิดเป็นชอบอยู่อีกมาก

ในที่สุด เมื่อการเลือกตั้งทั่วไปในวันที่ 22 เมษายน 2522 ผ่านพ้นไป
ผลปรากฏออกมาว่า น้องพงศ์พันธ์ พงศ์สยาม ได้รับการเลือกตั้งด้วย
คะแนนเสียงท่วมท้นมาเป็นที่ 1 ของจังหวัดร้อยเอ็ด ด้วยแรงศรัทธาและ
ความบริสุทธิ์ใจของผู้มีสิทธิออกเสียงโดยแท้ และเป็นความสำเร็จทั้งเป็น
เกียรติอันสูงส่งในชีวิตของน้องพร้อมด้วยวงศ์ตระกูลและครอบครัว ยิ่งหลง
จากน้อง ได้ปฏิบัติภาระกิจในหน้าที่ผู้แทนราษฎรในสภาจนถึง ที่สุดแห่งชีวิต
ด้วยแล้ว ยิ่งเป็นเกียรติคุณของชาวร้อยเอ็ดทั้งมวลด้วย และเป็นบัจจยให้ร้อย
เอ็ดทุกวงการต้องบ่นถึงด้วยความห่วงหาอาลัย ท่านผู้แทนพงศ์พันธ์ พงศ์สยาม
อยู่อย่างไม่ว่าปากจนกระทั่งทุกวันนี้และคงโดยตลอดไปด้วย

ที่สุดแห่งคำไว้อาลัยนี้ ด้วยความบริสุทธิ์และจริงใจพิโรธวิงวอนดวง
วิญญาณของน้องพึงรับรู้และร่วมกับดวงพระวิญญาณของพระสยามเทวาภิบาล
ที่ทรงไว้ซึ่งความศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย จงช่วยคลายให้พี่น้องชาวไทยทั้งมวลได้
ตระหนักในคุณค่าของสิทธิในการเลือกตั้งของคน จงทุกคน เพื่อที่จะได้
เลือกคนดีเข้าไปบริหารประเทศชาติ และรับใช้ประชาชนช่วยกันรักษาผล
ประโยชน์ที่มีร่วมกันด้วยความสุจริตและจริงด้วยเทอญ.

จากผู้ผู้เป็นห่วงและอาลัยยิ่ง

นายไสว ชุมทรัพย์ 83 หมู่ 10 ต.หนองผือ อ.เมืองสรวง ร้อยเอ็ด

คุณธรรมของครูอาจารย์

เป็นผู้มีจรรยา

มีเมตตาต่อศิษย์

ไม่สอนผิดหลักวิชา

มุ่งกันกว่าอยู่เสมอ

ไม่พองเปโตรประพาศิษย์

รักศิษย์ไม่ลำเอียง

ไม่คิดเกี่ยงการงาน

คิดบริการสังคม

นิยมความเป็นบัณฑิต

พูดทำคิดแต่ทางดี

คุณธรรมนักศึกษา

แสวงหาความรู้

เคารพครูอาจารย์

รักการศึกษา

มีจรรยาเรียบร้อย

มักน้อยตามฐานะ

เสียสละเพื่อสถาบัน

มุ่งมั่นประพฤติดี

หลีกเลี่ยงสิ่งชั่ว

ไม่มัวสิ่งเสพติด

รู้จักคิดใช้ปัญญา

โดย ช. สายเชอ

นายกรัฐมนตรีหลายแบบ

การปกครองไม่ว่าระบอบใด ประชาธิปไตยหรือเผด็จการ ผู้นำหรือ นายกรัฐมนตรีมีความสำคัญต่อวงการเมืองอย่างปฏิเสธไม่ได้ ถ้ามีผู้นำบุคคลิก เด่น มีความรอบรู้มองการณ์ไกล และมีเสน่ห์ก็จะมีอิทธิพลต่อประชาชนสูง พุคอย่างนักเหมือนกำนันทุบดิน

ผู้เขียนไม่ได้ตั้งใจจะเปรียบเทียบผู้นำทั่วโลก อย่างบทบาทของนายกรัฐมนตรีไทย ที่ผ่านมาสต ๆ รั้น ๆ ตั้งแต่ปี 2518 ถึงปัจจุบัน เพราะท่าน เหล่านี้ยังมีโอกาสเข้ามามีบทบาทในทางการเมืองได้อีก

การเปรียบเทียบจะเอารูปร่างหน้าตามาเปรียบเทียบกันก็ยากอีก เพราะ อายุก็ต่างกันเช่น นายคึกฤทธิ กับนายถานินทร์ และนายกเกรียงศักดิ์

ลองดูง่าย ๆ อิทธิพลที่มีต่อประชาชน เอานายคึกฤทธิ กับ นายถานินทร์ดีกว่า เพราะทั้งคู่มีการแข่งขันกันทั้งในด้านการงาน และบทบาท นายคึกฤทธิไปจีนแดง นายถานินทร์ไปญี่ปุ่นการไปทั้ง 2 คราวไปกับคณะ ใหญ่เหมือน ๆ กัน เปลืองเงินหลวงพอ ๆ กัน

ท่านคึกฤทธิไปจีนแดงในปี 2518 เมื่อสถาปนาความสัมพันธ์ทางการ ทูตกันเป็นครั้งแรกประชาชนทั้งประเทศตื่นตื่นกันยกใหญ่ เพราะไทยและ จีนแดงเคยถกกันแตกตั้งแต่ปี 2492 กลับมาจับมือกันอย่างมิตร มีการถ่าย ทอดโทรทัศน์สดจากจีนแดงให้คนไทยได้ชม การวางตัวและบทบาทต่าง ๆ แม้การปราศรัยภาษาไทยโดยมีล่ามแปลเป็นภาษาจีนให้คนจีนได้ฟัง ท่าน คึกฤทธิกระทำตัวได้เหมาะสมไม่มีที่ติ การไปจีนคราวนั้น ได้ประโยชน์ทั้ง ไทยและจีนแดง

ท่านธานินทร์ กรัยวิเชียร ไปญี่ปุ่นต้นปี 2520 โดยอ้างเหตุว่าไปเพื่อกระชับมิตรและสัมพันธ์ไมตรีกับประเทศญี่ปุ่น มีการถ่ายทอดโทรทัศน์อย่างเต็มที่ แต่ความรู้สึกของประชาชนไม่ตื่นเต้น ไม่สนใจเท่าที่ควร เพราะการไปคราวนั้น คุณธานินทร์อาจจะไปผิดจังหวะ ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับญี่ปุ่นราบรื่นกันมาตลอด แต่ระยะนั้นมีแนวโน้มว่าญี่ปุ่นสนใจไทยน้อยลงเท่านั้น เมื่อถึงญี่ปุ่นข่าวและภาพก็ออกมา กลับทำลายบุคลิกท่านธานินทร์ลงไปอีก เพราะการไปคราวนั้นไปเพื่อกู้เงินญี่ปุ่นเท่านั้นเอง ไม่จำเป็นต้องยกขบวนไปเป็นคณะใหญ่ ท่านปราศรัยเป็นภาษาอังกฤษซึ่งคนไทยส่วนใหญ่ไม่กระดิกหู ต้องคอยล่ามแปลเป็นไทยและญี่ปุ่น มีหน้าข่าวท่านธานินทร์ยังไปปล่อยไก่ที่สมาคมพ่อค้าญี่ปุ่นเสียอีก ท่านธานินทร์ไปคราวนั้น ถ้าจะไปเพื่อหาเสียงเรียกได้ว่าเกือบล่มจม พวกที่ชมโทรทัศน์เห็นว่าเซย

คุบบทบาทภายในประเทศ ที่เห็นได้ชัด การพัฒนาหน้าแล้ง ท่านธานินทร์มีโครงการใหญ่พร้อมกันทั่วประเทศ และขอแรงประชาชนมีการเชิญชวนทางโทรทัศน์และวิทยุ เห็นนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีคลุกคลีอยู่กับประชาชนไม่เว้นแต่ละวัน แต่งานที่ได้คงไม่คุ้มกับเวลาที่สูญเสียไป บางท่านก็เห็นว่ารัฐบาลไม่ได้มีไว้เพื่อชวนชาวบ้านซุกดิน ก็อยจะจริง

เงินผันท่านก็ถูกฤทธิ์ ได้เข้าไปถึงอยู่อย่างใจกลาง ๆ กลางใจชาวบ้าน ชาวชนบทอย่างปฏิเสธไม่ได้เงินจำนวน 500,000 บาทต่อตำบล ทำให้ชาวชนบทก็คึกคักพอคู้ทีเดียว อาจจะเป็นได้ว่าท่านธานินทร์ เห็นท่านก็ถูกฤทธิ์ถึงเรื่องเงินผัน ผลเป็นอย่างไร ท่านผู้อ่านคงรู้แก้ไข

เงินผัน 2 ครั้งยอกเงิน 6,000 ล้านบาท รัฐบาลประชาธิปไตยจัดหาเงินมาผันได้ แต่ทำไมรัฐบาลท่านธานินทร์ ซึ่งมีอำนาจมากมาย กลับจัดเงินมาผันไม่ได้

ยอดเงิน 2-3 พันล้านบาทท่านค้นไปไหน รัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งกราวหน้าคงจะตอบให้ประชาชนทราบได้

ตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เป็นตำแหน่งใหญ่ต้องทำงานใหญ่ ๆ ต้อง
ตกตื้นใจเรื่องใหญ่ ๆ

แต่ท่านนายกรัฐมนตรีบางท่านก็สนใจเรื่องเล็ก ๆ ท่านธานินทร์สนใจ
เรื่องคุกเรื่องห้องขังต้องมาตามโรงพัก เรื่องโสเภณี และเรื่องส้วมซึมเป็น
เรื่องพิเศษ ถึงขนาดเดินตรวจโรงพักในกรุงเทพฯ เข้าไปดูส้วมในห้องขัง
ทีเดียว ถ้าส้วมไม่สะอาดโดนตุ

ถ้าสนใจปัญหาเล็ก ๆ ก็เบียดเบียนเวลาที่จะขบคิดปัญหาใหญ่ ๆ บาง
ครั้งถึงกับไม่มีเวลาเอาทีเดียว

เห็นท่านนายกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ เดินตรวจกองขยะและเยี่ยมชาว
สลัม และลูกเสือชาวบ้านแล้วชักเป็นห่วง ไม่ได้ว่าการกระทำของท่านไม่
เหมาะ แต่เกรงว่าจะไม่มีเวลาแก้ปัญหาเรื่องอื่น ๆ

ท่านจอมพล ป. เคยทำงานทั้งงานใหญ่และงานเล็ก ท่านเคยแจกเงิน
แก่นักเรียนที่จะไปเมืองนอกคนละ 1,000 บาท กับพระเครื่อง 1 องค์ ทุก
รายไป นักข่าวเคยถามว่าท่านเอาเงินมาจากไหน ท่านตอบว่า ผมเป็นจอม
พลนี่ ท่านนั่นแหละครับ ถ้าตอบแจ่มแจ้งอยู่แล้ว

ท่านนายกเกรียงศักดิ์ ไม่เคยแจกเงินใคร แต่การเยี่ยมสลัมกลาง
กรุงเทพฯ กินข้าวมื้อกลางวันมื้อเดียว ช่วยอาหารมือนั้นไป 1,000 บาท
ผมไม่สงสัยว่าท่านเอาเงินมาจากไหน เพราะท่านก็มียศพลเอก เงินเดือนก็
มาก แต่อยากให้ท่านไปแวะเยี่ยมกินข้าวกลางวันทางอีสานกับผมบ้าง เพื่อ
จะได้ค่าอาหารมื้อกลางวันบ้าง

ตำรวจกับการยิงทิ้ง

ข่าวตำรวจสถานีตำรวจภูธร อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
4 นาย จับกุมชาวบ้านคนหนึ่งแล้วพาไปสังหารชีวิต เมื่อปลายเดือน
พฤศจิกายน 2520 เป็นข่าวสะเทือนขวัญชาวบ้านทั่วไป

ข่าวทำนองนี้มีขึ้นครั้งแรกในวงการตำรวจ เมื่อปี 2516
ผู้บังคับกองตำรวจอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ฆ่าล้างบ้าน และเผาบ้าน
ราษฎรมาแล้ว กรวมนั้นก็สะเทือนขวัญประชาชนอยู่ไม่น้อย

แน่นอนทีเดียว เมื่อเรื่องเกิดขึ้น กรมตำรวจก็ได้จัดการกับตำรวจผู้
กระทำความผิดอย่างจริงจังแทบทุกราย ไม่เคยละเลย แต่เหตุการณ์เช่นนี้
ก็เกิดขึ้นอยู่บ่อยๆ และในวันข้างหน้า ก็คงเกิดเหตุการณ์ทำนองนี้อีก ทั้งนี้
เพราะกรมตำรวจแก้ไขเรื่องหมองดำที่ปลายเหตุ และคอยจัดการเมื่อเหตุเกิดขึ้น
แล้วเท่านั้น ไม่มีมาตรการป้องกันเหตุร้ายทำนองนี้ที่เหมาะสมและรัดกุมเลย

ต้องยอมรับว่าบรรดาข้าราชการชั้นผู้น้อยด้วยกันแล้ว ข้าราชการตำรวจมี
อำนาจมากกว่าข้าราชการฝ่ายอื่น การที่กฎหมายยอมรับอำนาจของตำรวจชั้น
ผู้น้อยย่อมมีทั้งผลดี และผลเสีย ต่อประชาชน ว่าในค้ำนผลดี-ตำรวจผู้น้อย
เป็นเครื่องมือในการปราบปรามคนร้าย หากไม่ให้อำนาจตำรวจผู้น้อยเสีย
เลย อาจไม่ทันการ การปราบปรามอาจไม่ได้ผล

ส่วนค้ำนผลเสียนั้น ที่เห็นอย่างชัดเจนก็คือ ทำให้ตำรวจชั้นผู้น้อย
เหลิงอำนาจได้ง่าย ตำรวจมีสิทธิพกอาวุธปืน ทุกสถานที่ และทุกโอกาส

ตำรวจชั้นผู้น้อยบางคนมาตรฐานการศึกษาต่ำ การอบรมเพื่อให้รอบ
รู้กับกฎหมายและขอบเขตของอำนาจนั้นอบรมระยะสั้น มีความรู้รู้งูๆ ปลา ๆ
หลงว่าตัวเองมีอำนาจมากมาย

ผลสำรวจพินความรู้ ม.ศ. 3 อบรมไม่เกิน 6 เดือน ก็ไปปฏิบัติงาน
ในฐานะผู้พิทักษ์สันติราษฎร์มีอำนาจพกอาวุธเดินอย่างภาคภูมิ ในทุกสถานที่
ต่อมาก็เคยก่อการกระทำอย่างนั้น เมื่อปฏิบัติหน้าที่พอถูกผู้ต้องหาขู่ขู่โทษะ
หน่อยก็ไม่ไหว เพราะถือว่าผู้ต้องหาหน้านี้ทำลายอำนาจของตน การตัดสินใจ
วูบเดียวทำให้ตำรวจชั้นผู้น้อยกลายเป็นผู้ต้องหาฆ่าชาวบ้านในทันที

ในระหว่างปฏิบัติงานตามปกติประจำวันนายตำรวจซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชา
เอง ก็เคยปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ไม่เหมาะสมให้ผู้น้อยเลียนแบบอยู่เสมอ
การตรวจค้น และการจับกุมนายตำรวจก็มักจะละเลยไม่ปฏิบัติตามทัณฑ์
กฎหมาย การตรวจค้นก็ละเลยไม่เคยแสดงหมายค้น ไม่เคยขอหมายค้นจาก
นายตำรวจชั้นสารวัตร ชาวบ้านจึงไม่ทราบขอบเขตอำนาจนายตำรวจส่วน
มากก็มักจะยอมให้กันแต่โดยดีไม่กล้าขัดขืน

การสั่งให้ตำรวจชั้นผู้น้อยไปตรวจค้นจับกุมส่วนมากก็ส่งด้วยวาจาแทน
ที่จะออกหมายค้นหรือหมายจับให้เป็นหลักฐานตามอำนาจหน้าที่

ที่ร้ายยิ่งกว่านั้น นายตำรวจบางคนดูแลอำนาจข่มผู้ต้องหาต่อหน้าลูก
น้องก็มี แบบอย่างที่ไม่ดีเหล่านั้นแหละที่ทำให้ตำรวจชั้นผู้น้อยเอาอย่าง และ
คิดว่า ตนเองสามารถทำได้โดยไม่มีขอบเขต

การแก้ไขเรื่องนี้ต้องแก้ไขที่ต้นเหตุ ไม่ใช่มองที่ปลายเหตุ เอาตำรวจ
ผู้น้อยที่ทำผิดเข้าคุก ทราบโคกที่ไม่แก้ไขที่ต้นเหตุอย่างจริงจัง ตำรวจก็มักจะ
เดินเข้าคุกอยู่เรื่อยไป

พล.อ. เปรม ติณสูลานนท์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยคนใหม่
ซึ่งรับผิดชอบกรมตำรวจคงไม่มองข้ามเรื่องนี้ไป ท่านมีเวลาพอสมควร ที่
จะจัดการแก้ไขเรื่องนี้

เป็นที่น่าสังเกตว่าเหตุการณ์เช่นนี้ มักเกิดขึ้น ในสมัยที่รัฐบาลปกครอง
 ด้วยกฎอัยการศึกไม่มีผู้แทนราษฎรของประชาชนคอยกำนอำนาจบริหาร การ
 มีผู้แทนราษฎรนั้นจะชั่วจะดี ถ้ามองในแง่ความปลอดภัยของประชาชน อย่าง
 น้อยการปฏิบัติงานของตำรวจทั่วไป ก็มักจะยึดตัวบทกฎหมายเป็นหลัก ไม่
 ลู่แก่อำนาจ ไม่ตั้งศาลเตี้ย จับคนไปยิงทิ้งเสียเอง

พงศ์พันธ์ พงษ์สยาม

ปัญหาผู้ลี้ภัย

ขณะนี้รัฐบาลมีภาระต้องเลี้ยงดูผู้ลี้ภัยอินโดจีน ประมาณ 100,000 คน ผู้ลี้ภัยหรือผู้อพยพ แยกได้ดังนี้

เขมร 146,34 คน

เวียคนาม 43,802 คน

ลาว 70,000 คน

ผู้ลี้ภัยหรือผู้อพยพอาจแตกต่างกันในสายตาของกฎหมาย แต่ในสายตาของชาวบ้านมีความหมายอย่างเดียวกันคือคนที่มาจากแผ่นดินอื่น เข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทย เขาถือว่าเขาหนีร้อนพึ่งเย็น และส่วนมากจะอยู่เมืองไทยตลอดไป หรือหากเป็นไปได้ จะขอไปอยู่ประเทศอื่น แต่ไม่อยากจะกลับบ้านเดิม รัฐบาลไทยต้องเสียค่าเลี้ยงดูเฉลี่ยคนละ 20 บาทต่อวัน ค่าใช้จ่ายวันละ 2,000,000 บาท ตกปีละ 720 ล้านบาท จำนวนโขย

มีองค์การระหว่างประเทศช่วยเหลือออกค่าใช้จ่ายบ้างแต่รัฐบาลก็ยังแบกภาระหนักอยู่ไม่น้อย

ในประวัติศาสตร์ ชาวเขมร ลาว และเวียคนามเคยอพยพเข้าอยู่ในประเทศไทย แต่สมัยก่อนนั้นไม่ค่อยมีปัญหา

แผ่นดินไทยยังว่างเปล่า ผู้คนก็มีน้อยปัญหาแย่งอาชีพคนไทยไม่ค่อยจะมี

เมื่อเข้ามาถึงเมืองไทย ก็มีหลักทำมาหากินได้ทันที ไม่เป็นที่เดือดร้อนของรัฐบาล ปัญหาเรื่องการเมืองก็แทบจะไม่มี

การปกครองในสมัยนั้น ทั้งไทยเวียคนาม ลาว เขมร ก็อยู่ในระบอบเดียวกันคือ "ระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช"

พวกที่อพยพเข้ามาจึงตั้งหลักฐานฝั่งรกราก และฝากชีวิตไว้กับแผ่นดินไทย เมื่อนาน ๆ ก็กลายเป็นคนไทย

แต่ปัจจุบัน คนอพยพจำนวนนับแสนเป็นปัญหาใหญ่ของรัฐบาล แต่แผ่นดินไทยไม่ว่าที่จะจัดสรรให้ทำกิน คนไทยเองก็แย่งที่ดินทำมาหากินอยู่แล้ว จะส่งตัวกลับประเทศที่สังกัดก็ไม่ยอมรับ และผู้ที่อพยพก็ไม่อยากกลับ จะส่งไปอยู่ประเทศอื่นก็ไม่มีประเทศใดยอมรับ

มีปัญหาน่าคิดต่อไปว่า เมื่อองค์การระหว่างประเทศงดความช่วยเหลือ ไม่ยอมออกค่าใช้จ่ายให้ไทย รัฐบาลจะดำเนินการอย่างไร

จะแบกภาระเลี้ยงดูพวกสัญจรรย์จำนวนเป็นแสนเป็นปัญหาหนักอยู่ จะผลักดันให้ออกไปจากประเทศ ถ้าพวกสัญจรรย์ไม่ยอมออกจะทำประการใด จะนำไปฆ่าไปแกงก็คงทำไม่ได้ จะเอาเข้าคุกก็คงจะถูกพวกนั้นขัดขวาง หากกระทำความจริง ๆ ก็คงทำได้ แต่ต้องใช้กำลังเจ้าหน้าที่มากมาย และเป็นเรื่องโกลาหลพอสมควร เอาไปเข้าคุกก็คงจะต้องเสียค่าเลี้ยงดูอีกพอ ๆ กัน เสียค่าใช้จ่ายจำนวนเป็นล้าน ๆ ซึ่งไม่ใช่สิ่งที่ควรทำ

จะต้องออกบัตรประชาชน และโอนสัญชาติให้เป็นคนไทย แล้วปล่อยให้ออกมาหากินในแผ่นดินไทย เช่นคนไทยแท้ ๆ ก็มีปัญหาน่าคิดในเรื่องความปลอดภัยของชาติ คนเราที่รู้จักห้วนอนปลายดินยังทรยศต่อแผ่นดินได้ คนต่างค้ำว ทำวต่างแดนจะไวใจได้แค่ไหน ก็เป็นเรื่องน่าคิด

พูดตรง ๆ ผมก็จับปัญหาเหมือนกันว่า จะแก้ไขเรื่องนี้อย่างไร ใครมีความคิดดี ๆ โปรดบอกผมบ้าง

16 ม.ค. 2522

ทนายความอาชีพเต็ม ๆ

ท่านที่เคยดูหนังฝรั่งคงเคยเห็นบทบาทของทนายความผู้สามารถ ยืน
อย่างองอาจกลางศาลแสดงการช่วยจำเลยอย่างมีศักดิ์ศรี

นั่นมันเมืองฝรั่ง เมืองนอก ทนายความของสหรัฐอเมริกา มีบทบาท
สำคัญในการผดุงความยุติธรรมมีทั้งศักดิ์และศรี มีเกียรติและมีเงิน เพราะ
สังคมยอมรับว่าทนายความมีความสำคัญ ค่าจ้างทนายความเรียกได้ในอัตรา
สูง ทนายความของสหรัฐอเมริกา ก้าวหน้าขึ้นสู่ตำแหน่งประธานาธิบดีก็
หลายคน เช่น ลินคอล์น และนิคสัน

ทนายความของไทย บางท่านก็มีฐานะการเงินดีมาก่อน ทำให้ฐานะ
ทางสังคมสูงขึ้น ลูกความจึงเข้าไปหา แต่บางท่านฐานะการเงินอ่อนแอ
ก่อนกว่าจะยืนอยู่ได้ก็แทบกระอักเลือด เพราะต้องหยิบยืมเงินมาเป็นค่าใช้จ่าย
จ่ายในระยะที่ไม่มีค่าวม

การเข้าสู่อาชีพทนายความหลาย ๆ ท่านก็มีเหตุผลต่าง ๆ กัน บาง
ท่านพอจบปริญญาตรีทางกฎหมายก็ยึดอาชีพทนายความทันที ประเภทนี้พอ
จะเรียกได้ว่าเป็นทนายความอาชีพ

บางส่วนของบัณฑิตทางกฎหมายก็มุ่งศึกษากฎหมายชั้นสูงจนได้
เนติบัณฑิตก่อน แล้วเข้าสอบแข่งขันเป็นอัยการหรือผู้พิพากษา มีน้อยราย
ที่จบเนติบัณฑิตและมุ่งอาชีพทนายความโดยตรง เว้นแต่พบอุปสรรคด้าน
รับราชการ จึงหวนกลับมาเป็นทนายความ

อีกพวกซึ่งมีอยู่ไม่น้อยข้าราชการที่เกษียณอายุแล้ว มีทั้งอัยการ ผู้พิพากษา และข้าราชการตำรวจชั้นทะเบียนเป็นทนายความหลังเกษียณอายุ เป็นงานอดิเรก เพราะถือว่ามีบำนาญเลี้ยงชีพโดยไม่เดือดร้อน

อีกประเภทหนึ่ง คือทนายความการเมือง คือเป็นทั้งนักการเมืองและทนายความไปพร้อม ๆ กัน ประเภทนี้ลูกความมาก แต่รายได้ไม่ค่อยจะดี เพราะต้องเอาใจลูกความเพื่อหาคะแนนนิยมไปด้วย

อาชีพทนายความจะเกิดขึ้นตั้งแต่เมื่อใดนั้น ไม่มีหลักฐานยืนยันแน่ชัด แต่เข้าใจว่าเกิดขึ้นไล่ ๆ กับศาล อัยการ แต่เรียงลำดับความสำคัญแล้ว คง ค่อยกว่าศาลและอัยการ ความรู้สึกลูกอันนี้ยังฝังแน่นอยู่ในวงการนักกฎหมายไทย

ผู้เขียนเคยเป็นอัยการมาก่อน เมื่อประกอบอาชีพทนายความต้องปรับตัวและปรับใจอยู่ไม่น้อย เพื่อให้เข้ากับวัฒนธรรมเก่า ๆ ของทนายความ การให้ความเคารพศาลนอกจากจะโค้งคำนับตามระเบียบสากลแล้ว ทนายความบางท่านแถมมีการไหว้อย่างนอบน้อมตลอดเวลา การว่าความ การใช้สรรพนามเรียกศาลแทนที่จะเรียกว่าศาลที่เคารพ กลับเรียกว่าใต้เท้าที่เคารพ ผู้เขียนเห็นว่ามันล้าสมัยและเป็นการดึงบรรยากาศให้เข้าสู่ยุคราชาธิปไตยอย่างจงใจ เข้าใจว่าอีกไม่นานการใช้สรรพนามเรียกศาลคงจะเข้าสู่รูปแบบสากลเป็นแน่นอน คำว่าใต้เท้าที่เคยใช้ในระบอบราชการนั้นเหือดหายไปนานแล้ว โฉมวงการทนายความยังคงจมอยู่กับที่

อาชีพทนายความเป็นอาชีพเก๋ ๆ สะเทือนบงสะเทือนหน้า จะว่าเป็นนายทุนก็ไม่ใช่ จะว่าเป็นกรรมกรก็ไม่เชิง จะว่าเป็นหัวก้าวหน้าก็ไม่ชัด

บางครั้งก็เลือกความไม่ได้ จำเป็นต้องรับความเพื่อเห็นแก่ความเป็นธรรม
และรายได้

ชาวบ้านอาจมองว่าอาชีพทนายความเป็นอาชีพที่มีเกียรติและรายได้สูง
แต่โดยสถานความเป็นจริงแล้ว รายได้ของทนายความพอเลี้ยงตัว ได้
ในค่านักเรียนแล้วเมื่อเข้าไปในศาล ต้องนั่งทางซ้ายของศาล และที่นั่ง
ของทนายความจำเลย ในบางศาลสร้างไว้ต่ำกว่าที่นั่งของโจทก์เสียอีก
เพราะเหตุนี้กระมัง มีนักกฎหมายหลายท่านไม่ยอมเป็นทนายความ

_____ พงศ์พันธ์ พงศ์สยาม

ขายนาซื้อรถ-หมดทั้งรถทั้งนา

สถิติการจำหน่ายรถยนต์ในเมืองไทยระยะ 10 เดือนตั้งแต่ มกราคม-ตุลาคม 2520 จำนวน 97,000 คัน รวมทั้งรถเก๋ง และรถบรรทุก

คาดว่าปี 2520 ความต้องการรถยนต์เพิ่ม 10% ยอดจำหน่ายประมาณ 105,600 คัน

ปี 2522 ความต้องการคงเพิ่ม คือ เพิ่ม 10% ยอดจำหน่ายจะเป็น 127,800 คัน ยอดรวม 4 ปี คนไทยซื้อรถยนต์เกือบ 500,000 คันมันพิลึก

ไครมัน-ญี่ปุ่นมัน-บริษัทญี่ปุ่นขายรถยนต์อันดับที่หนึ่ง คือ โตโยต้า และคัทสัน บริษัทฝรั่งลดหลั่นกันลงมา

ราคารถยนต์เฉลี่ยประมาณ 160,000 บาท เอาจำนวนคูณเข้าไปเถอะ ยอดเงินมหาศาลทีเดียว

เรากัดถนนเสร็จยังไม่เปิดใช้เป็นทางการ รถญี่ปุ่นวิ่งฝุ่นตลบ บริการรวดเร็วทันใจดีแท้

ยอดรถข้างต้นแบ่งออกเป็น 2 ยอด คือ รถเก๋ง และรถบรรทุก แต่ที่เหมือนกันทั้ง 2 ชนิด คือ คนไทยซื้อเงินผ่อนแทบทั้งนั้น ในรูปการเช่าซื้อ กรรมสิทธิ์ยังอยู่ที่บริษัทผู้ขาย

ผู้ซื้อวางเงินก้อนหนึ่งเรียกว่า เงินคาวน์ แล้วผ่อนส่งเป็นงวดๆ ละเดือนมากน้อยแล้วแต่ราคารถ และการตกลงกัน แต่ส่วนมากไม่น้อยกว่า 2,500 บาท ระยะเวลาอย่างช้าไม่เกิน 30 เดือน

การเช่าซื้อต้องมีการค้ำประกัน ส่วนมากคนค้ำประกันต้องมี 2 คน เพราะบริษัทจะไล่เบี้ยเอาได้โดยแน่นอน

สัญญาค่าประกันบริษัทผู้ขายจะผูกมัดแน่นอนหนา ก็ต้องร่วมรับผิดชอบ
ผู้เช่าซื้อทุกประการ แม้กระทั่งรถยนต์ หรือผู้เช่าซื้อขับไปคว้าเสียหาย

เมื่อเกิดผิดสัญญาขึ้น ทั้งผู้เช่าซื้อ และนายประกัน มักจะไม่มีทางสู้
คดี ถ้าถูกฟ้องก็แพ้คดีโดยแน่นอน และเสียขาด

พวกที่ซื้อรถเก๋งซี ไม่น่าเป็นห่วงมากนัก ส่วนมากมีรายได้
ประจำเดือนพอที่จะส่งงวดได้ ไม่เดือดร้อน

ชาวนายาก็มีรถต้องขายน่าไปเป็นเงินค่างวด จึงรับจ้างระหว่างหมู่บ้าน
กับอำเภอหารายได้ผ่อนรถ

บางหมู่บ้าน อย่างบ้านของผมมี 60 หลังคาเรือน มีรถสองแถววิ่ง
รับจ้างต่งสองคัน

รายได้ประจำวันหน้าแล้งประมาณวันละ 40-60 บาท หน้าฝนรายได้
เป็นศูนย์ เพราะไม่ค่อยมีคนไปอำเภอ

2-3 เดือนหน้าฝน ไม่มีเงินผ่อนงวด กลายเป็นดินพอกหางหมู รถ
ก็ต้องจอด คนโดยสารจำนวนจำกัด เพราะไม่มีคนจร รายได้มีแต่ลดลง
เพราะต้องจ่ายค่าซ่อม เมื่อใช้รถไปหลายเดือน

เมื่อถูกทวงหน้ค่างวดหลายงวด กลัวจะถูกยึดรถ ก็ขายน่าแปลงใหม่
ถึงบีใหม่ก็ประสบปัญหาอีก ปัญหาเดิม ขายทุกอย่างที่มีแม้แต่ปุ๋ย
ซีวีวได้ถุนบ้านก็ไม่พอก่างวด ท้ายที่สุดผ่อนรถไม่หมด ก็คืนรถให้บริษัท
ผู้ขายไป

กว่าจะรู้ว่าตัดสินใจพลาดนั้นก็หมดเสียแล้ว

ท่านคิดหรือไม่ว่า ท่านขายน่าซื้อรถ เป็นการช่วยให้รัฐบาลขาดดุล
การค้าหนักเข้าไปอีก

โลกปัจจุบัน เป็นโลกของเทคโนโลยี มีการเสี่ยงอยู่มาก แต่คนที่ม
เงินมาก ๆ เขาเสี่ยงอย่างมีเหตุผล เขามีข้อมูล กำหนดออกมาได้กำไรโดย
แน่นอน โอกาสจะล่มจมมีน้อย

แต่ชาวนาที่ขายนาซ็อร์ด มีแต่การเสี่ยง เสี่ยงต่อรายได้ซึ่งไม่แน่นอน
เสี่ยงต่อดินฟ้าอากาศซึ่งอาจทำให้รถไถรมเร็วขึ้น

ท่านที่คิดจะซ็อร์ดใหม่ ผมขอฝากไว้-ขายนาผ่อนรถ
หมุดทั้งนาทางรถ-มีหลายรายแล้ว

7 พ.ค. 20

พงศ์พันธ์ พงศ์สยาม

สิทธิในที่ดิน

กมลกริช วัฒนเสถียร

เนื่องจากประเทศไทยมีระบบเศรษฐกิจแบบเสรีนิยม หรือทุนนิยม บุคคลจึงสามารถมีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินโดยเฉพาะที่ดินได้ตามความต้องการ ทั้งนี้จะเห็นได้จากบทบัญญัติแห่งกฎหมายรัฐธรรมนูญทุกฉบับเท่าที่มีมาได้ บัญญัติรับรองสิทธิของบุคคลในทรัพย์สิน

ในทางเศรษฐศาสตร์ ที่ดินนับว่าเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ เป็นปัจจัยในการผลิตอย่างหนึ่ง

การแสวงหามาซึ่งที่ดิน เพื่อทำประโยชน์ สนองความต้องการของ บุคคลจึงดำเนินสืบทอดติดต่อกันมาทั้งอดีตและปัจจุบัน

วิธีการที่บุคคลจะได้มาซึ่งที่ดินนั้น ในเบื้องต้นก็คือการเข้าจับจอง บุกเบิกตัดไม้ ตางป่า พัฒนาที่ดินที่ยังรกร้างว่างเปล่าไม่มีบุคคลใดเป็นเจ้าของ ทั้งนี้ก็โดยการได้รับอนุญาตจากทางราชการ จะเข้าทำการตัดไม้ถางป่า เอาที่ดินทำกินโดยลำพังไม่ได้ เพราะพื้นที่ดินในประเทศไทยทุกหัวระแหง แม้ไม่มีบุคคลใดเป็นเจ้าของก็ตามก็มีหลักกฎหมายยืนยันว่าที่ดินเหล่านั้นเป็น สาธารณสมบัติของแผ่นดิน เป็นที่ดินของรัฐอยู่แล้ว

เมื่อได้ทำประโยชน์ สร้างที่ดินเพื่อเป็นที่อยู่อาศัย ทำการเพาะ ปลูก ทำนา ทำสวน ทำไร่เสร็จแล้ว ผู้นั้นจะได้รับสิทธิในที่ดินโดย สมบูรณ์

นอกจากการเข้าบุกเบิกทำประโยชน์ในที่ดินรกร้างว่างเปล่าดังกล่าวมา แล้ว บุคคลอาจได้มาซึ่งที่ดินในกรณีต่างๆ กันเช่นจากมรดกของบิดามารดา ซึ่งถึงแก่กรรม จากการซื้อขาย แลกเปลี่ยน จำนอง ขายฝาก ยกให้

เป็นต้น เมื่อได้ที่ดินมาแล้วก็ทำให้ผู้นั้นมีสิทธิในที่ดิน มีความเป็นเจ้าของ
ในที่ดิน สามารถทำประโยชน์ในที่ดินได้ทุกประการ

สิทธิของเจ้าของที่ดินที่จะทำประโยชน์ แสวงหาประโยชน์ ใช้ที่ดิน
เพื่อกิจการต่าง ๆ นั้น เป็นสิทธิที่กฎหมายรับรองคุ้มครองให้มีอยู่หรือเกิด
มีขึ้น

เพื่อประโยชน์ในการทำความเข้าใจในเบื้องต้นให้ง่ายเข้าใจ อาจกล่าว
ได้ว่า เมื่อบุคคลใดมีที่ดินอยู่ในขณะนั้น ไม่ว่าจะได้มาโดยประการใดก็ตาม
ผู้นั้นจะมีสิทธิในที่ดินที่ตนมีอยู่ตามกฎหมายแยกออกได้เป็น 2 ประการคือ
การมีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน และการมีสิทธิครอบครองในที่ดิน

การมีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน ที่ดินที่บุคคลมีอยู่ในขณะนั้นแต่ละแปลง
มีกฎหมายรับรองสิทธิเป็นเจ้าของดังกล่าวมาแล้ว นี่เป็นการเข้าใจในแง่ของ
คนทั่วไปที่ไม่ใช่ในกฎหมาย แต่ในทางกฎหมายโดยเฉพาะในกรณีที่เกี่ยวข้อง
ที่ดินนั้น ที่ดินที่เรามีอยู่แปลงใดจะมีกรรมสิทธิ์หรือไม่นั้น ให้พิจารณาจาก
เอกสารแสดงสิทธิในที่ดินแปลงนั้น กล่าวคือถ้าที่ดินแปลงใดทางราชการออก
โฉนดที่ดินให้ ที่ดินแปลงนั้นบุคคลก็มีกรรมสิทธิ์ เช่นนายเขียวมีที่ดินอยู่ที่
แขวงคลองจั่น เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร เนื้อที่ 10 ไร่ เป็นที่ดินมี
โฉนดที่ดิน ดังนี้ ถือว่านายเขียวมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินแปลงนั้น

โฉนดที่ดินนี้ เป็นเอกสารที่ทางราชการออกให้แก่เจ้าของที่ดินตาม
ประมวลกฎหมายที่ดินฉบับที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนี้คือฉบับวันที่ 1 ธันวาคม 2497

โฉนดที่ดินตามกฎหมายเก่า ได้แก่โฉนดแผนที่ โฉนดตราจอง รวม
ทั้งตราจองที่ตรวจว่า "ได้ทำประโยชน์แล้ว"

เจ้าของที่ดินคนใหม่โดนคดีกล่าวก็ถือว่าเป็นผู้มึนกรรมสิทธิ์ในที่ดิน
แปลงนั้นด้วย

การมีสิทธิครอบครองในที่ดิน นอกจากบุคคลจะมีกรรมสิทธิ์ใน
ที่ดินที่ตนมีอยู่เนื่องจากเป็นที่ดินมีโฉนดดังกล่าวแล้วก็ตาม ที่ดินส่วนมาก
หรือส่วนใหญ่ที่บุคคลมีอยู่ในประเทศไทยในขณะนี้เป็นที่ดินที่บุคคลมีแต่เพียง
สิทธิครอบครองเท่านั้น ที่ดินที่เจ้าของที่ดินมีสิทธิครอบครองนี้ เป็นที่ดิน
ที่ทางราชการออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์หรือเรียกโดยย่อว่า น.ส. 3
เช่นนายคำมีที่ดินตั้งอยู่ที่ตำบลปากเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี
5 ไร่ เป็นที่ดินมี น.ส. 3 ดังนี้ ถือว่านายคำมีสิทธิครอบครองในที่ดินของ
ตน

เพราะฉะนั้น ถ้าเจ้าของที่ดินแปลงใดมีหนังสือรับรองการทำประโยชน์
หรือ น.ส. 3 แล้ว ในทางกฎหมายถือว่าเจ้าของที่ดินแปลงนั้นมีเพียงสิทธิ
ครอบครองในที่ดินเท่านั้น

เท่าที่กล่าวมา จึงเห็นได้ว่าที่ดินแปลงใด เจ้าของที่ดินจะมีกรรมสิทธิ์
หรือมีเพียง สิทธิครอบครอง อยู่ที่ว่าที่ดินนั้นเป็นที่ดินมีโฉนดที่ดิน หรือ
ที่ดินนั้นมีหนังสือรับรองการทำประโยชน์หรือ น.ส. 3 เป็นสำคัญ

การมีสิทธิในที่ดินของเจ้าของที่ดินจึงมีข้อแตกต่างกัน คือเจ้าของที่ดิน
บางแปลง มีกรรมสิทธิ์ ส่วนเจ้าของที่ดินบางแปลงมีสิทธิครอบครอง นี้พูด
กันในทางกฎหมาย

**ข้อแตกต่างของการมีกรรมสิทธิ์ กับการมีสิทธิครอบครอง
ในที่ดิน**

โดยทั่วไป ดังที่ทราบกันอยู่ใครเป็นเจ้าของที่ดินย่อมมีสิทธิครอบครอง
ใช้สอย ถ้อยเอาประโยชน์ หวงแหน ห้ามปรามผู้อื่นที่จะเข้ามาบุกรุกหรือ
รบกวน แยังเอาที่ดิน มีสิทธิขาย ให้ผู้อื่น นำไปจำนอง ขายฝาก แลก
เปลี่ยนกับที่ดินของผู้อื่น และสามารถใช้ที่ดินทำการปลูกบ้านอยู่อาศัย ทำ
สวนครัว เลี้ยงสัตว์ ปลูกต้นไม้ ทำสวน ทำนา ทำไร่ ทำฟาร์ม สร้าง
ตึกแถวให้เช่า สร้างบ้านขาย สารพัดที่เจ้าของจะทำอะไรก็ได้ในที่ดินของ
ตน ฉะนั้นไม่ว่าที่ดินแปลงนั้นบุคคลที่เป็นเจ้าของที่ดินจะได้รับโฉนดที่ดิน
หรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ น.ส. 3 ก็สามารถอ้างความเป็นเจ้าของ
ที่ดินได้ทุกประการแทบจะไม่มี ความแตกต่างกันเลยระหว่างที่ดินมีโฉนดกับ
ที่ดินมีหนังสือรับรองการทำประโยชน์

แต่ในทางกฎหมายนั้น มีข้อแตกต่างกันบ้าง กล่าวคือ ในเรื่องการ
รับผู้อื่นมาแย่งที่ดิน หรือฟ้องกันหนึ่งเรียกว่า การครอบครองปรบักษ์
นั้น ถ้าที่ดินแปลงใดมีโฉนดที่ดินแล้ว หากมีผู้เข้ามาแย่งการครอบครอง
คือเข้ามาครอบครองโดยความสงบ โดยเปิดเผย ด้วยเจตนาเป็นเจ้าของ
โดยเจ้าของที่ดินมิได้เอาใจใส่ดูแล ไม่ขับไล่ แล้วปล่อยปละละเลยที่ดินของ
ตนจนเป็นเวลานานถึง 10 ปี ดังนี้ ผู้มาแย่งการครอบครองจากเจ้าของที่ดิน
เดิม จะมีโอกาสได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินนั้น เรียกว่า การครอบครองปรบักษ์
เรียกว่าที่ดินที่บุคคลมีกรรมสิทธิ์นั้น ถ้าเจ้าของถูกผู้อื่นมาแย่งที่ดิน ผู้มาแย่ง
ที่ดินจะต้องใช้เวลาถึง 10 ปี เจ้าของจึงจะหมดสิทธิ์ในที่ดิน

ตรงกันข้าม ถ้าที่ดินแปลงใดตามกฎหมายถือว่าเป็นเจ้าของที่ดินมีแต่เพียง
สิทธิครอบครองเท่านั้น ดังนั้นถ้าหากมีผู้มาแย่งการครอบครองที่ดินแปลงนั้น
เพียง 1 ปี เจ้าของเดิมก็หมดสิทธิ์ในที่ดินนั้นแล้ว ผู้แย่งการครอบครอง

คนใหม่ได้สิทธิครอบครองในที่ดินนั้นแทนเจ้าของเดิม เจ้าของที่ดินที่มีหนังสือรับรองการทำประโยชน์หรือ น.ส. 3 จึงต้องระมัดระวังรักษาดูแลที่ดินของตนไว้ให้ดี อย่าได้ปล่อยให้พลละเลยให้ผู้อื่นมาแย่งการครอบครองเป็นอันขาด เพราะผลเพียงมีก็เดียวไม่ขัดขวางขับไล่ออกไป ผู้มาแย่งการครอบครองก็ได้ที่ดินไปแล้ว เจ้าของเดิมจะไปร้องเรียนกับใครไม่ได้ว่าตนไม่ได้รับความเป็นธรรม ^๕ ทั้งนี้เพราะเรื่องของกฎหมายนั้นยุ่งยากซับซ้อนอยู่บ้าง

การจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม มีข้อที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งก็คือ เมื่อบุคคลใดมีที่ดินแล้ว ถ้าหากเจ้าของที่ดินต้องการขายที่ดินขายฝาก จำนอง ให้เช่า ฯลฯ นั้น ถ้าที่ดินของผู้นั้นเป็นที่ดินมีโฉนด การจดทะเบียนซื้อขาย ขายฝากจำนอง หรือให้เช่า ฯลฯ เรียกว่าการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม ^๕ นั้นจะต้องไปทำการจดทะเบียนยังสำนักงานที่ดินจังหวัด เช่นนายแดงมีที่ดิน มีโฉนดที่กรุงเทพฯ ต้องการขายให้นายดำ ดังนี้ การซื้อขายที่ดินนี้ นายแดงและนายดำจะต้องไปจดทะเบียนยังสำนักงานที่ดินกรุงเทพมหานครที่ตั้งอยู่ในบริเวณกรมที่ดิน การซื้อขายที่ดินจึงสมบูรณ์ หรือ นายเขียวต้องการขายที่ดินมีโฉนดที่ดินของตนซึ่งที่ดินอยู่ที่อำเภอเมืองจังหวัดนนทบุรี ให้แก่นายม่วง ดังนี้ นายเขียวกับนายม่วงจะต้องไปจดทะเบียนการซื้อขายที่ดินแปลงนี้ยังสำนักงานที่ดินจังหวัดนนทบุรี

การจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมในที่ดินมีโฉนดดังกล่าวนี้สามารถจดทะเบียนได้ทันทีในวันที่คู่กรณีพากันไปยังสำนักงานที่ดินในวันนั้น ไม่ต้องมีประกาศล่วงหน้าการ

ส่วนที่ดินแปลงใดที่มีหนังสือรับรองการทำประโยชน์ หรือ น.ส. 3 ซึ่งเจ้าของที่ดินมีแค่เพียงสิทธิครอบครองนั้น การซื้อขาย ขายฝาก ให้เช่า จำนอง ฯลฯ เรียกว่าการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม จะต้องมีการประกาศล่วงหน้าก่อนการจดทะเบียน 30 วัน และการจดทะเบียนสิทธิดังกล่าวคุณก็ไปจดยังที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำเภอที่ที่ดินนั้นตั้งอยู่ โดยมีนายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้ากิ่งอำเภอ เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ ทำการจดทะเบียนซึ่งในทางปฏิบัติขณะนี้ อำเภอต่าง ๆ ก็จะมีสำนักงานที่ดินอำเภอ มีที่ดินอำเภอเป็นผู้รับผิดชอบ อยู่แล้วแต่ เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหน้าที่ รับผิดชอบ ตามกฎหมายในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมยังเป็นนายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้ากิ่งอยู่ เช่นนายมากมีที่ดิน 3 ไร่ ที่อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ เป็นที่ดินมีหนังสือรับรองการทำประโยชน์ หรือ น.ส. 3 ต้องการขายให้นายมี ดังนั้น นายมากและนายมีจะต้องพากันไปจดทะเบียนการซื้อขายยังอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ไม่ใช่พากันไปยังสำนักงานที่ดิน จังหวัดสมุทรปราการ เมื่อนายมาก กับนายมีไปแสดงความประสงค์จะซื้อขายที่ดินกันแล้ว นายอำเภอบางพลี จะไม่ทำการจดทะเบียนการซื้อขายให้นายมาก กับนายมีในทันทีในวันเดียวกันนั้น ทางราชการจะต้องประกาศเรื่องการที่จะซื้อขายกันเสียก่อน 30 วัน เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้อื่นส่วนได้เสียทราบเพื่อจะได้ระงับรักษาสิทธิ กัดค้านการซื้อขายที่ดินระหว่างนายมากกับนายมีต่อไป เมื่อครบกำหนดตามประกาศ 30 วันแล้วไม่มีผู้ใดคัดค้าน นายอำเภอบางพลีจึงจะจดทะเบียนการซื้อขายให้

การมีที่ดินมีโฉนดจึงสามารถทำการซื้อขาย ให้เช่า จำนอง ขายฝาก หรือจดทะเบียนสิทธิได้รวดเร็วทันที แต่การมีหนังสือรับรองการทำประโยชน์ ทำให้การซื้อขาย ให้เช่า จำนอง ขายฝากหรือจดทะเบียนสิทธิทำได้ชักช้า

ต้องเสียเวลาประกาศก่อน 30 วันเสมอ นอกจากในกรณีที่ที่ดินนั้นมีหนังสือรับรองการทำประโยชน์ที่ออกชดเชยพิเศษคือ น.ส. 3 ก. ที่มีการถ่ายรูปที่ดินทางอากาศ และเพิ่งมีออกใช้ไม่นานมานี้ ที่ดินดังกล่าวนี้เจ้าของที่ดินสามารถจดทะเบียนสิทธิและทำนิติกรรมได้ทันทีโดยไม่ต้องมีการประกาศก่อน คือทำได้เช่นเดียวกับที่ดินมีโฉนด

อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าที่ดินมีโฉนดที่ดิน หรือมีหนังสือรับรองการทำประโยชน์ น.ส. 3. หรือ น.ส. 3 ก. ดังกล่าวมา ถ้าจะมีการโอนให้แก่ทายาทโดยทางมรดก เพราะเจ้าของที่ดินตายแล้ว เมื่อมีการขอรับมรดกที่ดินจะต้องมีการประกาศก่อน 60 วันเสมอ เพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียทราบและคัดค้านการรับมรดกนั้น

ทำอย่างไรจึงจะมีโฉนด หรือได้รับโฉนดที่ดิน เมื่อก่อนที่มีโฉนดที่ดิน กับที่ดินที่มีหนังสือรับรองการทำประโยชน์หรือน.ส. 3 มีข้อแตกต่างกันในเรื่องสิทธิของเจ้าของที่ดินดังกล่าวมาแล้ว ก็อาจมีข้อสงสัยต่อไปว่าทำอย่างไรเจ้าของที่ดินจึงจะได้รับโฉนดที่ดิน

เมื่อก่อนแปลงใดมีหนังสือรับรองการทำประโยชน์อยู่แล้ว ผู้เป็นเจ้าของสามารถยื่นเรื่องราวเพื่อขอให้ทางราชการออกโฉนดที่ดินให้แก่ตนได้ แต่ในขณะนี้ก็มีข้อขัดข้อง ทำให้การออกโฉนดที่ดินให้แก่เจ้าของที่ดินล่าช้าอยู่บ้าง โดยปกติแล้วที่ดินที่ทางราชการจะออกโฉนดที่ดินให้แก่เจ้าของที่ดินนั้น การดำเนินการมีขั้นตอนละเอียดอ่อน มีการสำรวจจริงวัดอย่างถี่ถ้วน ต้องมีการทำระวางแผนที่ให้เรียบร้อย จึงต้องเสียเวลานานเท่าที่ทราบนั้นขณะนี้ที่ดินทั่วประเทศ ทางราชการสามารถออกโฉนด ให้แก่ เจ้าของที่ดินได้เพียง 20-30% ของที่ดินที่เจ้าของมีอยู่ นอกนั้นเป็นที่ดินมีหนังสือรับรองการทำประโยชน์ หรือน.ส. 3 ทั้งสิ้น โดยเฉพาะในท้องที่ทางจังหวัดส่วน

โดยทั่วไปแล้วเป็นที่ดินที่บุคคลมีแต่เพียงสิทธิครอบครอง หรือยังไม่มีสิทธิครอบครองโดยสมบูรณ์ ยังจะต้องดำเนินการขึ้นก่อนของกฎหมาย เพื่อเจ้าของจะได้มีสิทธิ หรือมีสิทธิครอบครองต่อไป

ผู้สนใจศึกษารายละเอียดได้จากประมวลกฎหมายที่ดิน คำอธิบายกฎหมายที่ดิน และทรัพย์สินของผู้เขียน

5/4 ถนนบัทมานนท์ อ.เมือง จ.ร้อยเอ็ด

24 มิถุนายน 2522

เรียน พี่น้องชาวร้อยเอ็ดที่เคารพ

ผมขอขอบพระคุณทุกท่านที่เลือกผมเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อเข้าไปทำหน้าที่เป็นปากเสียงแทนพี่น้องร้อยเอ็ดในสภาของชาติ มีหลายท่านถามผมว่าดีใจมากไหมที่ได้เป็นผู้แทนฯ ผมตอบคำถามท่านเหล่านั้นในทันทีไม่ได้ เพราะมันตื้นตันใจสุดประมาณ ความรู้สึกของผมเป็นดังนี้....ผมเคยดีใจจนตื่นเต้นเมื่อสอบได้ ป.ม. และ น.บ. พร้อมกันในปี 2497 ผมปลื้มใจเมื่อได้ที่ 1 ในการสอบเข้าเรียนนายร้อยตำรวจเมื่อปี 2499 ผมเคยภาคภูมิใจสูงสุดเมื่อปี 2505 ที่สอบได้เป็นเนติบัณฑิตคนเดียวของนักศึกษาต่างจังหวัด และเคยเดินยิ้มเมื่อสอบเข้าศึกษาชั้นปริญญาโททางรัฐศาสตร์ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยโดยได้คะแนนสูงกว่าทุกคน แต่เมื่อรวมความดีใจ ความตื่นเต้น, และความภาคภูมิใจทั้งหลายที่กล่าวมาแล้วนั้นเข้าด้วยกัน ก็ยังไม่ได้

ครั้งหนึ่งของความตื่นเต้นภาคภูมิใจที่ได้รับการไว้วางใจให้นั่งให้ เป็น ส.ส.
ร้อยเอ็ด.

บัดนี้ผมได้เป็นผู้แทน ฯ ของท่านแล้ว แม้ว่าผมจะได้เป็นผู้แทน
ราษฎรเข้าไปถึง 10 ปี แต่ผมก็ตื่นเต้นและดีใจจนน้ำตาไหล เพราะผมถือว่า
ไม่มีเกียรติอันใดจะมีค่าสูงสุดสำหรับผมมากกว่าเกียรติที่ได้รับจากประชาชน

ณ บัดนี้ผมได้มีโอกาสทำงานและปฏิบัติหน้าที่ซึ่งผมชอบมากที่สุดแล้ว
จึงขอให้สัญญาด้วยสัจจะของลกูร้อยเอ็ดที่ว่า ผมจะรับใช้ท่านพี่น้องอย่างเต็ม
กำลังความสามารถอย่างจริงใจและสุจริตใจ

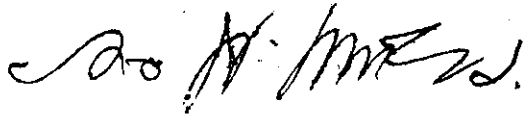
ระหว่างการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนั้น บางท่านอาจมีความเห็นขัด
แย้งกันว่าควรจะเลือกใครเข้าไปเป็นปากเสียงแทนท่านในรัฐสภา บัดนี้ผล
การเลือกตั้งก็ผ่านพ้นไปแล้วขอให้ทุกคนลืมความขุ่นข้องหมองใจที่มีต่อกันใน
อดีตเสียเถิด แม้บางท่านจะเคยสนับสนุนผู้สมัครคนอื่นมาก่อน แต่เมื่อผม
ได้รับเกียรติเป็นผู้แทนราษฎรจังหวัดร้อยเอ็ดแล้วก็ขอให้ถือเสียว่าผมเป็นผู้แทน
ราษฎรของท่านเช่นกัน มีการอันใดที่ผมจะรับใช้ท่านได้ผมก็ขอปวารณาตัว
รับใช้ท่านด้วยความยินดีและเต็มใจยิ่ง

ณ โอกาสนี้ ผมขอรายงานให้ท่านพี่น้องทราบว่า ผมได้ปฏิบัติหน้าที่
เพื่อพี่น้องชาวร้อยเอ็ดและการโคบายัง ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้ คือ
ผลงานที่ได้ร่วมกับคุณคุณ ควงเกตุ ส.ส. ร้อยเอ็ด สังกัดพรรคกิจสังคม

- 1) เสนอร่างพระราชบัญญัติตั้งจังหวัดสุวรรณภูมิ
- 2) เสนอขอให้กระทรวงมหาดไทยสร้างสะพานข้ามลำน้ำเตา อำเภอ
เกษตรวิสัยและสะพานเข้าบ้านคงเมืองจอก อำเภอจตุรพักตรพิมาน โดยถ้วน
3) เสนอให้กระทรวงมหาดไทยสงวนที่ดินของทางราชการ เพื่อสร้าง
ที่ทำการจังหวัดสุวรรณภูมิไว้แต่บัดนี้

จำเป็นต้องใช้เงินเสมอไป ปัญหาทั้งหลายต้องแก้ไขด้วยสติปัญญา ซึ่งผม
มั่นใจว่าสิ่งนี้มีอยู่มากกว่ากำลังทางการเงิน

ด้วยความเคารพอย่างจริงใจจากผม

(ร.ต.อ. พงศ์พันธ์ พงศ์สยาม)

ต.ต. ร้อยเอ็ด

ป.ต. โปรดติดต่อผมได้ที่

ร้อยเอ็ด

กรุงเทพมหานคร

สำนักงานทนายความ

5/4 ถนนบำรุงเมือง

อำเภอเมือง

โทร. 511419

100/36 ซอยแสงพลอย 1

ถนนเอกชัย เขตบางขุนเทียน กทม.

โทร. 4130507

ผลงานที่ได้รับมอบหมายของสภาผู้แทนราษฎร ผมได้รับเลือกตั้ง
จากสภาผู้แทนราษฎรให้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการ/และกรรมการเศรษฐกิจ
การคลังประจำสภาซึ่งมีกรรมการทั้งหมด 19 คน

โดยกระนั้นคิดว่า ขณะนี้พี่น้องประชาชนกำลังประสบ ความเดือดร้อน
เรื่องปัญหาน้ำมันเชื้อเพลิงขาดแคลนและปุ๋ยมีราคาแพง คณะกรรมการ
ซึ่งผมเป็นเลขาธิการนี้จึงหยิบยกปัญหาสองเรื่องนี้มาพิจารณาดำเนินการก่อน
เรื่องอื่นใด เพื่อศึกษาหาข้อมูลมาพิจารณาหาทางแก้ปัญหาค่าความเดือดร้อน
ของพี่น้องประชาชนเป็นกรณีเร่งด่วน โดยเริ่มงานนี้ตั้งแต่เดือนมิถุนายน
เป็นต้นมา ผลงานนี้จะปรากฏให้พี่น้องทราบจากสื่อมวลชนเป็นระยะ ๆ ไป

ด้วยปัญหาในบ้านเมืองเรามีมากมายหลายเรื่อง ปัญหาต่าง ๆ เกิดขึ้น
ได้ทุกวันสุดปัญหาที่ผู้แทนราษฎรคนเดียวไปล่วงรู้ถึงปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ได้
ครบถ้วน ฉะนั้น ถ้าหากท่านพี่น้องมีปัญหาค่าความเดือดร้อนอย่างใดแล้ว ขอ
ได้โปรดแจ้งให้ผมทราบโดยด่วนที่สุดด้วย ผมพร้อมที่จะรับไปแก้ปัญหา ตาม
กำลังสติปัญญาของผม ปัญหาทั้งหลายควรแก้ไขอย่างรีบด่วนที่สุด มิฉะนั้น
มันจะสายเกินแก้

สำหรับผมเน้นการทำหน้าที่ผู้แทนราษฎรไม่มีความหนักใจหรือยุ่งยากใจ
แต่ประการใดและผมตั้งปณิธานว่าจะรักษาชื่อเสียงศักดิ์ศรีของ ส.ส. ร้อยเอ็ด
มิให้ต่างพร้อย ฉะนั้น, ถ้าหากท่านเห็นว่าผมประพฤติมิชอบสมควรในทางใด
ขอได้โปรดตักเตือนผมด้วย ผมพร้อมที่จะน้อมรับคำตักเตือนด้วยความสำนึก
ว่า "ผมเป็นถนนของท่านทุกคนท่านมีสิทธิ์ว่ากล่าวผมได้เสมอ" อนึ่ง, ขอ
ย้ำไว้ ณ ที่นี้ว่า การแก้ปัญหาค่าความเดือดร้อนของประชาชนนั้นเป็นหน้าที่
สูงสุดของผู้แทนราษฎร และการแก้ปัญหาค่าความเดือดร้อนของราษฎรนั้นไม่

คำไว้อาลัยท้ายเล่ม

ผมรู้จักสนิทสนมกับคุณพงศ์พันธ์ มานานร่วม 30 ปีแล้ว นับตั้งแต่
เราเป็นนักศึกษาคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

อาจกล่าวได้โดยสัจย์จริงว่า ในบรรดาเพื่อนฝูงของผมนั้นคุณพงศ์พันธ์
เป็นผู้ที่มีความวิริยะอุตสาหะในการศึกษาเล่าเรียน มีสมองดี ความรู้กว้าง
ขวางสารพัดเรื่อง เป็นคนสนุกสนานร่าเริงมีใจรัก

ชีวิตของคุณพงศ์พันธ์ถือเป็นแบบฉบับ ได้ในแง่ของการสร้างอนาคต
ความตั้งใจที่แน่วแน่ ความเพียรพยายามที่จะทำกิจการงานให้สำเร็จตามที่ตั้ง
ใจ เช่นการสมัครรับเลือกตั้ง เป็นผู้แทนราษฎรจังหวัดร้อยเอ็ดครั้งหลังสุด
คุณพงศ์พันธ์ซึ่งเคยพลาดหวัง ไม่ได้รับเลือกตั้งมาแล้ว ได้อุทิศสหายสำนักงาน
ทนายความจากกรุงเทพฯ ไปปักหลักอยู่ที่ร้อยเอ็ด ทั้งที่ครอบครัวก็อยู่
กรุงเทพฯ และประกอบคุณงามความดี หาเสียงจนได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทน
ราษฎรจังหวัดร้อยเอ็ดได้คะแนนสูงสุดของจังหวัด

สิ่งหนึ่งที่ประทับใจและผมภูมิใจในคุณพงศ์พันธ์ ก็คือความเป็นเพื่อน
แท้ที่ไม่แปรเปลี่ยนขึ้นลงตามฐานะและกาลเวลา ซึ่งยากที่จะหาได้ในสังคม
จอมปลอมหรือโลกแห่งความมายานี้

แม้ผมจะเสียใจในการจากไปอย่างไม่มีวันกลับของคุณพงศ์พันธ์เพื่อน
แท้ของผมเพียงใดก็ตาม แต่ผมก็มีความภูมิใจที่คุณพงศ์พันธ์ เพื่อนของผม
เป็นผู้ตายดี เพราะเขาตายในรัฐสภาอันทรงเกียรติ ขณะทำหน้าที่ของผู้แทน
ราษฎรอธิปไตยการใช้จ่ายงบประมาณของประเทศ เขาตายเพราะการปก
บป้องผลประโยชน์ของปวงชนชาวไทย ซึ่งแน่นอนเหลือเกินว่าการตายของ

เขาเป็นการตายเพื่อความเจริญก้าวหน้าของระบอบประชาธิปไตยที่เราหวัง
แทน ประวัติศาสตร์ย่อมจารึกชื่อของคุณพงศ์พันธ์ไว้ตลอดกาล

ผมจึงรู้สึกมีเกียรติที่ได้รับมอบหมายจากคุณดวงจันทร์ พงศ์สยาม
ภรรยาของคุณพงศ์พันธ์ ให้มีส่วนร่วมในการจัดพิมพ์หนังสือที่ระลึกในการ
พระราชทานเพลิงศพคุณพงศ์พันธ์ พงศ์สยาม ถ้าหากจะมีสิ่งใดขาดตกบก
พร่องเกี่ยวกับหนังสือเล่มนี้ก็ขอให้ผมได้รับผิดเป็นส่วนตัวเถิด ส่วนความดี
ของหนังสือผมในฐานะเพื่อนขออุทิศเป็นอนิสสงฆ์ผลบุญกุศลแก่ดวงวิญญาณ
ของคุณพงศ์พันธ์ พงศ์สยาม ขอจงไปสู่สุคติเทอดู

คมกริช วัฒนเสถียร

สำนักกฎหมายฮาวาด

161 ถนนสุขุมวิท 1 คลองจั่น กรุงเทพมหานคร

ขอกราบขอบพระคุณ ทุกท่านที่สมัครใจเป็นเจ้าของภาพ ในการ
สวดพระอภิธรรม นำมาลามาเคารพศพและบริจาคทรัพย์ร่วมในการ
จัดงานศพ ตลอดจนให้เกียรติมาร่วมในงานพระราชทานเพลิงศพ
ร้อยตำรวจเอก พงศ์พันธ์ พงศ์สยาม ไว้เป็นอย่างดีสูง หากมีสิ่งใด
บกพร่องประการใดแล้ว ขอได้โปรดกรุณาประทานอภัยด้วย

ภรรยา และธิดา

